Victor Eftimiu

TENGRI

EDITURA ALBATROS

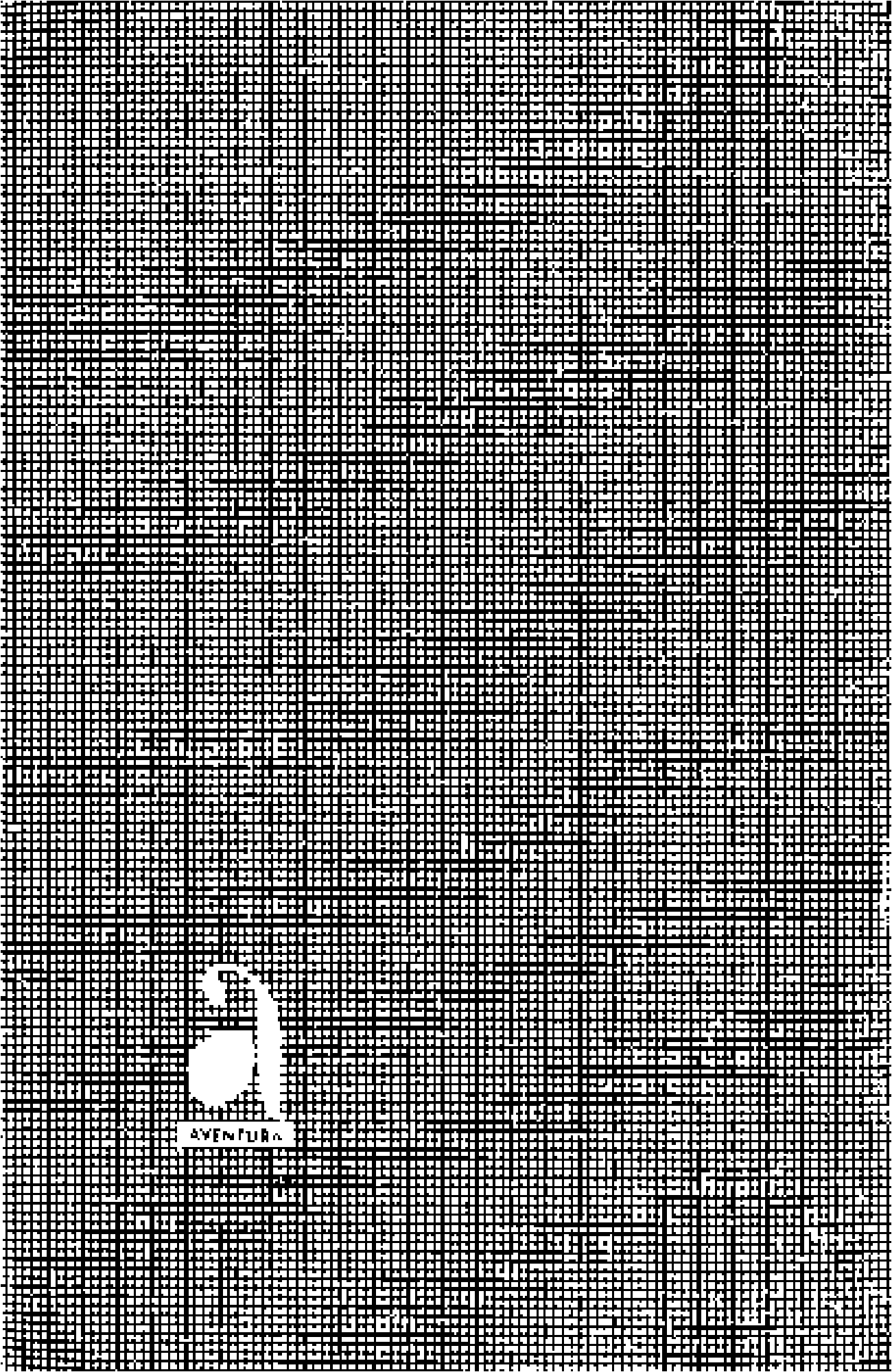
AVENTURA

Desenul copertei:
GHEORGHE MARINESCU

COLECȚIA AVENTURA

Victor Eftimiu

TENGRI

EDITURA
ALBATROS

CAPITOLUL I

Pe o înserare ploioasă de noiembrie, un domn mărunțel, cu gulerul pardesiului ridicat, urca una din străzile care duc în Boulevard Pigalle spre Place Dancourt Montmartre.

Prin ochelarii aburiți, el citea numele firmelor, pînă cînd găsi ce căuta: taverna la „Șobolanul vărgat". Intră. O încăpere scundă, prost luminată, prăfuită. Pe canapelele de catifea roșie, uzată, ședeau cîteva femei cu capul descoperit, vopsite, bătrîne, sub fardurile grele. Și cîțiva bărbați.

Lucrători? Apași? Fumau, se uitau distrați la cei ce deschideau ușa, apoi își vedea fiecare de jocul de cărți, fie de aperitivul sau paharul cu vin, golit pe jumătate.

Noul client fu izbit de tristețea, de aerul acela de părăsire al localului. Plutea, în fumul acru al țigărilor și al drojdiei rămase pe fundul paharelor, fîlfîirea unei renunțări generale. Credea că va intra într-una din vechile taverne ale lui Montmartre, cu becuri misterioase, cu bîrne înnegrite de fum, cu lumînări în fanare de fier răsucit și ruginit, cu lilieci și bufnițe atîrnînd de grinzi, cu păienjeniș în colțuri, așa cum povestesc la Chicago, Stockholm sau București voiajorii romantici reîntorși acasă, după ce-au explorat Parisul „necunoscut".

Cu tot numele său straniu, „Șobolanul vărgat"

n-avea asemenea veleități. Era o banală „buvette" pe care stăpînul n-avusese grijă s-o zugrăvească în stil medieval și s-o mobileze pe gustul amatorilor de curiozități locale, s-o prefacă într-unul din cabaretele unde se respiră viținl, primejdia și crima, unde trebuie să intri înarmat, în companie numeroasă. De fapt, negustorii care se ocupă cu asemenea specialitate sînt oameni foarte cumsecade, burghezi calculați, care industrializează romantismul Parisului de altădată, decorînd cu vechi estampe și cu lumini împăienjenite, cu apași inofensivi, cu boemi de circumstanță — pictori pletoși și bărboși, cu pălării mari, lavaliere negre și haine de catifea — cei patru pereți de beton, la parterul unui edificiu modern, cu chiria destul de ridicată și cu inscripții, la intrare, litere gotice, o limbă franțuzească din anii lui Rabelais.

Clienții „Șobolanului vărgat": cîteva biete veștejite flori de trotuar, cîțiva pensionari, cîțiva șomeri, plictisiți, obosiți ca și canapelele prăfuite și mesele de brad uzate. Nici crima, nici primejdia, nici viținl nu păreau a fi îngerii negri, tutelari ai acestei încăperi mohorîte, a cărei tristețe era agravată de ceața galbenă și de ploaia crepusculului de noiembrie. Mediocritate... Sațiu de viață. Întrebările zilei de mîine, grija, revolta, poate renunțarea. Poate voluptatea de a fi un ratat, de a nu mai avea obligația să-ți oferi societății puterea de muncă și elanurile. Filozofia resemnării.

Domnul acela zvelt, deși în vîrstă, ochi un colț unde ședeau, cu fața în palmă, cu coatele pe masă, fără să consume, fără să vorbească, doi tineri. Unul avea tricoul vărgat și șapca trasă pe sprînceană, un roșcovan pistruiat, tipul clasic al omu-

lui „du milieu", cum numesc francezii pe haimanalele suspecte, drojdia societății, certații cu justiția. Al doilea părea intrat de curînd în acest mediu. Era un „fiu de familie" căzut prost. Purta haine din stofă bună, dar uzată. Cămașa, încheiată la gît, cu un buton de alamă, n-avea guler. În jurul ochilor, încrețiturile premature ale nopților nedormite, ale abuzului de stupefiante. Străinul își scoase pardesiul și pălăria, se așeză lîngă ei și comandă un grog. Își șterse ochelarii, petrecuți cu un fir de aur în dosul urechilor.

Părea un om de șaizeci de ani. Avea pielea pămîntie, tăbăcită. Sub ochi, un nas turtit. Sub nas, o mustață tunsă, foarte neagră, care părea a fi cănită, fiindcă tîmplele erau spălăcite.

— Îmi dați voie? întrebă el pe cei doi vecini de masă. Nu cumva unul dintre domniile voastre este Claude, numit Scoțianul?

— Cloclo? întrebă cel cu șapca pe sprînceană.

— Nu știu dacă-i mai spune așa. Nu sînteți nici unul Claude Scoțianul?

— Din fericire, nu!

— I s-a întîmplat ceva?

— L-au umflat ieri.

— O lovitură ratată?

— Așa ceva!

— Păcat! Aveam pentru el ceva foarte interesant...

Patronul localului se apropie, aducînd grogul comandat.

O flăcăruie albastră-violetă tremura pe suprafața paharului de ceai amestecat cu rom. Clientul necunoscut surîse vecinilor de masă și-i întrebă:

— Un grog?

— Cu plăcere!

Aşteptînd să vină cele două groguri, el continua să surîdă, înfăşurînd într-o privire prietenească, părintească pe cei doi tineri, pe faţa cărora, între sprîncene, se citea o posomorîtă preocupare a existenţei, o îndîrjire specifică a oamenilor de teapa lor.

După ce sorbiră din băutura caldă şi aromatică, înviorați, ei surîseră, la rîndul lor, amabilului străin, pe care-l vedeau întîia oară.

— Păcat! reluă acesta, vîrînd, încet, mîna dreaptă în buzunarul interior al hainei, de unde scoase, ca să plătească, un portofel doldora de bancnote noi, de cîte o mie de franci.

Cei doi apaşi — să le spunem aşa, fiindcă nu erau altceva — îşi întinseră gîtul spre degetele zbîrcite care mînuiau atîta bogăţie. Erau surprinşi. Ochii le străluceau, nările le palpitau. Ce însemna ispita aceasta, vînturarea aceasta de zeci de mii de franci în faţa unor oameni care n-aveau, poate, cincizeci de centime în buzunar?

Fără să se grăbească a-şi duce banii la loc, ţinîndu-i mereu sub nasul invitaţilor săi, bătrînul clătină capul cu părere de rău:

— Era o afacere excelentă pentru Claude. Mi-a fost recomandat special. Îl caut de azi-dimineaţă. Gîndiţi-vă! Pierde un milion de franci...

Şi schiţă gestul de a se scula.

— Claude?... Un milion?... Ce glumă! exclamă primul apaş.

Al doilea partener, cel cu haine obişnuite şi fără guler la cămaşă, intră în vorbă. Era un tînăr palid, cu mustaţă rară, cu părul lung la spate, ca al amorezilor din filmele americane. Mîinile lui nu pă-

reau ale unui om care-a muncit, mîini puternice, de lucrător. Erau fine, cu degete tremurătoare. Mîini de aristocrat, mîini de cartofor. Un declasat.

— E nevoie numaidecît de Claude? întrebă el. Noi doi n-am putea face treabă?

Străinul îi măsură din dosul ochelarilor. Apoi, surîzînd:

— De ce nu?! ... Dacă aveţi puţin curaj, dacă n-aveţi prea multe scrupule, dac-aţi mai făcut aşa ceva, de ce nu?

— Despre ce e vorba? întrebă roşcovanul cu tricou vărgat, şeful.

— O acţiune energică, fără nici un risc. Absolut fără nici un risc.

— În cazul acesta, ne oferim ...

— Ştiţi cu ce se ocupa Claude? Pare-se că e un as ...

— N-a pus monopol! replică roşcovanul oarecum jignit.

— Văd că sînteţi doi bravi tipi ...

— Cred că o să ne înţelegem ...

— *All right!* exclamă bătrînul.

Vîrî mîna dreaptă în buzunarul interior din stînga hainei, pipăi bancnotele pe care le ţinea neîmpăturite în portofel şi scoase două hîrtii de cîte o mie de franci, noi nouţe, pe care le întinse celor doi clienţi sărăcăcioşi ai „Şobolanului vărgat".

— Un mic acont! surîse el, din nou, privind pe cei doi tineri, care, înainte de a-şi arăta surpriza, uimirea, neîncrederea, se grăbiră să pună mîna pe bancnote, şi să le vîre în buzunarul drept al pantalonului, fiecare, mecanic, ca şi cînd ar fi făcut în permanenţă gestul acesta.

— Am pentru dumneavoastră o afacere excep-

ţională. Cîştigaţi un milion de franci într-o oră, ... chiar astă-seară!

Poate fiindcă milionul nu era, încă, pe masă, ei avură răgazul să holbeze ochii şi să se uite la acel străin ciudat ca la un nebun, ca la un maniac, sau ca la un farsor.

— Despre ce e vorba? întrebă tînărul pistruiat.

— Am să vă spun, dar nu aici. Să mergem!

Plăti, scoţînd cu acelaşi gest o a treia hîrtie de o mie de franci din buzunarul hainei, lăsă bacşişul reglementar — nici mai mult nici mai puţin de zece la sută — şi ieşi, împreună cu cei doi. Coborîră strada şi se instalară la terasa unei cafenele din *Place Blanche*.

— Cu cîte cinci sute mii de franci în buzunar fiecare, cred că v-aţi aranjat pentru toată viaţa. Afară numai dacă nu jucaţi cărţi, sau dacă nu vă lansaţi în întreprinderi aventuroase.

Pe cît era el de calm, pe atît erau de nerăbdători, de intrigaţi cei doi tineri apaşi.

— Domnul e cartofor! zise roşcovanul, arătîndu-şi cu un dispreţ ironic companionul.

— Am umblat toată ziua, în diferite cartiere, prin mai multe bistrouri care mi-au fost indicate, dar n-am găsit ce-mi trebuie. Cred că dumneavoastră sînteţi oamenii mei!

Bătrînul le vorbea ca şi cum i-ar fi cunoscut de mult, ca şi cum afacerea era încheiată şi foarte simplă, ca şi cum nu s-ar fi aşteptat din partea lor la nici o împotrivire. În ochii neastîmpăraţi din dosul lentilelor avea un foc straniu, un magnetism care se comunica şi cucerea. Vorba lui era domoală, convingătoare, vocea, deşi înceată, avea sonorităţi captivante. Din toată făptura lui se des-

prindea un aer de onestitate, de liniște, de autoritate irezistibilă.

— Despre ce e vorba? întrebă din nou cel mai tînăr, a cărui paloare și degete tremurătoare trădau emoția, nerăbdarea, lăcomia și teama.

— E vorba să suprimăm un tip. Eu singur nu pot, nu trebuie s-o fac, deși mi-ar fi foarte ușor.

Cei doi tineri avură o mișcare de retragere, instinctivă. Dar nici nu îndrăzniră să primească, nici să refuze.

Erau oameni care mai dăduseră cîteva lovituri îndrăznețe, dar propunerea aceasta brutală, spusă atît de firesc, suma fantastică ce li se oferea și gravitatea faptului care li se cerea ca un echivalent al unui milion de franci îi puneau pe gînduri.

— Ca să nu pierdem vremea, continuă mereu liniștit, mereu politicos și părintesc ciudatul personaj, iată cincizeci de mii de franci. Vă cumpărați cîte un pardesiu nou, o pălărie elegantă, ca să nu fiți recunoscuți. Luați și cîte o pereche de mănuși, ca să evităm amprentele digitale. Grăbiți-vă, să nu se închidă magazinele!

A treia oară își vîrî mîna în buzunarul interior al hainei și foarte calm, exasperînd prin încetineala cu care opera, el numără, pipăind, cincizeci de mii de franci, pe care îi scoase în bloc, și-i întinse, cu cea mai desăvîrșită simplicitate și curtoazie, tinerilor înmărmuriți, ale căror pupile se dilatau la vederea banilor și a căror lăcomie era dezlănțuită.

Nu i-ar mai fi întors nimeni din drum.

— Duceți-vă! Nu întîrziați! Eu vă aștept aici!

Pistruiatul puse mîna pe teancul de bancnote, evitînd privirile celorlalți clienți. Își apucă prietenul

de haină și se depărtară. Moșneagul mai ceru un grog.

În ploaia măruntă a lui noiembrie, în lumina roșiatică a becurilor electrice, răsfrînte în luciul asfaltului umed, cele două siluete începeau să se amestece, să se confunde cu ale celorlalți trecători. În vreme ce ei se depărtau, omul rămas pe terasa cafenelei îi urmări cîteva minute, pînă-i pierdu.

— Ce-o fi vrînd burjuiul ăsta de la noi? spuse unul dintre ei, cel mai tînăr, cel palid, fiul de familie, cel cu părul crescut sub tîmplă, ca un cuceritor din filme.

— Să mă ia dracu dacă înțeleg ceva... răspunse celălalt, pipăind bancnotele.

— În ce încurcătură o fi vrînd să ne bage?

— Pare un om de treabă.

— Se poate, dar mie mi-e frică. Dacă era vreunul de-ai noștri, mai mergea.

— E foarte simplu. E vorba să facem cuiva de petrecanie.

— S-o creadă el. Avem cîte douăzeci și șase de mii fiecare... Pe-aici ne e drumul!

— Cum adică? Lăsăm baltă milionul?

— Desigur...

— Fugi de-acolo, idiotule! Cînd ne mai întîlnim cu chilipirul ăsta?

— Chilipir sînt banii ce ne-au picat din senin... Te-ai fi gîndit să dăm asemenea lovitură? Douăzeci și șase de mii fiecare, fără nici un risc! Ce ne mai trebuie riscuri? Ne vedem de treabă... Îl lăsăm baltă.

— Ia isprăvește cu prostiile astea! Cum s-o lă-

săm baltă? Omul ne așteaptă, ne-am dat cuvîntul...

— Te pomenești că ne-a făcut-o dinadins... Cine știe pe cine-o fi pus să ne urmărească! Dacă banii sînt falși, dacă ne întreabă vreunul de unde-i avem? Mie nu-mi trebuie asemenea complicații!

— De ce nu te-ai făcut predicator sau moașă comunală?

— Eu nu mă mai întorc.

— Treaba ta! Iau pe altul. Nu las să-mi scape din mînă așa pleașcă!

Cei doi clienți ai „Șobolanului vărgat" se îndreptară spre magazinul de unde-și puteau cumpăra veșmintele recomandate de ciudatul personaj.

— Trebuie să ne grăbim pînă nu s-or trage obloanele! spuse cel mai tînăr, nemulțumit de ezitările „șefului".

— Ți s-a urît cu binele, băiete! îl mai preveni acesta.

— Ce fel de bine e ăsta? De cîteva săptămîni n-am mai făcut nimic... Mi-ai promis marea cu sarea și văd că...

— Nu fi idiot. Găsim altceva. Nu mă trage și pe mine în vîrtej. Ai văzut ce-a pățit Cloclo?

— Treaba lui! De ce n-a fost prudent? Eu m-am săturat de mizerie!

— Știu. Domnul vrea limuzină, vrea să-și ducă gonzesa la Nisa, că aici îi apucă reumatismele... Domnul e aristocrat, vrea să-și aibă cocaina asigurată pe viață!

— Isprăvește și hai să intrăm, poltronule! Un milion! Tu nu poți ști ce e un milion de franci!

— Eu nu mănînc asemenea pîine! ezită șeful, ca-

re-și atrăsese adeptul în această lume „du milieu" și acum se hotăra el însuși atît de greu.

— Banii pe care-i avem ne-ajung o vreme... mai încercă el, de formă, să-și domolească elevul.

— O lună? Două? Foarte-ți mulțumesc! Pe urmă?

Îl tîrî aproape cu sila spre magazinul „Universal", la poarta căruia se despărțiră, ca să nu fie văzuți împreună. În vreme ce unul trecea la raionul de pălării, celălalt își cumpăra pardesiu, apoi mănuși. Se urmăreau cu privirile. Cînd fură gata, se căutară, își făcură semn cu coada ochiului și ieșiră în drum. Cu gulerele ridicate sub pălăria nouă, înmănușați, păreau doi veritabili gentilomi.

Aveau mai multă siguranță, se simțeau mai demni, se simțeau oameni. Prindeau gustul vieții, al confortului, al luxului. Se vedeau cu milionul în buzunar și făceau planuri de viitor. Își mărturisiră că primul gînd care le-a venit amîndurora a fost să-l pîndească pe bătrîn și să-l jefuiască, suprimîndu-l la nevoie.

— Dar n-avea un milion pe el. Milionul e greu. Să tot fi avut o sută de mii... S-o ție de vorbă?

— Să vedem... În orice caz nu mi se pare ușor. Nu-ți dă cineva o mie de bilete ca să tai gîtul unui pui de găină!

— Ce-o fi să fie! Ți-am spus de cînd ne-am asociat că fac orice, îl curăț și pe tata, numai să scap de mizerie! conchise fiul de familie, ale cărui buze se strîngeau în tremurul nerăbdării și al cruzimii.

Celălalt, deși convins el însuși de necesitatea unei mari lovituri, se lăsa mai greu, ca să excite argumentația complicelui și, în felul acesta, să aibă mai puțină răspundere în eventualitatea unui eșec:

— Nu ți-am spus eu? N-ai vrut să mă asculți.

Avu aerul că cedează, dădu din umeri, neputînd să-şi spele mîinile, ca Pilat.

Hotărîţi acum să ducă tîrgul pînă la capăt, se grăbeau s-ajungă la cafeneaua unde-şi lăsaseră „patronul".

Acum le era teamă ca acesta să nu se fi răzgîndit.

— Te pomeneşti c-o fi plecat! S-a săturat omul tot aşteptîndu-ne! îngăimă cel mai tînăr.

— Prostii! Nu e nebun să ne dea atîţia bani şi să plece! Pe el se păcăleşte, nu pe noi!

La masa lui, pe terasă, bătrînul comanda alt grog. Începea să fie neliniştit. Băutura i se urcase la cap, capul îi vîjîia. Nu era obişnuit. Ar fi cerut, ca de obicei, o sticluţă cu apă minerală, dar astă-seară simţea nevoia de altceva.

Surîsul îi încremenise pe buze, un surîs absent, la care el nu participa, surîsul unei măşti uitate pe colţul gurii.

Fruntea arăta alte preocupări, mai grave.

Nu-şi dădea el însuşi seama de cîte ori şi-a scos ochelarii ca să-i şteargă. Al treilea grog avea un gust de fenol, iar lumea care forfotea în ploaia măruntă îi părea o procesiune de panopticum. Se uita în direcţia pe unde o apucaseră adineauri presupuşii săi complici şi nu-i vedea. Îi acoperise, în imaginaţie, cu pardesiuri şi cu pălării şi căuta să le distingă siluetele în mulţimea trecătorilor.

— Iată-ne, patroane! rosti cineva lîngă el.

Întoarse capul. Erau ei. Veniseră din direcţie contrară, îmbrăcaţi exact cum şi-i închipuise.

Dacă nouăzeci şi nouă la sută era mulţumit că-i revedea, o sutime, în el, schiţă o părere de rău, poate gîndul unei renunţări la lupta pe care o ur-

zise. Ar fi dorit eliberarea din acest complot. Dar nu mai avea încotro. Acel regret nu era pornit din creierul său, ci dintr-o împotrivire a întregului organism. Raţiunea, însă, îşi ceru dreptul, învinse instinctele, îl domină numaidecît. Rămăsese numai emoţia apropiatei înfăptuiri: nesiguranţa, teama că nu se va împlini destul de repede.

Se urcă într-un taximetru, care goni spre Champs-Elysées, şi ajunse pe Avenue Victor-Emanuel III, pe lîngă Rond-Pont des Champs-Elysées. Opriră în faţa unei florării. Bătrînul plăti, aşteptă să se depărteze taximetrul, le făcu semn şi trecură strada.

— Cum v-am mai spus, lucrurile sînt foarte simple, iar recompensa importantă. Rămîne, însă, să faceţi exact ceea ce vă voi recomanda. Să nu neglijaţi nici un amănunt.

Se opri o clipă la uşa conciergei, întrebă dacă are corespondenţă.

— Nu mi-a venit nici o scrisoare! îşi informă el partenerii. Urmaţi-mă!

Îi introduse în curtea unui imobil elegant. Descuie uşa unui apartament la parter. Intrară cîteşitrei, îşi agăţară pardesiurile şi pălăriile în cuier.

— Mănuşi aţi cumpărat?

— Da! răspunseră într-un glas cei doi, arătîndu-şi, mecanic, în acelaşi timp, mîinile.

Dintr-un sertar al biroului, straniul personaj scoase zece pachete de bancnote şi două pumnale neobişnuite, cu lama în triunghi, cu mînerul sculptat cu şerpi şi păsări de fildeş.

— Iată banii. Zece pachete de cîte o sută de mii de franci în hîrtii de o mie. Un milion. E al vostru. Împărţiţi-l frăţeşte. Cu aceste pumnale nu riscaţi nimic: pe mînerul lor nu vor fi alte urme decît ale

degetelor mele. Veţi căuta, unul prin faţă, altul pe la spate, inima victimei. O veţi lovi: repede şi precis, ca să moară uşor. Lăsaţi pumnalul în rană. N-o să fie nici luptă, nici zgomot. O să ieşiţi ca doi gentlemani care şi-au luat aperitivul la al treilea gentleman. Restul mă priveşte!

Cei doi apaşi nu mai erau miraţi. Se familiarizaseră cu omul, cu ideea. Surprinderea însă le fu ascuţită ca vîrful unui trăsnet, cînd, întrebînd pe „patron" unde se află persoana care trebuie asasinată, bătrînul le răspunse calm:

— Aici, în faţa dumneavoastră! Eu!

— Poftim? ...

— Eu sînt victima. Vă rog să mă asasinaţi!

Acuma îşi dădeau seama că individul era într-adevăr nebun.

— Haideţ! Nu mai staţi pe gînduri! N-avem vreme de pierdut, insistă el.

Şi se aşează între ei, ca să le uşureze sarcina. Le recomandă, prin gesturi, ceea ce le spusese adineauri verbal: le arăta locul inimii în faţă şi locul pe unde-o puteau nimeri în spate.

Dar cei doi erau ca paralizaţi. Se credeau posedaţi de o halucinaţie. Nu ştiau ce să mai creadă.

— Haideţi, domnilor, nu mai avem vreme de pierdut! ...

— Patroane, îngăimă unul din ei, dă-mi voie... noi... nu-i aşa?... noi nu sîntem fete mari, nici seminarişti. Am mai făcut d-astea, dar nu aşa, la rece... Am tras cu cuţitul la o bătaie cînd eram îndîrjiţi, cînd vînam un necunoscut... Dar nu putem lovi... aşa... din senin... într-un om de treabă... ai fost foarte şic cu noi... Ne cade mîna, ce vreţi! Nu vrea să ne-asculte! spuse roşcovanul.

în vreme ce celălalt, foarte palid, cu nările fremătătoare răsucea, în mîna înmănușată, straniul pumnal.

— Foarte frumos din partea voastră! zise bătrînul. Această delicateță sufletească mă mișcă, mă măgulește, dar ar fi mai frumos să vă țineți de vorbă!

Vocea amfitrionului își pierduse muzicalitatea de adineauri. Ezitarea indivizilor îi încurca socotelile. Cînd te-ai hotărît să mori, întîrzierile nu prea sînt plăcute. Ochii îi scăpărau scîntei, buza și nările îi tremurau.

— Hai, copii, lăsați prostiile..., N-avem vreme de pierdut nici eu, nici voi!

Amîndoi apașii erau ca vrăjiți. Nu știau ce se întîmplă. Faptul era atît de neprevăzut!... Se credeau victimele unei scamatorii. Aveau senzația netă că cele două lovituri pe care le cerea bătrînul aveau să le străpungă lor înșile inima.

Se jucau cu mînerul pumnalelor, își înțepau, din cînd în cînd, cu vîrful, pielea mănușii, ca să vadă dacă le e mîna amorțită, sau, dacă nu sînt prada unui vis. Celălalt începea să-și piardă răbdarea.

— Începeți sau nu? le strigă el.

— Patroane, vorbi roșcovanul...

— Dacă țîi atît să te duci pe lumea cealaltă, de ce nu te sinucizi?

— Omoară-te singur... Aruncă-te în Sena. Ia o doză de otravă... E mai ușor și pentru noi și pentru dumneata!

— Imbecililor! Lași... scrîșni bătrînul. Nu v-am chemat aici ca să-mi dați sfaturi! Eu nu trebuie să mă sinucid, ați înțeles? Eu trebuie să mor asasinat! Mă privește de cel Țineți-vă de vorbă! Fiți

mulțumiți că luați banii și să vă duceți dracului! Ați înțeles? Haide, într-un minut sîntem gata!

Fiindcă ei tot mai ezitau, poate fără voia lor, paralizați de această propunere imposibilă, bătrînul își dădu seama de starea lor sufletească. Probabil că nu erau atît de cufundați în crimă, încît să-l lovească, lucizi, într-un om care fusese atît de bun cu ei... Se gîndi că e mai bine să-și schimbe atitudinea, să ridice tonul, să-i insulte, să-i întărîte... Altminteri rămîneau amorțiți.

— Nu vreți, lașilor? Atunci dați-mi banii înapoi! Mi-ați furat cincizeci de mii de franci! Lăsați aici pălăriile și pardesiurile!... Scoateți mănușile!... Sînt ale mele, haimanalelor, și marș afară, în gunoi, în canal, porcilor, tîlharilor, feciori de tîrfă!

La rîndul lor, cele două haimanale începură să se enerveze.

— Afară! Afară! strigă moșneagul arătîndu-le ușa.

— Ieșim noi, n-avea grijă! Dar nici milionul n-o să ți-l lăsăm ție, maimuță!

Se îndreptară spre birou să pună mîna pe bani, dar bătrînul, agil ca un leopard, le-o luă înainte și acoperi milionul. Cu mîna stîngă pe bani, el apucă o călimară de bronz pe care-o zvîrli în capul roșcovanului. Proiectilul își rată obiectivul. Nici măcar nu-l stropi, fiindcă n-avea cerneală. Liberată de călimară, mîna patronului căzu ca o palmă grea pe capul celuilalt recalcitrant.

— Vreți să mă jefuiți, bandiților?! Poliția! Am să chem poliția!

Și o luă spre ușă, trîntind oaspeților cîte un pumn zdravăn în fălci. Scoși din fire, cei doi tineri se repeziră la el cu pumnalele.

Unul îl lovi în umărul drept.

Patronul căzu într-un genunchi și-i rugă:

— Nu acolo, copiil Cum v-am spus... În inimă!... Așa!

Amîndouă pumnalele se înfipseră, unul prin față, celălalt prin spate și bătrînul căzu pe covor.

Cei doi asasini nu se mai uitară dacă victima a murit sau nu. Luară de pe birou pachetele de bancnote și mirați că nu s-aude nici un zgomot, că nici o ușă nu se deschide, că lucrurile merseseră atît de prompt, se uitară unul la celălalt, se îmbrățișară și, dînd din umeri, ieșiră afară, în noaptea ploioasă.

CAPITOLUL II

A doua zi, toată presa pariziană anunța, cu litere mari, moartea misterioasă a venerabilului Mister Leonard, celebrul negustor de antichități, colecționar, scriitor și conferențiar — arheolog, specialist în istoria artei asiatice. Informațiile culese la Ambasada Statelor-Unite, al căror cetățean era ilustrul savant, îi puseră, în fața poliției franceze, memoria într-o lumină cît se poate de favorabilă. Mister Leonard era fondatorul și directorul muzeului „Tengri" din New-York, muzeu care adăpostește cea mai mare colecție de obiecte prețioase, adunate din toată lumea, tot ceea ce secolele și mileniile de civilizație produseseră mai de seamă, ca arhitectură, statui, statuete, covoare, cărți sacre, bibelouri, giuvaeruri, vase, arme, armuri, costume, broderii, instrumente muzicale, obiecte de cult religios, tot ceea ce mintea și mîna omului produseseră mai de preț în atîtea provincii ale imensului, fabulosului continent.

Chemată în fața autorităților, portăreasa imobilului dădu cîteva declarații care ar fi fost foarte interesante pentru mersul anchetei, dacă n-ar fi pus pe magistrați, de la început, pe o pistă cu totul greșită. Fără vreo intenție, desigur, fără vina ei, n-ar fi putut spune altceva. Reproducea ceea ce știa, ceea ce omul asasinat avea interes să se știe spre

a încurca lucrurile, spre a deruta poliția și a arunca misterul cel mai de nepătruns asupra morții sale.

— Sub ce nume era înregistrată victima? o întrebă magistratul.

— Mister Leonard.

— Atît?

— Numai atît.

— Locuiește de mult la dumneavoastră?

— De trei ani.

— În permanență?

— Nu. Vine de două-trei ori pe an de la New-York și stă cîteva săptămîni. Adică venea, sărmanul, că acuma n-o să mai poată venil Acolo unde este el acum...

— Să lăsăm nemurirea sufletului și considerațiunile asupra lumii celeilalte. Lucrurile acestea sînt de domeniul metafizicii. Noi ne ocupăm aici cu alte delicte, o întrerupse anchetatorul, al cărui spirit grefierul său îl aprecia din abundență.

— Spune-mi mai bine dacă acest Mister Leonard era un om liniștit, dacă primea vizite și ce fel de persoane îl vizitau?

Portăreasa, oarecum jignită de întrerupere, răspundea acum scurt, precis, aproape înțepată.

— Domnul Mister Leonard era un om foarte liniștit. Se scula devreme. La opt dimineața era plecat. Peste zi, nu prea dădea pe-acasă. Noaptea intra devreme, înainte de ora zece. Plătea banii cu regularitate și era foarte generos. Cînd întîrzia mai mult de trei luni, trimitea banii din America. A, așa oameni mai rar!

— Te-am întrebat dacă primea vizite...

— Din moment ce nu era acasă toată ziua!

— Cînd l-ai văzut ultima oară?

— Aseară, pe la orele şapte.

— Aţi vorbit?

— Da. M-a întrebat dacă are vreo scrisoare, dacă l-a căutat cineva. N-avea nici o scrisoare şi nu-l căutase nimeni. Cînd să iasă, s-a oprit în prag, ca şi cum şi-ar fi adus aminte de ceva: „Sînt aici, cu doi oameni... Vor să-mi viziteze apartamentul..."

— De ce voiau să-i viziteze apartamentul?

— Ca să se mute în el după plecarea dumnealui în America.

— Urma să plece?

— Probabil. După ce venea din America, pleca totdeauna înapoi, în America.

— I-ai văzut pe cei doi de care ţi-a vorbit?

— I-am zărit numai, de văzut bine nu i-am văzut, fiindcă eu cunosc pînă unde poate să meargă curiozitatea unei portărese şi n-am obiceiul să fiu indiscretă.

— Lucrul acesta te onorează, îl vom discuta altă dată. Acum aş vrea să ştiu cum arătau cei doi indivizi, ce făceau cînd dumneata vorbeai cu victima?

— Aşteptau în gang, cu gulerul pardesiului ridicat şi cu spatele la uşa mea, ceva mai la o parte, în umbră. Şi Mister Leonard avea gulerul ridicat. Afară ploua.

— Stim că aseară a plouat. Aşadar nu le-ai văzut faţa, nu i-ai putea recunoaşte?

— Nu. Sînt sigură. Mister Leonard mi-a declarat aseară că cei doi domni vor veni peste cîteva zile să ia apartamentul în primire, că nu trebuie să mă mire accentul lor străin, că n-o să mă înţeleg uşor cu ei, fiindcă vorbesc prost franţuzeşte, dar

că sînt doi buni prieteni ai săi. Spunea că tot el, Mister Leonard, va plăti chiria ca şi pîn-acum, să n-am nici o grijă, să am toată încrederea în prietenii săi. Sînt doi oameni devotaţi. Îi adusese să-l păzească. Era ameninţat.

— De unde ştii că era ameninţat?

— Cînd a plecat, ieri-dimineaţă, era îngrijorat. Primise un telefon care-l neliniştea. Mi-a spus că dacă-l va căuta un domn sau doi sau trei, să le spun că a plecat la Versailles pentru cîteva zile. Să nu deschid nimănui, să nu las pe nimeni, sub nici un pretext, să-i viziteze apartamentul. Se temea să nu i se facă ceva, să nu se ia vreo informaţie care să-i pericliteze siguranţa... Cum vă explicaţi dumneavoastră că se temea de doi prieteni, că a venit cu ei să-l apere şi, cînd colo, tot ei l-au omorît?

— Dumneata eşti aici ca să ne răspunzi, nu să ne pui întrebări! se răsti judecătorul plictisit că n-a aflat mare lucru de la vorbăreaţa portăreasă: se aştepta, poate, ca biata femeie să-i dea pe mînă asasinii, legaţi gata!

— Mă interesează şi pe mine, domnule preşedinte, că doar era locatarul meu, nu al dumitale. Ce om de treabă, sărmanul domn Mister Leonard!

— I-ai văzut ieşind pe cei doi indivizi?

— Cam după vreo jumătate, să zicem, trei sferturi de oră.

— Aveau ceva în braţe, duceau ceva din casă?

— Drept să vă spun, nu i-am văzut. I-am auzit, i-am simţit numai trecînd. Poate că le-am zărit şi siluetele.

— Te rog să vorbeşti mai clar. I-ai văzut sau nu?

— N-aş putea spune precis. Dar erau ei. I-am

simțit, i-am ghicit. Dar de văzut n-aș putea spune că i-am văzut.

— Atunci de unde știai că erau ei?

— Noi, conciergele, avem un simț special. Ne-am deprins atît de mult cu venirile și plecările din imobil, cunoaștem ticurile locatarilor, ghicim o persoană străină cînd vine și cînd iese, fără să ne uităm prea mult. Avem, așa, un fel de instinct. De pildă eu, aseară, am simțit că plecau cei doi oameni pe care-i adusese Mister Leonard, i-am identificat prin instinct.

— Altă dată să te uiți cu mai multă atenție, să nu te bazezi numai pe instinctele dumitale, fiindcă asta nu ne-ajută la nimic! Dumneata ești pusă acolo să păzești casa, nu să te ocupi de televiziune!

Femeia își notă cuvintele „metafizică" și „televiziune" ca să se informeze asupra lor la un locatar de la al patrulea etaj, profesor de filozofie. Apoi părăsi cabinetul magistratului cu impresia că participase la o discuție academică ce o ridica în propriii ei ochi.

Nu ieșise bine întîia martoră și soneria telefonului zbîrnîi.

— Vorbește marchizul de Kergoual, ambasador al Franței. V-aș putea da unele informații interesante privitoare la crima din Avenue Victor Emanuel III.

— V-aș fi profund recunoscător, domnule ambasador! Puteți veni pînă aici? îi răspunse judecătorul de instrucție, fericit că va primi noi lumini.

— Desigur! Într-un sfert de oră sînt acolo!

— Cunoașteți adresa, nu-i așa?

Și magistratul îi spuse strada, numărul, etajul unde își avea birourile.

După zece minute, aprodul introduse pe fostul

plenipotențiar al Franței la Washington, marchizul Yves de Kergoual, un om de vreo șaptezeci de ani, mai mult scund decît înalt, chel, destul de gras, cu mustața căzîndu-i pe gură, cu lavalieră, îmbrăcat simplu, aproape neglijent, aspectul mai mult al unui vechi șansonetist din Montmartre decît al diplomatului aristocrat, cu maniere alese, cu tonul prețios. Omul autorității avu o ușoară decepție, constatînd înfățișarea mai mult defavorabilă a celebrului scriitor și ambasador, care nu purta nici monoclu, nici nu se ținea rigid și important.

Dar nu i-au trebuit decît cîteva replici pentru ca marchizul de Kergoual să-și recîștige prestigiul. Avea un glas muzical, o privire blîndă și inteligentă, un vocabular ales și o mare distincție în felul de a se purta și vorbi. Un cuceritor. Un om care te subjuga prin simplicitate, prin lipsa de morgă, prin ștergerea oricărei distanțe.

— Încă o dată, domnule ambasador, vă mulțumesc profund. Vă rog să luați loc.

Marchizul de Kergoual se instală și intră de-a dreptul în subiect:

— Trebuie să vă spun eu ce știu, sau preferați să-mi puneți cîteva întrebări? În interesul anchetei, cred că e mai bine să procedăm prin întrebări și răspunsuri. Ne va fi amîndurora sarcina mai ușoară!

— Nu îndrăzneam să vă rog! răspunse judecătorul încîntat.

N-așteptă să fie invitat a doua oară și începu să chestioneze pe martor.

— Cunoașteți de mult victima?

— De cîțiva ani, din primul an al misiunii mele la Washington, exact de-acum cinci ani.

— Ce părere aveți despre Mister Leonard?

— Tot ce poate fi mai onorabil. Un om excepțional, colosal de bogat și, în același timp, foarte sărac. Tot ce-a cîștigat — sume incalculabile — a cheltuit pentru „Muzeul Tengri", pe care l-a construit la New-York și l-a înzestrat cu piesele de artă cele mai rare, donîndu-l municipalității. Cred că era mai în vîrstă ca mine și nu cunoștea odihna, călătorea mereu, achiziționînd obiecte noi pentru colecția din New-York.

Simțind că marchizul se va întinde prea mult asupra biografiei și elogiilor aduse defunctului, judecătorul aruncă a doua întrebare:

— Cînd l-ați văzut ultima oară?

— Alaltăieri dimineață. Cred că dacă nu-mi făcea această vizită, bietul om era și acum în viață!

Interesul magistratului crescu vizibil.

— Vă ascult, sînt foarte nerăbdător.

— Mister Leonard a venit la hotelul meu, din Faubourg Saint Honoré, alaltăieri 7 noiembrie, la ora 11 dimineața, după ce-mi telefonase în prealabil, întrebîndu-mă dacă pot să-l primesc. Spunea că revine din America să pregătească o expoziție a colecțiilor sale din New-York, și ține să-mi vorbească. Cu un an înainte, la plecarea mea din Washington, îmi încredințase, în taină, o statuetă de mare preț. Spunea că această operă de artă, foarte veche, a fost furată dintr-un templu mongol, că preoții din acel templu aflaseră că e în posesia lui, că i-aș face un mare serviciu transportînd-o în Europa și s-o păstrez pînă cînd acei preoți îi vor pierde urma. Ca diplomat, nu riscam nimic, valizele mele nu erau supuse nici unui control. Am adus statueta la Paris, am ascuns-o bine în hotelul meu

particular. Aceasta se petrecea, cum v-am spus, acum un an. N-am arătat obiectul acesta de artă nimănui pînă-n ziua cînd mi-a fost cerut de ambasadorul Statelor-Unite și de însuși Mister Leonard pentru expoziția despre care, probabil, ați auzit, de la muzeul Galliera, vara trecută. O expoziție de estampe, reproducerile colorate ale numeroaselor capodopere din „Palatul Tengri" de la New-York.

După închiderea acestei expoziții, Mister Leonard mi-a adus statueta din nou, ca să mi-o ceară după cîteva zile: adică alaltăieri. Alaltăieri, reîntors din America, a venit, cum v-am spus, la mine, și m-a rugat să i-o înapoiez. De rîndul acesta o lua definitiv.

Cu toate că această operă de aur și de ivoriu e foarte grea, n-a vrut să i-o ducă nimeni pînă la taximetrul care-l aștepta în fața casei mele. Pentru mai amplele dumneavoastră informații, ar trebui să vă interesați la șoferul acelui taximetru.

Eu rămîn la convingerea că Mister Leonard a transportat statueta în apartamentul său din Avenue Victor Emanuel. Totuși, e bine să se precizeze lucrul acesta.

Am uitat să vă spun că Mister Leonard, cunoscînd pasiunea mea pentru antichități, mi-a adus alaltăieri două statuete ale lui Budha, lucrate în piatră de Ural, numită malachită, și mi le-a dăruit ca o amintire a prieteniei sale. Și-a luat în brațe tezaurul și a plecat, fericit, afirmîndu-mi că muzeul din New-York se va făli în curînd cu o capodoperă mai prețioasă decît însăși Venera din Millo.

— Domnule ambasador, cunosc o bună parte din lucrările dumneavoastră de arheologie, vă prețu-

iesc, ca toată lumea, de altfel. Aţi putea să-mi daţi cîteva informaţii mai ample despre acest obiect de artă? Cred că el reprezintă cheia misterului acestei crime.

— Am şi eu aceeaşi impresie. De aceea voi da, cu cea mai mare plăcere, informaţiile cuvenite. Statueta aceasta reprezintă divinitatea numită Tengri, sau Tonri, sau Tan-Râ, zeitate străveche. Statueta aceasta are doi imenşi ochi de smarald, marcînd întreaga frunte. Pare a fi singura reproducere materială a marelui zeu — poate o zeiţă — şi preţul ei nu se poate socoti. În afară de valoarea ei arheologică, numai cele două smaralde uriaşe însemnează o avuţie fără seamăn.

V-am dat toate aceste detalii pe care le ştiu chiar de la Mister Leonard, care nu o dată mi-a vorbit despre nepreţuitul bibelou. Cuvîntul „bibelou" însă spune prea puţin. E o statuetă de 60 sau 65 centimetri înălţime, din fildeş şi aur masiv. Cred că sărmanul meu prieten a fost asasinat şi jefuit. I s-a furat zeitatea. Pumnalele cu care a fost străpuns, vedeţi, au mînerul sculptat cu motive stranii. Din apartament nu lipseşte nimic. În biroul care era descuiat s-au găsit mulţi bani şi bijuterii. Hoţii au venit să fure statueta zeului, bătrînul s-a opus. A fost asasinat.

— Sînt cu totul de părerea dumneavoastră, domnule ambasador. Vă mai întreb, ca să fim precis orientaţi, dacă s-ar putea ca Mister Leonard să fi dus statueta în altă parte, nu la el acasă, în ziua cînd v-a reclamat-o, adică alaltăieri, 7 noiembrie?

— Nu, mi-a spus că o va duce direct la el acasă şi că n-o va ţine mult nici acolo, fiindcă se teme.

— Precum vedeți, lucrurile se simplifică, devin clare. Cei doi misterioși indivizi care l-au vizitat aseară urmau să se instaleze în propriul său apartament. Cel puțin așa a spus Mister Leonard portăresei. I-au cîștigat încrederea și l-au asasinat! ... Aveți perfectă dreptate... Ancheta noastră nu poate să urmeze altă cale...

— Mai aveți vreo întrebare de pus, domnule judecător?

— Deocamdată, nu. Sînt fericit că am avut prilejul, cu această neplăcută afacere, să cunosc pe ilustrul nostru istoric și diplomat.

Magistratul se înclină ceremonios și conduse pînă la scară pe marchizul de Kergoual, care pleca mai încărcat de prestigiu de cum intrase.

Anchetatorul își privi, frecîndu-și mîinile, notițele pe care le luase din depozițiile portăresei și ale ambasadorului.

— Sîntem pe calea cea bună, domnule Saphiran, se adresă el grefierului, care nu-și putea ascunde părerea de rău că, în timpul audiției domnului marchiz, șeful său nu plasase nici un cuvînt de spirit.

Porniți pe calea cea bună, oamenii poliției și ai justiției trebuiau să afle acum pe ucigași.

Declarațiile marchizului de Kergoual au fost revelatoare. Autoritățile au pornit pe această pistă. S-au făcut cercetări. O circulară împărțită șoferilor parizieni n-a adus cine știe ce importante lămuriri. Nici un taximetrist nu condusese la casa crimei, în *Avenue Victor Emanuel III*, trei indivizi. (Mister Leonard avusese grijă să coboare cu asasinii la o florărie cîteva case mai departe, peste drum.) Șoferul care-l luase din *Faubourg Saint-Honoré* își amin-

tea perfect de acel bătrîn cu un pachet lung și greu în brațe, pe care-l lăsase, cu două zile înainte, în fața imobilului cu pricina. El recunoscu cadavrul expus la morgă: nu era altul decît clientul său generos. Poliția, justiția și presa întreagă erau convinse că această pasionantă afacere avea un substrat misterios.

CAPITOLUL III

Să ne reîntoarcem cu patru luni în urmă, adică într-o frumoasă noapte de iunie, cînd marchizul Yves de Kergoual, fostul ambasador al Franței la Washington, invitase la masa de séară cîteva cunoștințe din America.

Era, în acel însorit și răcoros iunie, momentul cînd bogații cetățeni ai Statelor Unite veneau de predilecție la Paris. Afaceri, distracții, o lună de repaus în acea minunată grădină a Europei, cum Shakespeare a numit Franța, îi atrăgea pe malurile Senei. Viața metropolei bătea din plin.

Marchizul Yves de Kergoual care scrisese în tinerețe apreciate cărți de istorie și de arheologie, ca să se consacre mai tîrziu carierei diplomatice, fusese cîțiva ani reprezentantul Franței la Washington, unde lăsase cele mai frumoase amintiri, își crease numeroase cunoștințe, datorită amabilității, erudiției și spiritului său. După încetarea misiunii marchizului în Statele Unite, adică de un an încoace, orice american de vază, în trecere prin Paris, se simțea obligat să-și depună cartea de vizită la portarul Palatului din Faubourg Saint-Honoré. La rîndul său, marchizul de Kergoual nu pierdea prilejul să-și viziteze prietenii de la New-York și Washington, să le fie călăuză, arătîndu-le Parisul, punîndu-i în relații cu personalități de care aveau nevoie, invitîndu-i la masă, fie la restaurantele ce-

lebre, fie la el acasă. Era un ghid erudit și benevol, care deschidea multe porți ferecate.

Diplomați, scriitori, financiari, oameni ai artei, în special ai filmului, constituiau societatea americană, în treacăt prin Paris, care găsea în fostul ambasador în Statele Unite un amfitrion încîntător.

Dîneul acela, care urma să se desfășoare în vechiul și frumosul hotel particular al marchizului de Kergoual, era dat în cinstea uneia dintre cele mai celebre femei din New-York, poate cea mai celebră în momentele acelea, frumoasa arhimilionară Dorys O'Mara, văduva foarte tînără a lui Mack Stephenson, marele industriaș mort cu cîteva luni după căsătoria lor și care-i lăsase întreaga avere.

Actriță de cinematograf — cea mai admirată vedetă a ecranului — Dorys O'Mara nu se mulțumea cu gloria ei și cu imensa avere recent moștenită, ci participa, conducea numeroase întreprinderi, le crea ea însăși, le supraveghea cu fermitatea unui desăvîrșit om de afaceri.

Altor întreprinderi le împrumuta numele ei glorios, un patronaj prețios și bine retribuit. În plin apogeu, la douăzeci și cinci de ani, frumoasă, talentată, solicitată de toți fabricanții de filme, adulată, Dorys gusta viața din plin, dîndu-și seama că se află în culmea prosperității și că cei cîțiva ani de tinerețe și victorie totală nu vor ține o eternitate. Știa că va veni o zi cînd va fi eclipsată de alta, după cum ea lăsase altele pe planul al doilea și se bucura intens de prezent, organizîndu-și, pe planuri foarte realiste, viitorul.

Cine și-ar fi putut închipui că această femeie — un copil aproape — atît de fantezistă în purtările

ei, cu privirea și surîsul de ingenuă, ascundea atîta energie și atît spirit practic? Cum putea conduce atîtea bănci, magazine și fabrici, jucînd în același timp două și trei roluri pe an, în filme unde era mereu prezentă, unde toată acțiunea se petrecea în jurul fermecătoarelor ei apariții?

Nu fără emoție aștepta ambasadorul sosirea frumoasei Dorys, cea mai suavă, cea mai caldă amintire a anilor petrecuți de el în noul continent.

Acest bărbat, care-și consumase aproape a șaptea decadă a vieții, era îndrăgostit de tînăra actriță. Soția îi murise de mult. Alte legături trainice n-a mai avut de atunci. Se simțise îmbătrînind înainte de vreme și-și consacrase energia și entuziasmul ce-i mai rămăseseră diferitelor misiuni diplomatice. O cunoscuse pe Dorys O'Mara cînd debutanta în cinematograf își pregătea cariera. A văzut-o crescînd, devenind celebră, măritîndu-se cu unul dintre cei mai bogați oameni de afaceri ai New-York-ului. Făptura aceasta primăvăratică trecea prin viața lui ca un zefir parfumat. O viziune angelică. Îl întinerea. Devenise omul de treizeci de ani care murise de mult și, în același timp, simțea pentru ea dragostea unui părinte, a unui bunic care nu cunoscuse bucuriile familiei, a urmașilor. Se mai amesteca, în această afecțiune pentru copila minunată, un sentiment foarte ciudat de străpot. Irlandeză de origine, Dorys O'Mara semăna extraordinar cu bunica dinspre mamă a lui Yves de Kergoual, bretonă, ca și partea bărbătească a Kergoualilor. Dintr-o țară de legende, ca și el, Dorys O'Mara avea ceva depărtat, legendar, un glas și o privire din adîncuri, ceva din trecerea catifelată a unei fantome. Poate din acele depărtări de veacuri și de peisaje venea

tot farmecul acestei femei, farmec care se transmitea din întreaga ei făptură aievea și din fantasmagoria jocurilor de alb și negru ale ecranului, cucerind pe cei ce aveau norocul s-o apropie, fascinînd milioanele de admiratori necunoscuți, cărora le lumina tenebrele sălilor de spectacol și-i transporta pe limanuri de feerie.

Dorys O'Mara făgăduise bătrînului ei prieten să vină la Paris cu prima ocazie și să contemple portretul de acum o sută de ani, pe care marchizul îl ținea în salon, la locul de onoare. Îi făgăduise că va cere să i se acorde un scenariu din acea epocă și îi va copia exact toaleta și coafura pe care o purtase pe vremea lui Louis-Phillipe femeia din portret, bunica ambasadorului. Acesta nu-și ascunsese și nici nu-și ascundea sentimentele ce le purta viitoarei doamne Stephenson; vîrsta și autoritatea lui de savant și de trimis al Franței îi permiteau această cochetărie. Îi prezenta omagiile curtoaziei sale în fața tuturor, chiar în prezența lui Mack Stephenson, care se simțea onorat de simpatia tandră și respectuoasă a unui rival cu douăzeci de ani mai vîrstnic decît el. Mack Stephenson murise pe neașteptate. Dorys O'Mara moștenea o avere imensă. Dacă n-ar fi fost atît de bogată, dacă s-ar fi stabilit în Franța, Yves de Kergoual i-ar fi lăsat și el averea, în semn de afecțiune și gratitudine pentru clipele senine pe care i le dăruise încîntătoarea copilă. I s-ar fi părut că înzestrează o iubită adorată, o nepoată fermecătoare și o tînără bunică de-acum o sută de ani... Bătrînul diplomat surîdea singur la această perspectivă, la acest amestec de afecțiuni pe care le considera cu luciditate ca și cum ar fi privit pe altul. Își dădea seama că era ceva absurd în tot acest

devotament față de o străină, dar era, totuși, subjugat chiar acum cînd îi despărțea un întreg ocean de iradierile pline de vrajă ale tinerei văduve. Dorys era, într-adevăr, foarte tînără. Nimeni nu i-ar fi dat cei douăzeci și cinci de ani pe care abia îi împlinise.

Cu emoționantă bucurie primi ambasadorul cablograma Isadorei Stephenson, vestindu-i acest popas în dulcea Franță, apropiata ei sosire la Paris, unde va duce tratative pentru înființarea unei sucursale a institutului de frumusețe „Dorys" din New-York.

În onoarea ei invitase marchizul de Kergoual alte douăsprezece persoane, care soseau, rînd pe rînd, în hotelul de pe Faubourg Saint-Honoré. Grădina acestui palat dădea pe Champs Elysées în aceeași linie cu Elyseul, cu palatul Rotschild și cu Cercul Interaliat, fost și el al familiei Rotschild.

Cel dintîi care se prezentă fu Mister Leonard, elegant și zvelt în fracul tăiat de curînd la Paris.

— M-am rugat lui Téngri pentru sănătatea Excelenței Voastre. Marele zeu m-a ascultat, fiindcă văd înflorind în ochii Excelenței Voastre lotusul tinereții și-al unei vieți îndelungate!

Cu această ceremonioasă formulă salută și pe ambasadorul Franței, a cărui încredere și prețuire o cîștigase din primele clipe la New-York.

Marchizul de Kergoual îi răspunse într-un stil tot atît de înflorit. Cei doi moșnegi se simțeau bine împreună. Erau legați de împletitura aceleiași generații și de preocupările lor care ieșeau din comun.

Dintr-o veche familie americană, Yves de Kergoual era el însuși un colecționar pasionat și își reînnoi invitația făcută pe vremuri lui Mister Leo-

nard să-i viziteze castelul strămoşesc, plin de legende şi de obiecte vechi.

Erau scunzi amîndoi. Francezul, chel, ceva mai gras, cu tenul roz, cu vinişoare albastre împletindu-se în purpuriul pometilor, cu mustaţa lungă căruntă, cu buza de jos groasă şi sensuală. Mister Leonard avea o vîrstă nehotărîtă: poate şaizeci, poate şaizeci şi cinci de ani. De fapt trecuse de optzeci. Dar nici părul său uşor încărunţit la tîmple, nici mustaţa tunsă, foarte neagră, nici ţinuta lui tinerească n-ar fi dat de bănuit că intrase adînc în al nouălea deceniu al vieţii.

De cîte ori spunea, cu oarecare cochetărie, că a trecut de mult limita celor şaizeci de ani, i se răspundea cu un măgulitor surîs de neîncredere.

Mister Leonard era cunoscut de treizeci-patruzeci de ani în New-York şi-n alte mari centre.

Începuse şi continua ca negustor de antichităţi. Lansase genul. Crease un snobism care în loc să apună, cu vremea, creştea în importanţă, se adîncea. La temelia acestui snobism eră nu numai un capriciu, o fantezie efemeră, dar şi o seriozitate artistică, o valoare comercială care creştea necontenit. Mister Leonard avea o mulţime de agenţi risipiţi în America, în Asia şi în Europa. Ei călătoreau mereu, din localităţi cunoscute în coclauri anonime, căutînd la anticarii şi la particularii marilor oraşe, la ţăranii tibetani sau chinezi, în Asia, pretutindeni, vestigii ale artei apuse, obiecte preţioase a căror valoare profanii n-o cunoşteau îndeajuns. Ei expediau patronului, în metropolă, toate aceste achiziţii, alese de specialişti. Mister Leonard le vindea foarte scump. Realizase o avere incalculabilă.

N-avea familie. Ducea o viaţă foarte simplă, iar

cîștigurile lui fabuloase îi serveau ca să construiască și apoi să îmbogățească muzeul al cărui director era. Se înconjura de tineri savanți specializați în arta diferitelor popoare, de artiști, de scriitori, care îl ajutau să-și realizeze acest vis suprem, crearea, întreținerea și sporirea celei mai mari și mai variate colecții de opere, rămase din trecutul vechilor civilizații care se perindaseră pe imensul continent.

Cînd îi pica în mînă un obiect rar, o piesă unică, el o punea în vitrina magazinului pe care-l avea nu departe de muzeu și cerea prețuri neverosimile, spre indignarea nababilor care ar fi vrut să-și împodobească apartamentele cu asemenea raritați, ajunse la modă. Dar prea puțini se puteau apropia, atît de mult cerea ciudatul negustor. Și atunci Mister Leonard, satisfăcut, surîzător, trimitea în dar muzeului public intangibilul tezaur artistic, care ar fi rămas îngropat în apartamentul sau vila prezumțiosului proprietar.

Yves de Kergoual, ca toată lumea, cunoștea procedeele admirabilului negustor-colecționar și, ca toată lumea, îl felicita pentru priceperea, tenacitatea și pasiunea cu care oferise colectivității acel edificiu modern, cu mai multe etaje, cu săli vaste în marmoră și cristal, cu lumina bine împărțită, confort și gust, desfătare a ochiului și învățătură a muncii, unică pe glob.

Mister Leonard ceruse permisiunea să vină cu o jumătate de oră înaintea celorlalți invitați. Voia să mai stea de vorbă cu amfitrionul, să mai contemple o dată statueta pe care i-o încredințase cu opt luni înainte la plecarea ambasadorului din America. Urcară amîndoi la primul etaj, unde-și avea marchizul

camera de culcare și unde ținea ascunsă, într-un birou monumental, care se închidea ermetic, imaginea zeului Tengri. Divinitatea era culcată pe o stofă de mătase verde, ale cărei reflexe păleau tonurile roșiatice pe care le prinsese fildeșul îngălbenit de vreme, cît și aurul de culoarea leului, în care era turnată statueta. Cu mîini pioase, Mister Leonard o ridică și o puse în picioare, contemplînd-o emoționat, cu ochi înlăcrimați. Zadarnic își ștergea sticla ochelarilor, fiindcă nu lentilele erau aburite, ci propriile sale priviri. O dîră din incandescența postumă a soarelui care apusese în dosul Arcului de Triumf aureola, parcă, opera de artă așezată acum pe o masă, lîngă fereastra dinspre nord.

— Cîte secole, cîte milenii? se întreba Mister Leonard, privindu-și comoara. Nu-i așa, Excelență, că din această mică statue emană o frumusețe inexprimabilă? Pe-aici n-a trecut, nu, Elada lui Fidias și-a lui Praxiteles. Observi? Brațele sînt lipite de-a lungul corpului, după moda statuarilor egipteni și a grecilor dinaintea celui de-al șaselea secol. Iată și surîsul antic. Prin urmare, ne aflăm în fața unei opere care are mai bine de douăzeci și cinci de veacuri, dacă nu cumva autorul a trăit mult mai tîrziu și n-a mai ținut seama de contribuția marelui secol helen. A mers direct la sursă, evitînd realismul grec, reîntorcîndu-se la arta faraonilor, simplificînd, sintetizînd.

Marchizul de Kergoual asculta cu atenție expunerile estetului și căuta să-i prindă înțelesurile, cu toate că acea bucată de mineral, din care se degaja, incontestabil, o vrajă de o frumusețe stranie, inexplicabilă, nu părea a fi opera migăloasă a unui sculptor, cît un aliaj primitiv de aur și de ivoriu,

îngălbenite, aproape înroșite de vreme. Istoricul și arheologul diplomat nu vedea pe chipul inform al zeului Tengri nici surîsul antic, nici urmele nasului sau ale frunții, nici linia de demarcațiune între brațe și corp. Și totuși era schițat ceva, foarte ușor, fără contururi precise, ceva care exprima o vibrație de viață. Dar cine ar fi putut să stăruie în căutarea liniilor feței, cînd atenția era captată, de la început, de acei imenși ochi de smarald, de o puritate nevenosimilă? Porneau din mijlocul feței, de la presupusul nas, și urcau spre tîmple, foarte sus. În comorile califilor, ale maharajahilor, ale nababilor moderni vor fi existînd smaralde mai mari decît acestea, dar o atît de perfectă limpezime a mineralului translucid, după trecerea atîtor veacuri, Yves de Kergoual nu-și închipuia că ar mai putea exista. Dacă aurul care acoperea fildeșul, închipuind mantia pe corpul divinității, dacă fildeșul și aurul se pătaseră, se lustruiseră, îmbrăcînd patina marmorei coloanelor Parthenonului, coapte de atîta soare milenar, ochii de smarald ai lui Tengri păreau adăugați de curînd: nici o brumă nu-i întrista, nici un corp impur nu turbura apele lor imaculate.

— Vă pare curios, Excelență, că vorbesc de brațele și de buzele zeului sau zeiței inexistente? Dar eu le ghicesc, le văd, fiindcă socotesc că această versiune a bibeloului nu este tiparul primordial. Artistul și-a turnat, și-a sculptat de cîteva ori modelul, simplificînd cu fiecare nouă ediție. A început prin a face o operă realistă, în care existau toate amănuntele: părul, ochii, nasul, gura, umerii, brațele, faldul mantiei sau al cămășii — veșmîntul de aur — picioarele și mîinile, capul de ivoriu. Apoi a lucrat la o a doua formă, neglijînd detaliile. Cu a

treia, a patra, a cincea ediție a mers din simplificare în simplificare, eliminînd tot ce era mărunt, lăsînd în locul lor numai sugestie, această imensă forță de sugestie care iradiază și vorbește mai mult decît conturul însuși și în care rezidă poezia, valoarea artistică a acestei îmbinări de materii prețioase.

Fildeșul și aurul par a se fi contopit după atîta convietuire. Nu le prieste orice lumină. Vreau să instalez într-un tabernacol, cu un ecleraj propice, această imagine a lui Tengri. Voi calcula ce culoare a velurului îi face un cadru mai favorabil și ce fel de raze îi priesc mai mult, aruncîndu-l în viața lui adevărată și eternă. Nu va fi prea ușor, vă asigur... Și-acuma, dați-mi voie să duc la locul ei imaginea sacră a marelui zeu... Luă în brațe greul idol, îl legănă ca pe un copil... Ochii... ochii... Nici pe-aici n-au trecut statuarii lui Perikles... Ochii aceștia care coboară și se întîlnesc, imensii ochi n-au fost oare inspirați tot de artistul egiptean? Toate profilurile egiptene poartă acest ochi alb și drept. Nu, grecii n-au trecut prin această întruchipare părintească a marelui zeu, sau, dacă au trecut, cu atît e mai mare meritul artistului, care a dispretuit această diminuare a expresiei adusă prin reproducerea unor ochi de mărime normală și a dat privirii toată importanța pe care trebuie s-o aibă într-un obraz divin cele două lumini ale spiritului și ale sufletului — ochii!

Cei doi mosnegi așezară cu greutate idolul, culcîndu-l pe mătasea verde. Capacul biroului fu acoperit, ca să nu se redeschidă decît peste cîteva săptămîni, cînd, după cum vom vedea, statueta a fost oferită spre admirație privirilor miilor de parizieni care s-au perindat în sălile muzeului Galliera.

CAPITOLUL IV

Fiindcă se apropia de ora opt, însoţit de Mister Leonard, amfitrionul coborî în marele hol, ca să-şi primească oaspeţii.

Cei dintîi sosiră doi vestiţi financiari new-yorkezi. Individual, aceşti bărbaţi nu erau interesanţi. Perechea lor era interesantă. Erau numiţi „inseparabilii". Doi obişnuiţi oameni de afaceri, doi asociaţi care se detestau şi care se întovărăşiseră ca să se scape unul de altul, de concurenţă, de teroarea celuilalt. Făceau impresia celei mai strînse perechi de colaboratori, cînd, de fapt, erau inseparabili, tocmai fiindcă se bănuiau şi nu voiau să se despartă, ca să nu-şi dea unul celuilalt răgazul unui complot, al unei lovituri fatale. Se loviseră destul în trecut, se atacaseră printr-o presă plătită, îşi descoperiseră afacerile nepermise, abuzurile, coruperea parlamentarilor şi a ziariştilor, legăturile cu anumiţi gangsteri. Îşi făcuseră mult rău unul celuilalt. Luptînd necontenit, s-ar fi distrus pînă la urmă. Singura soluţie era o împăcare, o exploatare în comun a afacerilor. Colaborarea a început tot atît de puternică pe cît fusese vrăjmăşia lor. Îşi scriseseră chiar testamente prin care îşi lăsau unul celuilalt partea din asociaţie. Acest gest suprem de afecţiune le fusese dictat tot de perspectiva unei exterminări: fiecare ar fi fost încîntat să-l suprime pe celălalt, ca să ră-

mînă singurul stăpîn al averii realizate împreună. Ştiau amîndoi că celălalt îi pregăteşte ceva, de aceea nu se părăseau niciodată. Călătoreau în acelaşi automobil, în acelaşi vagon, pe acelaşi vapor: dacă s-ar întîmpla vreo nenorocire, să aibă aceleaşi riscuri amîndoi. Erau propriii lor prizonieri, prizonierii setei de aur, nevoii de a fi cît mai bogaţi, de a se arunca tot mai adînc în vîrtejul nebun al dansului milioanelor, în istoria acumulării de cît mai mari avuţii.

Se aflau la Paris în drum spre sud-estul european, unde îi chema o mare întreprindere: arendarea cursului inferior al Dunării, de la Porţile de Fier pînă-n Deltă. Oameni din camarila celor doi regi danubieni îi asiguraseră că vor obţine această concesie. Fluviul e foarte bogat în această parte a continentului: rostogoleşte în apele lui galbene de la crapi voluminoşi, de culoarea aurului verde şi arginţiu, pînă la familia grasă a cegii şi a păstrugii cu botul lunguieţ, a morunului şi a nisetrului uriaş, în pîntecele cărora zămisleşte faimosul caviar românesc. Calitatea acestui caviar întrece produsele similare cele mai fine ale mărilor şi fluviilor din est.

Cei doi financiari vedeau milioane de cutii de icre negre luîndu-şi zborul în aeroplane-răcitoare spre occidentul european şi cele două Americi.

Malul bulgăresc al Dunării fiind mai înalt nu permite revărsarea apelor şi crearea de bălţi *pascoase*, aşa cum se întîmplă pe malul nordic, unde pămîntul e semănat cu numeroase insule lichide locuite de tot felul de animale acvatice, care de care mai savuroase. O abundenţă de început de lume, un domeniu virgin, o colonie pe care cei doi bancheri trebuiau neapărat, cu orice sacrificiu, s-o stăpî-

nească. Regii finanței urmau să trateze cu colegii lor încoronați.

Experimentat în afacerile cele mai bănoase, dacă nu cele mai impure, deținînd o mulțime de monopoluri, gangster suprem al Europei, regele României nu se dădea înapoi de la nimic, ca să-și facă o avere cît mai mare, în așteptarea celei de-a doua plecări din țară. Corupția, de altfel, era și mai întinsă la București decît la Sofia, unde oamenii sînt mai sobri, mai severi și unde nu mai există de mult, ca în România, acea pătură suprapusă, formată din resturile Bizanțului voluptos și putred. Cei doi afaceriști americani erau informați de stările din sud-vestul Europei și urmăreau închirierea pe mai multe decade a bogățiilor Dunării și a bălților de la nordul ei, plătind, în prealabil, comisioanele ridicate, cuvenite Maiestății Sale și favoriților Maiestății Sale.

Această arendare a Dunării româno-bulgare constituia lovitura formidabilă a celor doi bancheri new-yorkezi.

Aveau toate șansele să izbutească. Așteptau ca afacerea să se încheie, cu toate formele legale, ca să încerce, apoi, să se suprime reciproc.

Valetul înalt și cărunt anunță pe doamna Edith Guildbransonn, care, sub numele Mya-Clara, fusese una din gloriile filmului mut. Se specializase în roluri de femeie plinuță, voluptoasă, spre deosebire de camaradele ei care îndurau toate supliciile sportului și ale postului, ca să-și confecționeze o siluetă cît mai diafană.

O dată cu sonorizarea ecranului și cu acumularea de kilograme care depășeau limitele voluptății, Mya-

Clara se hotărî să renunțe la cinematograf. Înființă la New-York primul institut de frumusețe al metropolei, deschise sucursale la Paris și Londra și începu să cîștige cu preparatele pentru distrugerea peliculelor cît n-ar fi cîștigat o viață-întreagă cu pelicula. Faima ei de actriță aduse o clientelă numeroasă institutului „Cleopatra". Discreta ei renunțare la carieră îi crease unanime simpatii în lumea studiourilor: o rivală mai puțin e totdeauna o veste bună pentru domnișoarele și doamnele care se îndeletnicesc cu poza în fața reflectorului. Se vor grăbi, deci, să recomande laboratorului de estetică al unei foste partenere să-i laude pastele de dinți, lacul de unghii, rujul de buze, negrul de gene, crema care îndulcește epiderma, șamponurile favorabile, depilatoarele ultramoderne, plus specialiștii angajați la compartimentele de pedicură.

Înfrumusețarea femeii, permanentizarea ei în tinerețe este una dintre cele mai importante preocupări ale epocii și cu cît vor fi mai multe sanatorii de acestea, împotriva zbîrciturilor premature, a cariei dinților, a decolorării părului și a întreținerii mîinilor, cu atît progresul omenirii va fi mai accentuat.

Edith Guildbransonn, fosta Mya-Clara, era acum o femeie corpolentă, veselă, exuberantă, deși, de la o vreme, afacerile începeau să-i meargă prost, din motive pe care le vom cunoaște îndată.

Iată un nou invitat, tînărul fiu vitreg al lui Dorys O'Mara, Archibald Stephenson, născut din prima căsătorie a miliardarului defunct. Nu se ocupă cu nimic, călcînd acea bună tradiție care impune fiilor de milionar să-și înceapă cariera muncind ca oricare alt cetățean.

Rămas văduv prea devreme, îndrăgostit, apoi însurat cu o actriță căreia putea să-i fie tată, Mack Stephenson n-avusese vreme să se ocupe de educația fiului său, mai ales că el însuși nu cunoscuse, în copilărie, povara unei educații prea complicate. E drept că și prima lui soție era de vină în această lipsă de stare civilă a odraslei lor. Grecoaică din Asia Mică, Theodota Smyrniotis nu admitea ca fiul ei să-și chinuiască adolescența prin birourile și uzinele prozaice ale lui Mack. Theodota se pretindea de o rasă nobilă și voia să facă din fiul ei un aristocrat desăvîrșit, în genul frecvent al sud-estului european, păpușă de salon, cavaler al dansului și al eleganței, rege al flirtului, arbitru al chestiunilor de onoare, al neînțelegerilor iscate la chemin-de-fer și baccara, poate diplomat, în orice caz un tînăr senior reprezentativ și scutit de orice efort.

La douăzeci de ani, scumpul Archi se pomenise orfan desmoștenit și fără nici o carieră. Era superb, așa cum se prezenta astă-seară, în frac, cu garoafa roșie-neagră la butonieră, model pentru albumele de croitori. Dar nu-și putea purta splendoarea aceasta pe unde ar fi dorit, fiindcă venitul lăsat de tatăl său, care abia în ultimul an al vieții își dăduse seama că fiul Theodotei Smyrniotis e un ratat, era foarte modest iar pretențiile junelui gentleman înzecite, dacă nu însutite.

Archibald Stephenson venise în Europa o dată cu Dorys O'Mara care-i oferise biletul de vapor și întreținerea pe tot răstimpul cît vor sta la Paris.

Dorys locuia la George V, iar fiul fostului ei soț, într-un hotel de mîna a doua, pe Avenue de l'Opera. Se simțea umilit, nedreptățit, cu toate că tînăra lui

mamă vitregă nu era obligată cu nimic față de el. O amabilitate în plus și nimic mai mult.

Archibald n-o văzuse pe Dorys de două zile, dar nu era grăbit s-o întîlnească. Se credea victima ei, avea ceva din nobila melancolie a martirilor. Toată lumea îi vîrîse în cap că este un martir. Astă-seară îl surprindea neliniștea marchizului de Kergoual, care își consulta mereu ceasul. Dineul era fixat pentru ora opt. Era opt și un sfert și nici un semn din partea frumoasei Dorys. Toți invitații erau prezenți. Ambasadorul se întreținea cu Norma Inkonen, altă celebritate a ecranului, care venea să „turneze" un film în studioul de la Joinville. Își respecta un angajament contractat cu doi ani înainte, cînd era în apogeul carierei prima vedetă a ecranului, urmașa necontestată a Gretei Garbo și a Marlenei Dietrich, mai tînără, mai nouă, mai inedită decît aceste două regine detronate.

Ca și ele, venea din nordul european. Finlandeză de origine, Norma Inkonen avea douăzeci și opt de ani. Strălucise ca un meteor pînă mai acum doi-trei ani. Dacă în America încerca o momentană eclipsă, aștepta mult de la filmul pe care urma să-l joace în Franța, cu un tînăr regizor excepțional. Acesta va descoperi laturi noi ale talentului ei, expresii necunoscute ale ochilor, îi va inventa atitudini și toalete neobișnuite, va da o nouă strălucire farmecelor cu care cucerise cele două continente.

Invitată cea dintîi la această masă a ambasadorului, Norma Inkonen sosea cea din urmă. Voia să se lase așteptată, discutată, să impacienteze pe amfitrion și pe invitați, prezentîndu-se în ultimul moment, provocînd surîsuri și respirații de ușurare. Dar, iată, și de rîndul acesta, Dorys O'Mara i-o

luase înainte, adică întîrzia mai mult decît dînsa. Dorys O'Mara întîrzia peste limitele permise chiar celei mai răsfățate stele a Holywoodului. Ambasadorul și oaspeții dădeau vădite semne de impacienţă. Se serviră aperitivele, care, după o modă nouă, constau în fisticuri, alune turcești prăjite și șampanie. Dorys O'Mara întîrzia încă. O sonerie, la ora opt și jumătate, readuse voia bună. Dar nu era ea. Valetul se reîntoarse cu o carte de vizită, anunțînd pe consilierul juridic al ambasadei Statelor-Unite.

Sullivan Henders fu introdus imediat. Venea din partea doamnei Isadora Stephenson s-o scuze. Împrejurări neprevăzute o împiedicau nu numai să participe la acel ospăț, dar și să se explice prin telefon... Un vînt rece trecu prin încăpere.

— În cazul acesta să ne așezăm la masă! încercă să schimbe ambasadorul atmosfera de contrarietate pe care o crease neașteptata vizită a consilierului juridic, care, sub acest titlu oficial, reprezenta poliția americană la Paris, supraveghind, cu infinită discreție, sosirile, plecările și purtările concetățenilor săi în orașul-lumină.

În momentul în care diplomatul detectiv își lua rămas bun, ambasadorul își dădu seama că vor rămîne treisprezece la masă. Ca orice om de modă veche — și încă breton — el era superstițios.

Tot așa de superstițios, deși nu era nici breton, nici bătrîn, pare să fi fost și Archibald Stephenson, fiindcă remarcă și el, și încă cu glas tare:

— Dacă lipsește Dorys, domnule ambasador, rămînem treisprezece la masă! Îmi dați voie să mă retrag!

Această ieșire fu remarcată de Sullivan Henders, care din acel moment nu-l mai slăbi din ochi.

— Nu se poate, *my dear!* îl opri marchizul... Nu ne poți priva și dumneata de plăcerea de a te avea printre noi.

Fu un moment de confuzie. Diplomatul găsise soluția, dar îi venea greu s-o exprime, i s-ar fi părut o ușoară impoliteță această invitație la care se gîndise: „Dacă l-aș reține pe consilier?"

Nu poți face cuiva afrontul de a-l pofti la masă în ultimul moment, dintr-un simplu interes, ca pe un număr bun să completeze un alt număr. Mai puțin ceremonios, mai puțin protocolar, Sullivan Henders făcu, surîzînd, un gest din care amfitrionul înțelese că noul venit îi ședea la dispoziție. Nici el nu îndrăznea să se invite singur, cu toate că venise cu această intenție.

— Nu îndrăznesc, începu ambasadorul, să vă invit să luați locul frumoasei doamne... Poate că sînteți așteptat în altă parte... Aș fi fericit, însă, dac-ați binevoi să prînziți cu noi... Bineînțeles, dacă lucrul acesta nu vă contrariază.

Sullivan Henders, care era și el în frac, se înclină adînc:

— Domnule marchiz, invitația Excelenței Voastre mă onorează. Sînt așteptat la Cercul Interaliat, dar e o masă obișnuită... Pot telefona... Într-adevăr, nu e plăcut să fiți treisprezece la masă!

De unde cunoștea consilierul de ambasadă numărul invitaților marchizului de Kergoual?

Nu toată lumea fu încîntată de sosirea acestui neprevăzut oaspe, dar toți fură mulțumiți că vor scăpa de numărul fatidic, pe care-l evită pînă și oamenii lipsiți de prejudecăți.

Marchizul de Kergoual oferi brațul Edithei Guildbransonn, care era doamna cea mai vîrstnică, și o pofti la dreapta lui, pe locul rezervat O'Marei.

— Va trebui să schimbăm oarecum dispoziția mesei. Sînt foarte confuz, vă rog să mă iertați... sînt foarte contrariat de acest contratimp și vă cer toate scuzele...

Așează pe Sullivan Henders în locul destinat Normei Inkonen, iar pe aceasta o invită la stînga lui. La capătul celălalt al mesei trona Mister Leonard, avînd în dreapta o doamnă și la stînga pe unul din cei doi financiari anonimi, despre care am vorbit mai sus.

Marchizul căuta să pară bine dispus, ca să nu dea oaspeților impresia că numai Dorys îl interesa și că ceilalți nu erau decît simplul ei decor.

Masa fu sobră, dar de calitate rară. Vinurile vechi și aromate aduseră o oarecare animație într-o societate contrariată de absența inexplicabilă a celebrei actrițe și arhimilionare, a cărei trecere prin Paris era salutată de întreaga presă, nu numai de revistele de specialitate.

În tot timpul, Sullivan Henders, a cărui preocupare scăpa celorlalți, observa pe fiecare dintre convivi, le surprindea replicile. Mister Leonard, care-l interesa cel mai puțin, abia atingea mîncarea, dar făcea lucrul acesta cu discreție, să nu se remarce că nu apreciază savoarea bucatelor alese și calitatea vinurilor. Sorbea din cînd în cînd dintr-un pahar cu apă minerală și surîdea celor din jur, cu aerul că spusele lor sînt foarte amuzante. Un observator atent — Sullivan Henders, de pildă — și-ar fi dat seama că gîndurile bătrînului colecționar erau aiurea, departe de preocupările celor două femei

din capul mesei, care dădeau tonul discuției concentrînd-o în jurul cinematografiei, în general, și al Dorei O'Mara în special.

— E așa de ocupată scumpa noastră Dorys! aruncă la un moment dat Edith Guildbransonn.

— Nu mă miră că n-a venit... Cine știe ce nouă afacere strălucită pune la cale!

Norma Inkonen o corijă:

— Nu cred. Dorys e foarte exactă, foarte precisă. Nu-și neglijează cea mai mică îndatorire... Unul din motivele succeselor ei este tocmai această punctualitate. Regizorii o caută fiindcă e prezentă mereu... Are un mare simț al datoriei... nu face pe nimeni s-aștepte... n-are nici unul din capriciile noastre femeiești.

— Ai dreptate, se corijă patroana institutului „Cleopatra". Dacă n-ar fi atît de organizată n-ar supraveghea pînă la capăt atîtea întreprinderi cu care și-a complicat viața. Mă întreb pînă cînd va putea s-o ducă așa!

Elogiile celor două femei aveau o ușoară notă de ironie, de pizmă, care nu scăpă consilierului de ambasadă. Poate fără voia lor, își exprimau o anumită aversiune împotriva celei absente. Dacă n-ar fi știut cît de dragă era Dorys ambasadorului, ar fi trecut poate barierele politeții, ca să-și dea drumul invidiei și răutății mascate prin mari eforturi... Sullivan Henders le unmărea mereu, dar îl observa și pe Archibald Stephenson, care mînca nervos, palid, cu fruntea ușor încrețită...

— Poate că știe Archi unde-și va fi petrecînd seara frumoasa noastră văduvă? îl atacă Edith.

Archibald răspunse ca trezit dintr-un vis:

— O văd foarte puțin... nu mi-a spus unde se duce...

— Am impresia că v-am văzut aseară la „Taverna Dragonului", continuă doamna Guildbransonn.

— Nu... eu n-am fostl bîigui tînărul Stephenson.

— Mi s-a părut că erai și dumneata... În orice caz, era o companie veselă.

— Am făcut parte și eu din această companiel interveni doamna de la dreapta lui Mister Leonard. Dar eu am plecat devreme — dacă ora unu a dimineții poate fi numită devreme... Pe Dorys am lăsat-o acolo.

— A stat așa de tîrziu? întrebă îngrijorat marchizul de Kergoual, care pusese în această replică o ușoară mustrare de părinte care-ar dori ca obiectul afecțiunii sale să nu încerce oboseala cea mai mică, să nu facă cea mai mică imprudență.

Avea o presimțire tristă, care, din nefericire, trebuia să se confirme dureros peste cîteva minute.

Cînd trecură la cafea, Sullivan Henders, puțin palid, cu vocea alterată, spuse, cerîndu-și o mie de scuze, că n-a vorbit mai devreme.

— Nu voiam să vă stric această frumoasă reuniune, în jurul unei mese atît de fine și cu un atît de agreabil amfitrion și comeseni!

CAPITOLUL V

În curiozitatea, în emoţia, în consternarea generală, Sullivan Henders anunţă că doamna Dorys O'Mara a murit.

— Cum? întrebară dintr-o dată, ridicîndu-se, cei care îşi luau cafeaua instalaţi în fotoliu.

Ceilalţi, în picioare, făcură unii un pas înapoi, alţii înaintară spre mesagerul acestei neaşteptate şi înfricoşătoare veşti.

Cu vocea alterată, dîndu-şi seama în ce penibilă postură se punea pe el şi pe ceilalţi, Sullivan Henders le dădu unele amănunte care confirmau dureros acel sinistru: „Dorys O'Mara a murit!"

— Dorys O'Mara a murit. A fost asasinată. Cadavrul i-a fost găsit în Sena, peste zi. A petrecut noaptea la „Taverna Dragonul Verde", din spatele Catedralei Notre Dame, de unde a plecat singură, pe la două dimineaţa. N-a mai venit la hotelul Georges V, unde locuia şi unde, la diferite ore, cîteva persoane, cîţiva compatrioţi, cîţiva reporteri parizieni, convocaţi la ore precise, au aşteptat-o, în zadar, toată dimineaţa. Mantila de mătase roză a fost pescuită în dreptul Tuileriilor, frumosul ei corp a fost cules la poalele Trocaderului. Poliţistul-diplomat n-avea de dat alte amănunte. Nu ştiu dacă aţi citit presa de astă-seară. Anunţă descoperirea cadavrului, dar pînă la oră 6 nu se ştia cine era frumoasa necunoscută. Acum se ştie, vai!

Bătrînul diplomat se prăbușise într-un fotoliu, cu fruntea în palme.

Invitații marchizului de Kergoual erau și ei foarte emoționați, contrariați, agitați, ca să nu spunem îndurerați. Se grăbeau să-și ia rămas bun de la ambasador, să plece în oraș, să afle noutăți, să comenteze. Cei mai mulți dintre ei o cunoșteau personal pe Dorys O'Mara, iar ceilalți o știau din auzite și, mai ales, din fotografiile animate care îi propagau chipul și darurile artistice pe întreaga planetă.

Sullivan Henders împiedică încercarea de plecare precipitată a convivilor. El rugă pe marchiz să le permită a mai rămîne, pentru unele lămuriri.

— Am primit delicata misiune să anchetez acest caz și cum unii dintre domniile voastre ați putea să-mi dați informații interesante, vă rog foarte mult să nu plecați. E la mijloc amintirea scumpei, strălucitei, regretatei noastre compatrioate!

Această extrem de politicoasă rugăminte a eminentului om al legii avea duritatea unui ordin. Nimeni nu încercă să rupă consemnul...

De altfel, sînt cel dintîi care voi afla ultimele noutăți. Am să vi le comunic. Nicăieri n-ați putea afla ceva mai precis. Am dat dispoziții să mi se telefoneze aici...

Așadar, juristul ambasadei știa că va fi oprit la masă, cunoștea și numărul invitaților! Aștepta telefoane chiar acolo! Ce rost avea jocul acesta? Cîțiva dintre ei primiră cu neplăcere această impresie de mister polițienesc. Unii păliră. Sullivan Henders surprinse paloarea, neliniștea și o oarecare febrilitate a cîtorva.

— Vă rog, încă o dată, să nu plecați... Aș cere

permisiunea domnului ambasador să mă consfătuiesc cu unii din oaspeții Excelenței Sale...

Apoi adresîndu-se frumoasei și elegantei Norma Inkonen, care-l urmărea cu o stranie lumină în priviri, o rugă să-l însoțească în salonașul de alături. Ajunși acolo, el închise ușa, se uită cu grijă împrejur și o pofti să șadă. Nu mai era convivul politicos de adineauri. Polițistul din el apărea în toată severitatea, în toată abilitatea și sinceritatea brutală a profesiunii.

— Trebuie să fiți încîntată, doamna mea, de această neprevăzută întîmplare! atacă el, săgetînd cu privirea prizoniera.

— Mă surprinde, domnule, tonul acesta! obiectă răsfățata Norma Inkonen, care era obișnuită să fie tratată altfel.

— Să lăsăm ipocriziile, doamna mea. Cine oare nu e mulțumit să-și vadă dispărînd cel mai redutabil rival?

— Dar, domnule...

— Vă rog să nu mă întrerupeți. Sînteți o admirabilă, o neîntrecută vedetă a ecranului, reluă Sullivan Henders, vorbind repede, ca s-o intimideze. Tinerețea, frumusețea, eleganța, talentul dumneavoastră v-au așezat în fruntea stelelor cinematografului american, aș putea spune mondial. Pînă într-o zi... Nu e mult de atunci... Abia cîțiva ani... Într-o zi, cineva a venit... v-a detronat... v-a luat locul...

— Vreți să vorbiți de Dorys O'Mara? Dar n-am avut niciodată impresia că mi-a luat locul. E loc pentru fiecare, slavă Domnului!

Ca și cum n-ar fi auzit, polițistul continuă:

— Poate fi mai mare tragedie pentru o femeie

care mai are încă pînă s-ajungă la treizeci de ani? Să treci pe planul al doilea, cînd, fără această inoportună apariţie, aţi fi rămas în cea mai orbitoare lumină?! Să renunţi la această regalitate pe care ai cucerit-o prin merite excepţionale, cu toate greutăţile inerente unei ascensiuni miraculoase, cum a fost a dumneavoastră, să te pomeneşti, într-o bună zi, despuiată de acest strălucitor veşmînt, fiindcă alta a venit şi ţi l-a confiscat! E într-adevăr dureros! Eu vă cunosc toate succesele, doamna mea, şi vă cunosc şi satisfacţia de astă-seară...

— Nu înţeleg, domnule, ce urmăriţi cu aceste alambicate fraze, cu abilităţile acestea!

Fără nici un fel de menajament, Henders îi aruncă în obraz:

— Foarte simplu: vreau să ştiu ce rol aţi jucat în asasinatul Dorei O'Mara?

Norma Inkonen sări în sus ca înţepată de o viespe. Nările îi tremurau, obrazul îi pălise, îşi muşcă buzele.

— E o infamie! Am să mă plîng domnului marchiz... Am să mă plîng ambasadorului nostru...

— Inutil, doamnă... Inutil, indiscret şi imprudent! S-a comis o crimă de care nu sînteţi, nu puteţi fi străină! Eu am motive să bănuiesc pe oricine! Am dreptul să anchetez pe oricine! Iată, mă bănuiesc şi pe mine însumi şi pe mulţi din cei ce sînt dincolo... Ca şi dumneavoastră, cîţiva dintre ei au avut interes ca Dorys O'Mara să dispară. Asasinatul ei nu este o crimă banală, vulgară... Nici jaful, nici răzbunarea n-o pot motiva. Doamna Stephenson a fost asasinată, aruncată în Sena, dar avea toate inelele în degete. Cadavrul era acoperit de bijuterii... Dorys O'Mara trebuia să dis-

pară ca să lase liber un loc invidiat de alții! Și omul justiției începu să divagheze, filozofînd: Fiecare avem în drum pe cineva care ne stăvilește propria noastră realizare. Fiecare însemnăm o piedică în realizarea unui semen al nostru. Cu cît sîntem mai sus, cu atît am vrea să mai urcăm. Cu cît sîntem mai bogați, cu atît rîvnim la mari avuții. E o lege firească. Tot atît de firesc este ca, la prima ocazie, să suprimăm pe cel ce ne stă în cale. E un vechi axiom al nostru, al juriștilor, în fiecare asasinat inexplicabil se naște întrebarea: „Cui folosește această moarte?" Socotesc că dumneavoastră sînteți cea mai interesată în dispariția unei rivale periculoase. Într-un mare oraș, departe de țară, terenul lichidării e mai propice. Oricînd se pot găsi cîțiva oameni care să-ți stea la îndemînă. Depinde cum îi găsești, cum îi plătești, ce măsuri ai luat ca să nu rămînă urme.

Norma Inkonen tremura toată, se uita la el cu ochii holbați, plini de lacrimi, ca un biet copil bătut. Sullivan Henders socoti că a mers prea departe. Abilitatea devenea cruzime. Dacă femeia din fața lui nu era vinovată, dacă n-avusese nici un amestec în această crimă? Tortura pe care i-o aplica nu era oare nedreaptă, inumană?

Cu vocea mai puțin aspră, el retractă:

— Vă rog să mă iertați că vă vorbesc cu atîta francheță, cu atîta brutalitate. Dar v-am învățat ceva. Dacă vă e cugetul senin v-ați ales cu o lecție de filozofie a vieții. Dacă vă simțiți vinovată, veți medîta. E mai bine să-mi vorbiți cu aceeași sinceritate cu care v-am vorbit eu. Fiindcă, după cum mijloacele de a suprima pe cineva au evoluat, tot așa, investigațiile crimei le fac oameni mai

rafinați decît polițiștii de pînă ieri. Spuneți-mi, vă rog, ce știți?

Și continua s-o fixeze în ochi, ca un om care e încredințat că nu se înșală, că nu-și va scăpa din mînă prada.

Sullivan Henders simțea din agitația, din paloarea Normei Inkonen că frumoasa vedetă a ecranului n-avea conștiința tocmai curată. Reușise s-o tulbure. Partenera își frămînta degetele. Ar fi vrut să spună ceva...

— Nu acum! o liniști omul legii. Am vorbit prea mult împreună... Trebuie să mai chestionez și pe alții. Dacă n-aveți nimic împotrivă, vă rog să treceți mîine între 11 și 12 dimineața pe la biroul meu, la ambasadă. Am să vă spun lucruri interesante pentru dumneavoastră!

Sullivan Henders îi aruncă din nou o privire ascuțită.

Cît erau de pătrunzători ochii acestui om, care n-avea nimic extraordinar în înfățișarel Statură potrivită, tenul roz, tîmplele ușor încărunțite, fața rasă complet. Aspectul obișnuit al unui american de patruzeci și cinci de ani. Putea fi tot așa de bine funcționar de bancă, ofițer în civil, ziarist, comisvoiajor, sau toate la un loc, reunite într-un actor de cinematograf angajat să reprezinte acest gen de personaje. Ceea ce Sullivan Henders avea excepțional erau ochii cenușii, fascinanți, irezistibili. O ciocnire a acestor ochi cu ai lui Mister Leonard, tot atît de magnetici, ar fi fost foarte elocventă. Dar această întîlnire de pupile nu avea să aibă loc niciodată. Ce legătură putea să aibă venerabilul colecționar de obiecte rare cu un detectiv care

anchetează asasinatul unei actrițe de cinematograf?

Privirea și logica lui Sullivan Henders intimidau pe interlocutor, demascau pe vinovat. Nu o dată reușise să descopere misterul unei afaceri criminale acolo unde alții renunțau după o serie de infructuoase cercetări. O cauză încredințată lui Sullivan Henders avea toate șansele să fie rezolvată. De aceea i se încredințase postul de șef al poliției americane în zona franceză. Cîțiva zeci de agenți îi ședeau în subordine, iar prefectul Parisului recomandase birourilor sale cel mai larg concurs colegului din Statele-Unite.

A doua persoană pe care consilierul ambasadei Statelor Unite o pofti în salonaș fu doamna Edith Guildbransonn, proprietara binecunoscutului institut de frumusețe din Broadway „Cleopatra". Un sfert de veac durase gloria acestui institut, înzestrat cu toate aparatele și cosmeticurile care reparau pe obrazurile și gîturile femeilor ireparabila insultă a anilor. Pînă cînd, într-o zi, casa „Dorys", purtînd numele celei mai proaspete și mai suave celebrități a ecranului, detrona pe legendara regină a Egiptului. Cea mai mare parte din clientela „Cleopatrei" dezertă, trecînd drumul la cîțiva zeci de metri, cu cîteva imobile mai departe, acolo unde se deschisese un institut modern, strălucitor, fascinant. Un nou stil, mai simplu și totuși mai fastuos, de a primi și de a satisface clientela înlocui sistemele și rețetele oarecum perimate ale Edithei Guildbransonn.

Prestigiul Dorei O'Mara, numele ei, proclamat de toate culorile afișelor și de toate luminile vitrinelor, n-ar fi fost îndeajuns să cucerească această

întîietate. Prezența permanentă a patroanei în toate filmele în care juca ținea încordată atenția clientelei de azi, furniza o clientelă nouă.

Produsele lansate de noua casă a frumuseții femeiești purtau girul celebrei vedete, erau recomandate sub propria ei semnătură, în reclamele ziarelor, pe toate drumurile automobilelor, în afișele luminoase, ale căror raze se muiau în toate culorile, se învîrteau în toate direcțiile, împrumutînd toate formele și jocurile geometrice.

„Pudra Dorys e cea mai catifelată. Trece pe obraz ca o adiere parfumată a primăverii. O'Mara".

„Nu întrebuințez decît cold-cream Dorys pe care epiderma îl absoarbe cu cea mai mare ușurință și nu lasă nici o urmă. O'Mara."

„Kholul Dorys dă genelor o fixitate și o strălucire naturală, nu supără ochii, îi mărește, îi umple de lumină stelară. O'Mara."

„Pasta de dinți Dorys curăță, parfumează, întărește. O'Mara."

„Surîsul meu îl datorez în primul rînd părinților, în al doilea pastei Dorys. O'Mara . . ."

Am reprodus cele mai prozaice prospecte din abundenta și colorata reclamă a noului templu din Broadway. Majoritatea lor, însă, erau redactate de oameni cu spirit și de poeți. Autorii lor, reușiți la concursuri, aveau gajuri onorabile și preferau să cînte, fiindcă era mai rentabil, în locul clarului de lună mîinile care masează obrazul și ceafa muzelor noastre, iar în locul privighetorilor, foarfecele și pilele de unghii.

Să revenim la dialogul Henders-Guildbransonn, sau mai bine-zis la monologul Henders.

Bine informatul poliţist spuse:

— Cunosc registrele casei dumneavoastră, veniturile pe care le-aţi realizat pînă la fondarea institutului „Dorys" şi încasările din ultimii ani. E o prăpastie. Această concurenţă înseamnă pentru dumneavoastră un dezastru. Încă un an-doi şi falimentul e gata. O singură fiinţă vă stă, sau mai bine-zis vă şedea în cale. Dispărînd această fiinţă, drumurile vi s-au netezit. Nu va trece mult şi „Cleopatra" va înghiţi printr-o fuziune institutul „Dorys". Găsesc, deci, foarte justificată satisfacţia cu care aţi primit astă-seară vestea dispariţiei redutabilei dumneavoastre rivale. Dar lucrurile se complică. Triumful nu cred să vă fie atît de uşor...

— Ce vreţi să spuneţi? întrebă, neliniştită, venerabila doamnă Edith Guildbransonn, care, în fundul borcanelor sale cu alifii, nu găsise remediul palorilor şi roşeţilor consecutive, subite, care trădează o stare sufletească neobişnuită. Cea mai expertă mînă nu poate machia petele de pe conştiinţă, nu poate netezi zbîrciturile.

— Vreau să spun, doamna mea, că grave suspiciuni apasă asupra dumneavoastră. Că această călătorie la Paris, în acelaşi timp cu regretata Dorys O'Mara, este o coincidenţă foarte suspectă. Moartea Isadorei O'Mara poate să pară misterioasă numai unora, dar altora, nul Mie, de pildă, nul

Acest categoric „nu" fu însoţit de lumina a două pumnale cenuşii înfipte în ochii lărgiţi de spaimă ai doamnei Edith Guildbransonn. Muşcătura viperei rătăcite în coşul de fructe adus în ceasul suprem reginei Egiptului nu va fi fost mai dureroasă decît

acest „nu" aruncat patroanei „Cleopatrei" de către consilierul juridic al ambasadei americane.

Fiindcă altceva de spus nu mai avea, fiindcă era nerăbdător să ancheteze și alte persoane, Sullivan Henders încheie:

— Vă rog, dar, ca mîine, între 12 și 1, după o noapte de meditații și de scrutare a conștiinței, să vă prezentați la biroul meu de la ambasadă și să-mi spuneți tot ce știți cu privire la asasinatul rivalei dumneavoastră și să căutați toate circumstanțele atenuante ce v-ar putea scăpa de scaunul electric.

— Dar nu știu nimic, vă asigur! ... Mi se pare o glumă de prost gust ...

— Nici o glumă nu este de bun gust, doamna mea, mai ales în cazuri de crimă! încheie, sibilic, Sullivan Henders, ajutînd foarte ceremonios pe importanta sexagenară să se ridice din fotoliul unde o țintuise verva lui de Mephisto în frac.

A treia victimă a implacabilului anchetator fu însuși fiul din prima căsătorie a soțului Dorei O'Mara. Precum știți, Archibald Stephenson era un tînăr de douăzeci și doi de ani, venit întîia oară la Paris.

Ca și Norma Inkonen, ca și Edith Guildbransonn, el trecu în camera de interogatoriu urmărit fiind de privirea părintească, încurajatoare a lui Mister Leonard.

Recunoscînd necesitatea acestei anchete, bunul colecționar deplîngea totuși inoportunitatea ei, mai ales după o masă atît de prietenească, între oameni atît de amabili. El refuza să creadă că personalități atît de distinse ar fi capabile nu să fie complicii unei crime, dar nici măcar să poată da referințe despre oameni capabili de o crimă.

— Numai cîteva minute! începu șeful poliției din zona franceză, silind, aproape, pe Archi să se cufunde într-un fotoliu, el, anchetatorul, rămînînd în picioare, ca să se poată plimba în voie, asemenea unui îmblînzitor în jurul fiarei închise în cușcă.

— Ești cel mai indicat să-mi dai informații privitoare la moartea mamei dumitale vitrege.

— Eu? De ce? Cum? bîigui tînărul Archibald. N-am văzut-o de trei zile. Nu ne prea vedem... O cunosc prea puțin... Situația noastră...

— Un moment! îl întrerupse polițistul. Am memoria slabă! Să-mi consult carnetul!

Henders scoase din buzunarul interior al fracului un carnet legat în piele, îl deschise, se opri la o anumită pagină și începu să recite ca din biblie.

— Tatăl dumitale, Mack Stephenson, și-a lăsat toată averea tinerei lui soții Dorys O'Mara, cu obligația să-ți servească anual, în dolari, o sumă prea mică pentru averea lui și, mai ales, pentru pretențiile dumitale. Am dreptate?

— Perfectă dreptate! Eu mă simt un nedreptățit. Am fost învățat cu altfel de viață.

— Exact ceea ce știam și voiam să fie confirmat chiar de dumneata. Dar să reluăm lectura notelor mele! Îți place viața. Cheltuiești mult. Cheltuiești peste puterile dumitale. Te împrumuți cu sume colosale. Cum vei plăti? În testament scrie negru pe alb că numai după moartea mamei dumitale vitrege vei moșteni întreaga avere a lui Mack Stephenson. Doamna Dorys O'Mara n-are decît treipatru ani mai mult decît dumneata. Nu e prematur să-i contești moștenirea? Ce speranțe tragi?

— Nu m-am gîndit niciodată la moartea Dorei...

Aveam unele combinații... Urmăresc și averea mamei în Asia-Mică...

— Posibil. Dar ce asigurări ai avut acum două luni cînd te-ai împrumutat cu zece mii de dolari, obligîndu-te să-i plătești în trei luni, adică peste o lună?

— Pentru o datorie de onoare se găsește oricînd cineva care...

— Știu! Dar cine-ți garanta că-ți vei putea onora semnătura? E foarte clar: moștenirea. Erai sigur că vei moșteni foarte curînd. Dorințele ți s-au îndeplinit. Bagheta magică a unei zîne a intervenit. În momentul de față, ești posesorul unei averi imense, nu?

— Așa se pare...

— Ești sigur că o vei putea cheltui în liniște? N-ai nici o mustrare de conștiință? Crezi că adevărul nu va ieși la iveală și că n-avem mijloace să-ți descoperim complicii?

Archibald își trecu mîna pe frunte. Era încolțit. Copoiul simțea că-și ține bine prada.

— Gîndește-te bine în noaptea asta, iar mîine dimineață treci pe la biroul meu, la ambasadă. Dacă ești leal și-mi spui cum s-au petrecut lucrurile, aș putea să-ți ușurez situația... Mă găsești la orice oră, pînă la 1.

Tînărul Stephenson asculta această demonstrație cu mare atenție. Era uluit. N-avusese, pînă acum, de-a face cu autoritățile polițienești, nu știa pînă unde-i este permis unui anchetator să meargă cu suspiciunea și cît drept are cel bănuit să protesteze, mai ales că nu-și simțea cugetul limpede. Archibold Stephenson nu avea forța morală de a respinge cu indignare insinuările, aproape acuzările

acelui inoportun conviv al marchizului de Kergoual.

Sullivan Henders era satisfăcut de cele trei discursuri pe care le ţinuse în salonaşul lăturalnic. Nu era un prezumţios, nu-i plăcea să se automăgulească, dar avea impresia că lucrase bine, era mulţumit de el însuşi.

Desigur, nu toţi oaspeţii serii puseseră la cale asasinatul frumoasei vedete de cinematograf, dar aceste exerciţii erau foarte utile isteţului om al poliţiei. Era mîndru că îşi domina, oarecum, contemporanii şi că putea ţine la dispoziţia lui atîtea personalităţi bogate şi independente. Dar păcatul vanităţii nu-l posedă prea multă vreme. În momentul cînd se pregătea să pofteaască la interogatoriu al patrulea asasin prezumtiv, să-şi înhaţe a patra pradă, apoi a cincea, fu chemat la telefon de unul din principalii săi agenţi colaboratori.

În salon trecu o rumoare generală.

Vă închipuiţi curiozitatea cu care această lume aleasă aştepta noutăţile sosite pe firul magic. Din mirarea care întindea şi destindea chipul omului la aparat, ambasadorul şi invitaţii săi bănuiră o veste senzaţională. Cîteva minute, poate şapte sau opt, durase această convorbire telefonică, în timpul căreia Sullivan Henders n-arunca decît cîte o întrebare sau cîte o exclamare.

Cînd, în sfîrşit, puse receptorul la loc, el mărturisi, oarecum decepţionat, dacă nu căzut din cer:

— Foarte curios! Dorys O'Mara n-a fost asasinată. S-a sinucis.

Ascultătorii săi înaintară cu un pas, surprinşi, intrigaţi, ca şi cum dacă se apropiau de poliţist

veştile aveau să vină mai repede şi mai senzaţionale.

Întîia oară li se întîmpla să afle de sinuciderea cuiva, după ce li se anunţase asasinatul. Şi aceasta, într-un oraş străin, unde n-o cunoştea nimeni pe femeia care-şi pusese capăt zilelor.

Mai ales cele trei persoane anchetate adineauri erau intrigate, nerăbdătoare să afle adevărul, motivele, împrejurările morţii. După ştirea crimei, după emoţionantul şi neplăcutul interogatoriu la care fuseseră supuse, acest neaşteptat mesaj telefonic îi intriga din cale-afară. Îi liniştea, desigur, dar în acelaşi timp îi neliniştea.

— Dorys O'Mara s-a sinucis, îmi comunică unul din ajutoarele melel vorbi, cu vocea alterată şi mai puţin sigur de el, Sullivan Henders. S-a aruncat în fluviu de pe podul Saint-Michel. A fost văzută cum escalada parapetul la ora două şi un sfert dimineaţa. Doi trecători întîrziaţi au zărit-o de la un cap al podului cum se aruncă în apă, iar o femeie care venea din direcţie contrarie a văzut-o şi ea şi a alergat să anunţe pe agentul de post. Mantila de mătase a plutit cîteva minute pe valurile Senei, dar corpul n-a fost găsit decît azi-dimineaţă, cum v-am spus, lîngă Tuilleries...

Un imperceptibil suspin de uşurare trecu prin Archibald Stephenson, Norma Inkonen şi doamna proprietară a institutului de frumuseţe „Cleopatra", Edith Guildbransonn.

Mister Leonard surîdea enigmatic.

Convivii atribuiseră acest surîs confirmării celor ce spusese onorabilul mecenate, adineauri, cînd se mirase de autoritatea cu care proceda anchetatorul.

Marchizul Yves de Kergoual era pradă unei cu-

rioase agitații. Vestea sinuciderii venea ca un doliu nou. Adorata copilă murea a două oară.

Era buimăcit. Vestea morții unui om tînăr cade totdeauna ca un trăsnet, mai ales pe fruntea bătrînilor. Obișnuiți din copilărie să vadă murind în jurul lor numai oameni în vîrstă, ei resping, instinctiv, ca pe un lucru de necrezut, dispariția altora mai tineri. E ceva nefiresc, nedrept. De ce să piară încîntătoarea copilă care era Dorys, acea minunată comoară de viață și de voie bună, iar el și cu Mister Leonard să-și continue obositul trai pămîntean și încă să comenteze această neașteptată, neverosimilă moarte!?

Recepția organizată în cinstea minunatei O'Mara se încheia în mod tragic. Va putea el rămîne singur, părăsit, în acel hotel monumental, ale cărui vechi și încărcate plafoane îl apăsau?

Va mai putea el contempla, fără o sfîșiere a inimii, acel portret al bunicii, care era copia fidelă a trăsăturilor copilei?

Nu trecuseră două ore de cînd dusese pe fiecare invitat în fața acelui tablou și fiecare rămăsese înmărmurit de asemănarea descoperită de bătrînul marchiz.

Numai Dorei nu-i fusese dat să-și admire propriile trăsături pictate cu un secol în urmă.

Cum invitații nu știau dacă trebuie să plece sau să rămînă, Ives de Kergoual își stăvili durerea, căută să-și impună o atitudine bărbătească, să fie, pînă la capăt, impecabilul amfitrion, diplomatul deprins să-și domine sentimentele și îi rugă pe toți să rămînă.

— Vă rog, mai stați... Să trecem în grădină! îi

pofti el. Vom mai putea vorbi despre biata noastră Dorys. Ce nenorocire!

— E un caz ciudat! Foarte ciudat! spuse Mister Leonard, clătinînd capul.

Cei treisprezece oaspeți ieșiră în parcul magnific, unde-i așteptau mese încărcate cu înghețată, siropuri, oranjadă și lichioruri. Reflectoare disimulate luminau violet coamele înalților copaci. Sub cerul înstelat al lui iunie, peisajul era feeric.

CAPITOLUL VI

Valeți înalți circulau tăcuți și gravi între mese, servind consumații. De departe, de pe Champs-Elysées s-auzeau clacsoane de automobil, care, în acel decor silvestru, le amintea că se află, totuși, în inima Parisului. Dar preocupările lor rămîneau aceleași. O mare nedumerire îi copleșea: Dorys O'Mara s-a sinucis! De ce?

Tînără, frumoasă, celebră, colosal de bogată, cu splendorile vieții care i se desfășurau în fața viitorului ca niște covoare fermecate întinse din continent în continent, era cea din urmă ființă omenească ursită să părăsească viața atît de curînd și din proprie inițiativă.

Dacă atîtea și atîtea motive puteau pleda pentru asasinarea ei, nu exista nici umbra unei justificări a sinuciderii. O dragoste nenorocită? Dar cine n-ar fi fost fericit să cîștige, să păstreze inima unei asemenea femei?

O boală incurabilă? Dar sănătatea și veselia țîșneau din toată făptura ei, din ochii luminoși, din șiragul dinților ei care întruchipau cel mai fermecător surîs proiectat vreodată pe ecran.

Peste putință de lămurit enigma!

Fiecare contribuia cu cîte o nerozie, care să explice necugetatul gest al vedetei.

Actrița Norma Inkonen merse mai departe decît toți în detaliul conjuncturilor. Citise nu știu unde

că anumiți oameni în apogeu — femei mai ales — preferau să dispară de pe arena lumii în momentul cînd nu mai puteau să urce, în clipa dureroasă cînd le începea declinul. Dorys O'Mara urmărise, probabil, să lase amintirea unui meteor care se spulberă în apoteoză. N-ar fi putut suporta primele zbîrcituri, trecerea pe un plan secundar, apariția altor stele ale filmului, bătrînețea, uitarea.

Ambasadorul combătu această teorie.

— Sînt destul de bătrîn, am o îndelungată experiență a vieții ca să-mi închipui că în mintea unei copile ca Dorys (ce înseamnă douăzeci și cinci de ani?) să fi trecut asemenea preocupări! Abia spre patruzeci de ani începem să simțim aceste îndoieli, aceste melancolii... Viața e așa de dulce, mai ales pentru privilegiații soartei, încît senzația declinului o amînăm necontenit, nu ne împăcăm cu ea nici la șaptezeci de ani. Fiecare vîrstă își are satisfacțiile ei, totdeauna vom găsi pe cineva mai vîrstnic decît noi, totdeauna vom fi mai tineri decît cineva... Nu! Cu cît te gîndești mai mult, cu atît îți dai seama că această sinucidere este inexplicabilă, absurdă...

— Sînt exact de părerea Excelenței Sale! interveni Sullivan Henders, pe drept cuvînt diminuat în propriii săi ochi după succesele de adineauri.

Siguranței de pîn-atunci îi urmase o dezamăgire vecină cu depresiunea. Pista pe care pornise o găsea el însuși admirabilă, ideea genială. Era foarte deprimat.

În schimb, cei trei oaspeți care fuseseră interogați în salonașul ambasadorului nu-și puteau ascunde satisfacția în fața perplexității și a dezamăgirii polițistului.

Abia acum își dădeau seama de brutalitatea cu care fuseseră trataţi, de bănuiala, de acuzarea cu care acest inchizitor modern, abuzînd de atribuţiile sale, îi covîrșise. Erau excitaţi fiecare, se simţeau triumfători.

În același timp, pretextînd vizitarea parcului, să-i contemple arborii centenari, statuile și urmele semănate din loc în loc, fiecare căuta să rămînă singur, cu el însuși, ca să evadeze din atmosfera creată de dispariţia Dorei O'Mara și să se bucure, în taină, de avantajele create prin intrarea ei în neant. Durerea de a vedea cum piere o fiinţă tînără, fermecătoare, o podoabă a geniului uman, era atenuată, dacă nu stearsă total, de perspectivele roze pe care această moarte le deschidea lor.

Iată, de pildă, Archibald Stephenson. Acest tînăr n-avea nici o situaţie precisă. Maică-sa îl crescuse ca pe un prinţ din poveste. Se credea el însuși o făptură excepţională, deși nu-și manifestase personalitatea sub nici o formă, deși nu dăduse nici un semn că posedă daruri alese. Obișnuit să cheltuiască mult, încărcat de datorii, întrebîndu-se cum va putea plăti aceste datorii și cum va găsi alţi bani ca să ducă viaţa de fast care-i plăcea atît, fără de care n-ar fi putut trăi, se pomenea, dintr-o dată, unicul moștenitor al unei averi colosale. În adolescenţă, el fusese sigur că imensele bogăţii ale tatălui său îi vor reveni. Nu s-ar fi gîndit, însă, niciodată, că Mack se va însura din nou, că va muri atît de repede și că va lăsa unei străine întregul său patrimoniu, averea cuvenită unicului său copil. Acum Archibald era bogat, scăpat de griji și fericit.

De atîta fericire, abia putea respira.

Aerul atît de răcoros și îmbelșugat al nopții de vară îl înăbușea. Ar fi vrut să fie singur, într-o pădure, să-și strige, să-și urle satisfacția, ca fiarele.

Deodată însă, inima i se strînse. Un nor negru îi întunecă gîndurile, îi potoli elanurile. Conștiința nu-i era din cale-afară de liniștită. Se simțea vinovat cu ceva. Parcă-l apăsa o răspundere. Parcă i-ar fi cutreierat sufletul un zbor cenușiu de remușcări.

Dar dacă și această veste a sinuciderii va fi dezmințită? Dar dacă era o cursă întinsă de Sullivan Henders care mai adineauri îl privise adînc în ochi și-l amenințase aproape? Inchizitorul îi vorbise cu glasul propriei sale conștiințe:

„Dacă n-ar exista Dorys eu aș fi bogat! Dorys m-a jefuit!"

* * *

Cam în același fel îi mai vorbise cineva, la New-York, mai acum două luni. Își aducea aminte de o scenă petrecută într-un birou unde nu mai intrase pîn-atunci, unde fusese convocat de urgență și unde-și luase, verbal, anumite stranii, necugetate angajamente.

— V-am rugat, domnul meu, să poftiți pînă la noi, într-o chestiune care vă interesează în mod capital! îi spusese șeful acelui birou, un domn tînăr, cu ochelari, cu părul foarte negru și lucios, cu pielea mată și cu ochii mari. Puteți conta pe discreția noastră, după cum și noi sîntem siguri că veți fi tot atît de discret. Iată despre ce este vorba! Ați fost nedreptățit prin testamentul lăsat de onorabi-

lul dumneavoastră părinte, Mack Stephenson. Cazul dumneavoastră e aproape unic. E o injustiție strigătoare la cer. Faptul că erați un tînăr oarecum ușuratic a îndreptățit pe tatăl dumneavoastră să vă dezmoștenească. Am studiat, cu avocații noștri, valoarea juridică a acelui testament. E inatacabil. Nu veți putea fi repus în drepturile cuvenite decît prin moartea mamei dumneavoastră vitrege, Dorys O'Mara, beneficiara unei averi care vă aparține, prin drepturile firești ale nașterii. Noi am putea corija, întrucîtva, această nedreptate. Dar e o chestiune foarte delicată... Nu știu dacă v-ar surîde... În orice caz, dumneavoastră n-ați avea nici un amestec. Vă luați un simplu angajament verbal. Nici jurămînt în fața crucii, necum vreunul în scris. Nici o urmă a participării dumneavoastră la o acțiune care nu este nici măcar a noastră, ci numai a providenței. Dacă providența ar face ca în trei, șase, sau maximum douăsprezece luni, doamna Dorys O'Mara să părăsească existența terestră, vă obligați să ne vărsați o anumită sumă? Un milion de dolari să ziceml Nu vă ridicați, nu protestați, fiindcă nu vă cerem nimic care să ofenseze onoarea sau conștiința dumneavoastră. E o simplă presupunere.

Archibald Stephenson se ridicase uluit, dar își regăsise repede cumpătul și a răspuns:

— Ce înseamnă fanteziile astea? Doar nu vorbiți unui copil. Îmi propuneți, pur și simplu, să exterminați pe doamna Stephenson și eu să vă plătesc onorariul...

— Cum vă înșelați, domnul meu răspunsese cu cel mai dulce surîs, împreunîndu-și mîinile ca un preot, omul cu părul negru și lucios. Am vorbit

numai de un amestec neașteptat al providenței...

— În cazul acesta, de ce v-aș remite suma enormă pe care mi-o pretindeți? E o nefericire la care n-ați contribuit cu nimic... De ce sînt eu obligat să vă vărs această importantă sumă? Ce serviciu îmi aduceți mie dumneavoastră? Ce activitate ați desfășurat? întrebase, aproape arogant, Archibald Stephenson.

Tînărul din fotoliu își împreunase din nou mîinile ca pentru o rugăciune, își plecase ochii pe sticla biroului și cu cea mai mieroasă voce replicase:

— Noi vă putem avansa de două ori suma pe care ați pierdut-o dăunăzi la speculații de bursă...

— Nu, a fost la joc de cărți! îl corijase Archibald.

— Nu voiam să vă jignesc! Și nu vă cerem restituirea ei înainte ca să deveniți bogat. Dacă moșteniți abia peste un an, ne veți plăti trei sute de mii de dolari. Dacă moșteniți în șase luni, suma va fi dublă... Dacă sînteți milionar înainte de trei luni, ne veți achita un milion de dolari. Nu e prea mult față de averea ce veți poseda prin bunele noastre oficii.

Archibald Stephenson sărise de pe scaun:

— Dar bine, domnule, dumneavoastră puneți la cale o crimă! Vreți să mă faceți complicele dumneavoastră! E odios!

— Cine v-a vorbit de o crimă, domnul meu? răspunsese foarte calm și foarte mieros individul de la birou. Cum vă poate trece asemenea lucru prin cap?

— Nu puteți sconta pe moartea cuiva, dacă n-aveți intenția să-l suprimați! replicase tînărul Ste-

phenson, cu o vibrație în care adunase parcă toată indignarea lui tinerească.

Celălalt nu se dădu bătut. Ca o panteră care se dă înapoi cu un pas, ca să poată sări mai bine, continuă:

— Ar putea exista conjuncturi astrale! Poate că avem cititori în stele, poate că această divinitate — și omul puse mîna pe capul unui Budha de fildeș, care trona pe birou — ne dezvăluie viitorul.

Această trecere bruscă într-o lume fantastică năuci pe Archibald Stephenson, în care începea să germineze nu numai ideea împrumutului oferit adineauri, dar însăși perspectiva imensei moșteniri. Se agăță și el de teoria conjuncturilor astrale, ca să înlăture povara unei mustrări de cuget în cazul unei crime. Își impunea un misticism ad-hoc, descifrarea viitorului de către zeul aci de față, ca să scape de obsesia unei complicații asasine. La urma urmei, nu putea opri să se împlinească destinul!

O nouă, alambicată și favorabilă expunere a omului din fotoliu îl convinse, pe deplin, să accepte. N-avea nici o răspundere, nu luase, nu trebuia să ia nici o inițiativă. Nu i se cerea decît să aștepte.

Atîta și nimic mai mult.

Cînd îl simți convertit, straniul cititor în astre îi recapitulă propunerea.

Archibald acceptă.

Solemn, cu vocea tremurînd de emoție, omul îi arătă statuia lui Budha, în fața căruia se înclină de trei ori și-l invită:

— Vă rog să binevoiți a formula această obliga-

ție la urechea marelui zeu. E singurul angajament pe care vi-l cerem!

Și tînărul ușuratic vorbi clar și răspicat, în urechea lui Budha, ceea ce-i dicta omul cu ochelari.

„Dacă Doamna Dorys O'Mara, mama mea vitregă, încetează din viață pînă într-un an, eu, Archibald Stephenson, mă oblig a vă achita trei sute de mii de dolari. Dacă aceasta se va întîmpla în șase luni, vă ofer șase sute de mii de dolari. Pînă în trei luni, un milion de dolari".

* * *

Archibald Stephenson își amintea această scenă, o trăia cu o mare intensitate și se cutremura. Oricît erau de precise informațiile pe care le răspîndise Henders privitoare la sinuciderea frumoasei actrițe, el nu putea înlătura gîndul unei crime, nu-și putea scuza complicitatea. Numai ideea de a fi dorit moartea cuiva i se părea un păcat fără pereche. Toate tradițiile unei educații creștine, primite în decurs de generații, înviau în tînărul moștenitor al averii lui Mack Stephenson. Oricît încerca să se apere, să-și pledeze nevinovăția în fața propriei sale conștiințe nu reușea să se absolve.

Pe dinaintea ochilor îi treceau, cu viteză caleidoscopică, biroul acela nefast din New-York, straniul angajament luat în fața unui cap de ivoriu, obligația pronunțată la urechea lui Budha. I se părea că retrăiește un coșmar. Ar fi vrut să se spovedească, să-i ridice cineva această piatră de pe inimă.

— Nu sînt vinovat... N-am vrut aceastal Dorys, iartă-mă! Iartă-mă!

Căzu pe o bancă de marmură, cu fața-n palme, cu trupul zguduit.

Nu știa cît a stat astfel. Ar fi rămas așa multă vreme dacă n-ar fi simțit atingerea unei mîini. Ridică fruntea. În fața lui, surîdea, părintește, unul dintre convivii marchizului.

— Marele zeu a avut dreptate! rosti acesta. Conjuncturile astrale n-au dat greș! Milionul de dolari trebuie plătit chiar mîine! Dar cu mare discreție!

Ar fi fost firesc ca tînărul să se ridice în picioare brusc, înspăimîntat de acest răspuns la propriile sale gînduri, la această familiară intrare în materie a unui om pe care l-ar fi crezut cel din urmă interesat în moartea Doryei. Archibald era de un calm ce-l impresiona chiar și pe el. Ca și cînd ar fi reluat o veche discuție cu acest om pe care îl întîlnise întîia oară la masa ambasadorului, Archibald îi răspunse:

— Nu mă poate sili nimeni! E o coincidență stranie... N-o pot plăti așa de scump...

— Ți-ai luat, totuși, o obligație, replică celălalt, surîzînd cu blîndețe, deși tonul îi era imperios, dur ca oțelul. A fost o imprudență, recunosc, nu trebuia să vorbești la urechea zeului.

— N-a auzit nimeni...

Omul din fața lui surîse:

— Mai mult decît atît! Acel angajament al dumitale a fost înregistrat pe o placă.

— Ce? exclamă Archi, începînd să-și piardă siguranța de pîn-atunci, în vreme ce, imperturbabil, celălalt îl lămurea:

— Aparatul era ascuns sub un birou. Vocea dumitale e foarte clară. Angajamentul e foarte precis! Discul e compromițător...

— Dar nu e nici o crimă la mijloc! Dorys s-a sinucis!

— Rămîne de văzut! Ar putea fi numai aparenţele unei sinucideri... Poliţiştii de azi sînt foarte abili ca să descopere crima sub camuflarea unei morţi voluntare. Te sfătuiesc să fii prudent! Dacă nu-ţi respecţi obligaţiile, s-ar putea într-o bună zi să te sinucizi şi dumneata ca şi mama dumitale vitregă... Mie mi-este absolut egal să ştiu ce-ai de gînd să faci... Am aflat lucrul acesta din întîmplare şi-mi permit să-ţi dau un sfat: plăteşte şi cît mai curînd! Oamenii aceştia sînt periculoşi. Eşti prea tînăr ca să cunoşti viaţa şi să ştii de ce sînt capabili asemenea gangsteri! Dacă vrei, plecăm împreună... Am să-ţi explic cum ai putea să-ţi achiţi datoria şi să scapi de urmărirea lor. Înţeleg şi eu că nu dispui în momentul acesta, la Paris, de o asemenea sumă. Nici nu poţi cere să se plătească un milion de dolari cuiva din New-York. Ar părea suspect. Ş-apoi, nici nu ştii dacă Dorys poseda atîţia bani lichizi... Cred că e mai bine să nu ieşim împreună de aici. Dumneata pleci întîi, mă aştepţi pe terasa cafenelei Weber, în *rue Royale*. Ne-am înţeles?

Răcoarea nopţii Archibald Stephenson o resimţea mai mult interior, atît îl impresionase desfăşurarea faptelor şi, în ultimul moment, intervenţia inoportună a acestui bătrîior civilizat care era atît de bine informat.

Archibald îşi gonea gîndurile în cavalcadă. Vorbi ca pentru el însuşi:

— Mă gîndesc să-i mărturisesc lui Henders toată scena din biroul de la New-York, cum am fost che-

mat, atras într-o capcană. Am să mă pun sub protecţia autorităţilor...

— Ideea e excelentă! replică celălalt. Dar e tot atît de periculoasă... Riști să pierzi tot: averea, viaţa şi, pe deasupra, să te alegi cu memoria compromisă. Un milion de dolari, desigur, nu este o jucărie. Dar pe lîngă sutele de milioane pe care le posezi în momentul de faţă, e o bagatelă. Ai putea aranja, pentru facilitarea operaţiei, cu niște bancheri new-yorkezi, care se află în momentul de faţă la Paris. Dacă te amuză, ţi-aș putea pune și placa înregistrată acum două luni, să te auzi vorbind. Ai o voce limpede, foarte sonoră. Şi straniul moşneag repetă, scandînd, frazele de odinioară ale viitorului moştenitor:

„În cazul dispariţiei mamei mele vitrege, eu, Archibald Stephenson, mă oblig să vă plătesc un milion de dolari...“ Cam aşa sună angajamentul dacă nu mă-nşel... Vei constata, auzindu-ţi discul, că ai dicţiunea celui mai perfect orator sau actor. E o declaraţie concludentă. Tot ce te rog este să nu vorbeşti nimănui de intervenţia mea de astă-seară. De altfel, nu te-ar crede nimeni. Am să declar că eşti nebun, că nu ţi-am spus nimic. Între un om aşezat ca mine şi un tînăr fluşturatic ca dumneata, plin de datorii şi care spune secrete la urechea de fildeş a lui Budha, n-o să ezite nimeni să proclame cine e scrîntit la cap...

Ducîndu-şi, misterios, un deget pe buze, ciudatul invitat al ambasadorului adresă tînărului cel mai amical surîs şi se depărtă ca să se apropie ceremonios de amfitrion.

Iar Archibald Stephenson, în răcoarea nopţii, sporită prin stingerea reflectoarelor care luminaseră

violet culmile arborilor centenari, își strîngea fruntea între degete și se întreba dacă nu cumva visează, sau dacă într-adevăr n-a înnebunit.

Își luă rămas bun de la amfitrion care-i strînse mîna cu efuziune și, din adîncul inimii, îi spuse cîteva cuvinte de consolare, pe care, dacă le-ar fi auzit misteriosul moșneag de adineauri, le-ar fi luat drept expresia unei supreme ironii:

— Crede-mă, dragul meu Archibald, după dumneata, sînt cel mai îndurerat de această lovitură!

Ceilalți invitați plecară unul după altul, fiecare cu mina de rigoare a omului copleșit. De fapt, celor mai mulți, această regretabilă întîmplare le devenea cu totul indiferentă, iar alții aveau toate motivele să fie încîntați de vidul care se făcuse și pe care urmau să-l umple ei înșiși. E vorba, în primul rînd, de Edith Guildbransonn și de Norma Inkonen, ale căror sentimente nu sînt greu de ghicit, date fiind perspectivele de nouă prosperitate pe care le deschidea moartea redutabilei lor rivale.

Cel din urmă care plecă fu Mister Leonard.

— Am ținut să mai stau cîteva clipe cu Excelența Voastră, se adresă el ambasadorului, fiindcă-mi dau seama cît de singur rămîneți. Cunosc marea afecțiune pe care o purtați acestei fermecătoare copile. Sînt mult mai bătrîn decît Excelența Voastră și-mi permit să vă sfătuiesc să aveți curaj, bărbăție, optimism.

— Îți mulțumesc din tot sufletul, onorabile prieten Mister Leonard! răspunse, emoționat, marchizul de Kergoual, strîngînd în amîndouă mîinile mîna mică și zbîrcită a eminentului muzeolog. Dumneata, care-ai spus singur că ești mult mai bătrîn decît mine — deși eu te-am crezut totdeauna cu zece ani

mai tînăr — dumneata poți înțelege mai bine decît oricine ce înseamnă, pentru mine, această pierdere. Biata Dorys nu mi-era nici fiică, nici nepoată, nu era între noi doi nici o legătură de sînge. Mai puțin a fost vreo legătură de inimă. Departe de mine acest gînd profanator pentru scumpa ei memorie. Mă vei întreba, atunci, de ce sînt atît de lovit de pierderea ei, ce a însemnat Dorys pentru mine, ca să rămîn atît de părăsit și de pustiu de cînd ea nu mai e? Crede-mă, n-aș putea să-ți explic. Să căutăm. Da. M-a tulburat din primul moment asemănarea ei extraordinară cu bunica mea, al cărei portret l-ai admirat de atîtea ori. Deși francez, spirit lucid, cartezian, dacă mi-e permis să mă laud, eu sînt totuși înclinat spre reverie și spre supranatural, ca orice breton. A vibrat în mine ceva de departe, din străfunduri de veacuri. Am urmărit ascensiunea Doryei, m-am bucurat de fiecare succes al ei, mi-am permis să-i fac curte în fața tuturor și — de ce nu ți-aș mărturisi — am avut uneori impresia că afecțiunea ei pentru mine era mai caldă, mai profundă decît părea. Îngăduie-mi această măgulitoare iluzie, dar oarecari priviri semnificative, întîrziate-n ochii mei, unele cochetării pe care eu le-am luat ca supremul omagiu adus celui ce-am fost, m-au făcut să vibrez din nou, să fiu chiar îndrăgostit într-un fel de Dorys. Mi se părea — ce nebunie! — că-n vreme ce copila înainta în viață, fiecare an în plus pentru ea reprezenta cinci ani mai puțin pentru mine. Mă simțeam întinerit în contact cu acest elixir de tinerețe, de viață nouă. Iată, cred că am găsit explicația, îmi dau abia acuma seama: Dorys a însemnat pentru mine o renaștere, a trezit în mine nebunia că

întineresc, că voi ajunge la un moment dat să avem amîndoi aceeași vîrstă și atunci destinele noastre se vor împleti. Venerabile Mister Leonard, acum, că m-am trezit, îți mărturisesc: nebunia mea a fost reală, nu o simplă înșelare, pe care o avem cu toții, speranța că nu ne-am cheltuit toate rezervele de viață, că ne-așteaptă o existență nouă, dezbărată de poverile existenței de pîn-acum, ușurată de necazurile și dezamăgirile primei noastre vieți.

Acum îmi dau seama că m-am înșelat pe mine însumi și am crezut, asemenea acelui actor care avea în fiecare an un an mai puțin de viață și doi ani mai mult de carieră. Își exploata gloria. La un moment dat, mărturisea șaizeci de ani de teatru și cincizeci de ani de existență terestră. Cam așa sîntem cu toții, așa am fost mai ales eu, cel care abia în noaptea asta s-a trezit. Era pentru mine Dorys o permanentă încîntare ce-mi lumina decepțiile vîrstei, cariera încheiată, scoaterea din rîndul forțelor active, diminuarea reputației mele de savant, uitarea care începea să mă acopere... Eu n-am avut copii, n-am nepoți, rude apropiate, nu mai am prieteni, am intrat foarte tînăr în viață, n-am căutat decît prieteni mai vîrstnici, de la care puteam învăța ceva și aceștia au murit unul după altul și am rămas singur.

Iată parcul de aici, acest vechi și monumental hotel strămoșesc, mobilele grele, fantome, în mijlocul cărora trăiesc singur, ca un strigoi, printre valeții mei bătrîni, fantome și ei... Cine va mai lumina locurile acestea, cine le va mai însufleți, cînd ființa providențială pe care o așteptam călătorește în lumea umbrelor?

Dumneata, stimate amic, venerabile Mister Leonard, ai un ideal, urmărești o mare operă, care-ți dă puteri proaspete. Eu nu mai am decît bătrînețea și pustietatea. Te admir! ... Aș vrea să te imit ... De unde găsești atîta elan? Cine-ți dictează atîtea întineriri, atîta credință, atîta încredere în viitor?

— Tengri! răspunse bătrînul cu pielea încrețită, ridicînd spre cerul nopții ochii săi, care se umpleau de un extaz astral.

CAPITOLUL VII

— Ne vedem peste o jumătate de oră pe terasa lui Weber, în *rue Royale!* îi spuse unul din convivii marchizului.

— Aș dori să vorbim mîine împreună, îl rugase, învăluindu-l într-o privire tulburătoare, frumoasa Norma Inkonen, care fusese idolul adolescenței sale, ca al tuturor băieților de seama lui.

Planturoasa patroană a institutului de înfrumusețare „Cleopatra", recurgînd la ultimele vestigii ale farmecului ei de odinioară, îl invită pe a doua zi, după-amiază, la un ceai, în grădina hotelului Ritz, urmînd să-mi comunice ceva foarte interesant nu numai pentru ea, dar și pentru el însuși.

Moștenind averea aceea imensă, Archibald devenea un personaj important. Toți începeau să aibă nevoie de el. Își dădeau seama ce înseamnă să fii milionar, posesorul unor vaste întreprinderi, urmașul lui Mack Stephenson. O dată cu bogata moștenire, el se pomeni dintr-o dată că devine mai serios, mai prudent. Omul cu răspunderi se năștea, spontan, în tînărul flușturatic de pînă acum.

„Trebuie să mă apăr, trebuie să-mi apăr averea, să mă feresc de cursele ce mi se întind, de toate solicitările care nu urmăresc decît jefuirea mea!"

Își dădea seama că nu de dragul garoafei sale roșii-negre i se dăduseră cele trei întîlniri. Nu puteau fi decît un atentat la avuția și la tinerețea lui ne-

experimentată. Se temea de omul acela straniu, care-l întîmpinase în parcul palatului din Faubourg Saint-Honoré și care voia nici mai mult, nici mai puțin decît un milion de dolari. Apariția acelui om nu prevestea nimic bun. Archi n-avea ce căuta la acea întîlnire care i se dăduse pe terasa unei cafenele. De aceea luă o direcție opusă bisericii Madeleine, în apropierea căreia se găsea restaurantul Weber.

Ajunse la hotelul său din Avenue de l'Opéra, după ce, cu un automobil de piață, făcu un mare ocol, faimosul „tour des lacs", plimbarea în Bois de Boulogne sub cerul fără lună al acestei nopți de iunie foarte înstelată.

A doua zi, tot Parisul fremăta de tragedia celebrei O'Mara. Archibald, ca ruda ei cea mai apropiată, trebuia să se ocupe de ceremonia funeraliilor; prezența devotată a marchizului de Kergoual îi ușură sarcina.

Între două curse privind formalitățile decesului, fiul lui Mack Stephenson se repezi la hotelul Maurice, unde locuia Norma Inkonen. Micul apartament al vedetei era cochet ca un budoar de film. Cîteva duzini de crini uriași îl invadau; parfumul lor intens curgea în valuri peste rue de Rivoli. Tînărul, ușor emoționat, avu impresia că acest efluviu îmbălsămează întregul parc al Tuileriilor.

Într-o lungă și dantelată rochie roșie de interior, în mînă cu un lung porttigaret de ambră blondă, din care sorbea calm și languros un fum albastru pe care-l împrăștia peste florile albe ale crinilor înalți, Norma Inkonen realiza un straniu amestec de culori, o feerie intensă.

Archibald Stephenson n-o văzuse niciodată într-un cadru atît de violent colorat. Pelicula filmelor ei nu proiecta decît în alb şi negru o eroină spectrală, în vreme ce splendida apariţie de lîngă el era aievea, mai fascinantă decît în orice viziune a ecranului. Tînărul Archi redeveni admiratorul îndrăgostit de vedetă; uită şi noua lui prosperitate, importanţa pe care începea s-o aibă; uită şi imaginea palidă a celeilalte, frumoasa înecată, filmul tragic care se desfăşurase aievea, într-un decor autentic, atît de sinistru.

În definitiv, ce voia Norma Inkonen de la el? Archibald n-a ştiut nici de plecare, cînd cobora două cîte două, animat, vibrant, treptele hotelului. Actriţa i-a strîns mîna cu mîinile afectuoase şi privirile de rigoare ale condoleanţelor, l-a poftit pe scaun, i-a vorbit de proiectele ei, a suspinat evocînd martiriul la care trebuie să se supună bietele celebrităţi ale filmului; aştepta, parcă, să fie consolată şi plînsă ea însăşi, ca şi cum ea ar fi fost femeia culeasă din Sena. Enigmatică, surîzătoare, melancolică, sublinind neantul existenţei, izolarea în care trăia, munca ce o aştepta peste Ocean — de fapt agitată favorabil, fiindcă scăpase de cea mai primejdioasă concurentă, actriţa desfăşura un întreg arsenal de vrăji ca să farmece pe tînărul milionar, să-l subjuge. Îi promise să-l vadă cît mai des la New-York, îl rugă s-o ia sub protecţia lui, fiindcă e prea singură şi slabă. Îl informă că-i place viaţa simplă, că detestă luxul în care e obligată să trăiască. Apoi, familiar, ca pe un vechi prieten, îl rugă să plece, fiindcă aştepta pe un producător de filme francez şi pe tînărul regizor de geniu cu care va lucra viitorul scenariu.

Ce urmărea Norma? Mister! ... Era o răzbunare,

un triumf postum asupra Doryei O'Mara? ... Sconta o publicitate senzațională? Fiul vitreg al vedetei defuncte, îndrăgostit, poate, căsătorit cu rivala ei? Ce minunată plecare, ce strălucită reîncepere de activitate! Archibald nu bănuia nimic, nu-și punea nici o întrebare. Plecase, într-adevăr, fermecat. Parfumul divei, parfumul crinilor îl amețeau încă... Era nerăbdător s-o revadă. Ceva nou intrase în viața lui, îl domina.

Să se mai ducă oare la ora fixată la Ritz? Ce putea să-i spună Edith Guildbransonn? Ce-l mai putea interesa acea sexagenară fardată, cu grații vetuste?

Totuși la ora precisă fu acolo. Patroana „Cleopatrei" îl aștepta singură, surîzătoare, optimistă.

După condoleanțele de rigoare, după ce-i dădu ca unui copilaș ceai fierbinte și-i alese fursecurile cele mai fine, ea atacă:

— Dragul meu, îmi pare rău că trebuie să-ți vorbesc tocmai acum de afaceri, dar nu cred să ne mai putem întîlni atît de curînd, iar mai tîrziu ar fi prea tîrziu. Iată despre ce este vorba. Știi că scumpa, biata noastră Dorys, pe lîngă atîtea și atîtea întreprinderi, mai avea la New-York și un institut de frumusețe care-i purta numele. Cred că dumneata n-o să te poți ocupa de el, n-ai vreme pentru astfel de lucruri femeiești. Îți propun să fuzionăm. Vom păstra numele regretatei dispărute. „Cleopatra" nu va mai exista. Cu experiența mea, am să dau o viață nouă afacerii noastre. Avem o clientelă numeroasă. Tratativele pe care le duc la Paris ne vor aduce îmbunătățiri noi, o nouă clientelă.

Copilăros și tandru cu Norma Inkonen, Archibald

era acuma grav, important, ca orice om care tratează lucruri importante.

— Doamnă dragă, îi răspunse el, găsesc propunerea foarte interesantă, dar nu știu dacă institutul acesta îmi aparține.

— Cum așa?

— Eu sînt moștenitorul averii lăsată de tatăl meu. Institutul de frumusețe a fost creat de Dorys după moartea lui Mack Stephenson. Îi aparține. E averea ei personală.

— Și atunci?

— Dorys are moștenitori direcți. Ei pot revendica în orice moment partea ei de avere. N-am dreptate?

— Foarte just! Ceea ce spui denotă un spirit practic foarte rar la oameni de vîrsta dumitale... Cu atît mai mult mă încăpățînez să colaborăm!

— Ascult, răspunse Archi, atent, îmbrățișîndu-și genunchii cu mîinile și privindu-și partenera cu ochi scrutători.

— Și eu și Dorys am venit la Paris pentru sucursalele noastre. Chiar dacă nu ești moștenitorul ei, ai destulă autoritate ca să mă pui în contact cu reprezentanții ei de aici... Voi trata cu ei. Îmi făgăduiești aceasta, nu-i așa?

— Pentru moment nu pot făgădui nimic. Am să trec cît de curînd pe la sucursala noastră, să vorbesc cu garantul, să văd pînă la ce punct avem interes să fuzionăm...

— Ești tare! exclamă Edith Guildbransonn, bătîndu-l ușor cu palma peste mîna cu care Archi își strîngea genunchiul. Apoi, fără surîsul de pînă acum: Îți atrag atenția că nu eu, ci dumneata vei pierde refuzînd această colaborare! Institutul „Dorys" prospera numai din pricina prezenței perma-

nente a mamei dumitale. Voga ei se răsfrîngea asupra produselor care nu erau superioare mărfii noastre. Dorys a murit, casa mea nu va mai avea concurența ei. Experiența mea prețuiește și ea ceva. Vom vedea, domnul meu, care dintre noi e mai tare!

Această conversație ținută la o ceașcă de ceai, sub cerul luminos al sfîrșitului de după-amiază, în acel iunie parizian, în grădina elegantă și plină de flori a hotelului Ritz nu a avut nici o urmare, nu putea avea nici o urmare practică, fiindcă sfîrșitul tragic al lui Archibald Stephenson, înainte chiar ca fericitul moștenitor să fi ajuns la New-York, a împiedicat realizarea planurilor Edithei Guildbransonn, care nu înțelegea să renunțe.

* * *

Cîteva zile, presa pariziană, și în același timp cea mondială, fu alimentată de palpitanta dramă, sinuciderea frumoasei vedete Dorys O'Mara, atît de cunoscută din filmele ultimilor ani. Un moment s-a crezut că este vorba de o reclamă organizată în vederea unei noi creații a studiourilor din Holywood. Dar cum proporțiile acelor reportaje erau prea importante, zvonul pieri din circulație.

Ziarele, revistele ilustrate comentau această prematură dispariție. Tot felul de legende stîrnite de fantezia, de insinuările unor gazetari ingenioși începuseră să circule.

Se publica biografia și felurite portrete ale actriței idolatrizate de spectatorii cinematografelor, copilăria fetei sărmane, adolescența vînzătoarei din restaurantul vegetarian din cutare magazin de țigări

sau suc de fructe, debutul ei ca figurantă, apoi ca interpretă secundară în filme de a treia mînă. Şi iată senzaţionala revelaţie într-un film în care înlocuise în ultimul moment pe celebra Norma Inkonen, prea pretenţioasă, prea capricioasă. Succesul Doryeil Gloria ei fulgerătoare. Al doilea, al treilea film, din ce în ce mai ample, care îi popularizară chipul pe întreaga planetă. Căsătoria ei cu arhimilionarul Mack Stephenson. Lansarea ei în mari afaceri, institutul de frumuseţe cu vestitele creme şi farduri „Dorys". Moartea neaşteptată a soţului ei, care o lăsase legatară universală în pofida unicului său copil, Archibald, mai tînăr cu cîţiva ani numai decît fericita moştenitoare. Zvonul unui asasinat. Apoi, brusc, sinuciderea, aruncarea în Sena într-o noapte de iunie. Căutarea motivelor.

Şi aici, imaginaţia reporterilor intră în funcţiune. Dar numai aluzii, prezumţii, insinuări, zvonuri pe care abilii jurnalişti le amplificau, denunţîndu-le în acelaşi timp ca jocuri ale fanteziei. Două erau acele versiuni care prindeau cheag, deşi perfidele coloane le combăteau ca puerile, nedemne de a fi luate în seamă. Dorys O'Mara s-ar fi sinucis din remuşcări. Cu o zi înainte, o femeie cu faţa acoperită — nu putea fi decît dînsa — se spovedise unui preot de la Notre-Dame, mărturisind că nu mai poate trăi din pricina mustrărilor de cuget. Îşi otrăvise bărbatul ca să-l moştenească. Cercurile catolice respinseră cu indignare această nătîngă versiune. În primul rînd, actriţa defunctă, fiind protestantă, n-avea ce să caute la Notre-Dame. Apoi niciodată un duhovnic nu va trăda taina spovedaniei! Ce preot de

la Notre-Dame ar fi comis acest sacrilegiu denunţînd o biată femeie care venise la el să-şi uşureze sufletul? Slujitorii altarului nu sînt, nu pot fi agenţi poliţieneşti, denunţători publici. Spovedania e singura consolare a sufletelor bîntuite de păcat. Cine ar fi putut profana acest sacerdoţiu? Se reaminti în presă de martiriul Sfîntului Louis-le-Decapité, care a fost ghilotinat el însuşi ca ucigaş, fiindcă refuzase să denunţe pe adevăratul asasin, care i se mărturisise lui!

Căzînd această absurdă informaţie, se vîntură al doilea mobil al sinuciderii: tot remuşcarea. Dorys O'Mara nu-şi putea ierta legătura vinovată pe care o avusese încă de pe cînd trăia Mack Stephenson cu fiul acestuia, Archibald. Această notă picantă fu adoptată şi repetată cu frenezie de profesioniştii cancanului. Tragedia încetă. Începea scandalul monden.

Archibald Stephenson îşi avea şi el partea de glorie în această revărsare de publicitate.

Societatea pariziană îl căuta, femeile şi fetele din burghezia bogată şi din lumea străinilor găzduiţi la Ritz, la Claridge, la Georges V, la Maurice, la hotelurile de mîna-ntîi ale Parisului. Nu se vorbea decît de acest tînăr frumos şi bogat, erou al celui mai senzaţional roman. Fotografia lui, în tot felul de atitudini fascinante, apărea alături de cele ale nefericitei femei, pe care apele Senei n-avuseseră vremea s-o ciupească, s-o roadă, s-o desfigureze cu ferocitatea cu care era sfîşiată şi terfelită acum de semenii ei. Cîteva cinematografe profitară de zgomotul făcut în jurul ei, ca să reia cu succes desă-

vîrșit ultimele pelicule, luminate de surîsul fermecător al O'Marei. Bietul copil n-avu nici liniștea proaspătului mormînt din cimitirul anglican al Parisului. Vizitatorii, mai ales doamne și domnișoare, veneau cu sutele să-i arunce flori pe lespedea funerară, căutînd să descifreze, în ofranda florilor precedente, cine știe ce nou mister, ce tulburătoare idilă de care presa încă nu pomenise.

CAPITOLUL VIII

Ambasadorul Statelor-Unite nu prea era mulțumit de această publicitate, care lua proporțiile unui scandal și arunca o lumină destul de neplăcută asupra compatrioților săi.

Se vorbea prea mult de milioanele de dolari, de toaletele extravagante și de bijuteriile fabuloase ale capitaliștilor de peste Ocean. S-ar fi impus mai multă decență.

Informațiile culese imediat după descoperirea adevărului arătau că tînăra actriță își petrecuse ultima noapte într-un local numit „Taverna Dragonului". Nu era un final înălțător. Acel local de distracție cuprindea un imobil întreg consacrat desfătării străinilor, avuți și nepăsători, pentru care Parisul nu e decît cuibul vieții ușoare, al desfrîului.

Situată departe de centrul metropolei, într-un decor care nu e dintre cele mai surîzătoare, pe cheiul Senei, la spatele catedralei Notre-Dame, nu departe de fosta morgă, această tavernă a dragonului dintre oglinzi era cel mai tipic local așa-zis „parizian". Jos, restaurantul, cu o mică estradă, pe care se produceau artiștii, în plină lumină, în vreme ce sala era în permanență în semiîntuneric. În salonașe lăturalnice erau serviți oaspeții importanți, care nu țineau să fie remarcați. Apoi, la etajele suprapuse, apartamente elegant mobilate, în decoruri exotice, unde

oficial se serveau mîncăruri exotice, muzică și dansuri din țări depărtate, dar unde de fapt se fuma opiu, se juca la cărți, defilau dansatoare nude, cu brățări la glezne ca unic veșmînt și podoabă. În centrul acestor apartamente, la „entresol" era faimosul cabinet al dragonului dintre oglinzi. O sală tapetată cu roșu, de plafonul căreia atîrna un balaur verde. O serie de butoane. Apăsîndu-le, plafonul se desfăcea, lăsînd să lunece în valuri o serie de oglinzi mobile de forme rombice, în care acest balaur se răsfrîngea în mii și mii de imagini, la infinit. Era o fantasmagorie copilărească, foarte impresionantă, într-adevăr. Unii vizitatori, urcați în grup, se mulțumeau cu acest joc de oglinzi, în care dragonul lua tot felul de forme și de culori.

Dar cei inițiați, bărbați și femei, știau că apăsînd pe al doilea buton, acest dragon își schimba aspectul, luînd zeci de forme omenești, grupuri plastice evoluînd la început în păduri, sub formă de divinități silvestre, apoi în alcovuri. Scene de erotism din ce în ce mai îndrăznețe se desfășurau la fiecare nouă apăsare a unuia din cele șapte butoane. Aceste butoane erau cheile care deschideau cele șapte paradise. „Cabinetul Magic" prevăzut cu cîteva fotolii și un divan era punctul de atracție al tavernei.

Fericiții spectatori șopteau în taină, surîzînd enigmatic, mîndri că sînt dintre puținii privilegiați care pot pătrunde în sanctuar. Nu erai veritabil parizian dacă nu ai vizitat măcar o dată „Cabinetul Magic". Această taină, simplă ispită comercială, era universal cunoscută și totuși noii veniți se lăsau prinși în cursă; numărul străinilor sporea. Tot mai mulți americani frecventau localul de pe cheiul Senei. Fiecare turna la urechea neofitului ispita vinovată, îi

recomanda vizita în toiul nopții acelei misterioase și periculoase taverne. În dosul catedralei Notre Dame, străzile sînt mai puțin luminate, trecătorii mai rari. Valurile Senei sînt negre. Întregul decor are ceva sombru, dramatic. Depărtarea de centru, peisajul mohorît, promiscuitatea adăugau un farmec straniu, un mic fior de spaimă, care pigmenta șampania, dansurile, orele de vis și de abandon, scump plătite, petrecute de clienții care uzaseră toate satisfacțiile capitalei. Aci aveau senzația fructului oprit, a desfătării interzise, a primejdiei apașului sau a unei descinderi polițienești. Vizitatorii scandinavi, yankei, sud-americani sau balcanici socoteau că au trăit cele mai intense și mai reprezentative ore pariziene, în emoția păcatului și a primejdiei, într-un cadru de Paris medieval, cu tot ceea ce rafinamentul modern putea inventa spre delectarea fericiților pămîntului.

În această casă de luxură — supranumită Sodoma și Gomora — își petrecuse Dorys O'Mara ultima noapte. Nici un amănunt nu lipsea în relatarea gazetelor. Cîțiva parteneri veseli, al căror nume fu ținut sub obroc, însoțiseră pe tînăra și frumoasa actriță la tavernă. Apoi, zgomotoasa bandă părăsise localul, plecînd fără Dorys.

Aici intervenea misterul. Văduva Stephenson vizitase acel cabinet magic singură sau în compania lor? Interogați, prietenii de petrecere susțineau că se aflau la masă împreună cu actrița, consumînd a cincea sticlă de șampanie, cînd unul dintre patronii localului se apropiase ceremonios de dînsa și-i șoptise ceva la ureche. Dorys, aproape surîzînd, îl urmase. Prin excepție — îi șoptise acesta — i se per-

misese vizita la cabinetul dragonului dintre oglinzi, cabinet care era închis de cîteva zile.

Această opreliște întermitentă sporea interesul salonului magic, permisiunea de a-l vizita devenea o favoare. Dorys părăsise masa. Apoi nu mai fusese văzută. Femeile de la vestiar declaraseră că cineva venise să ceară mantila doamnei O'Mara, dar că nimeni n-a zărit-o plecînd. Poate că ieșise pe o intrare dosnică. Lucrul acesta se petrecuse pe la ora două după miezul nopții. Un sfert de oră după ce Dorys trimisese să i se ceară mantila, o doamnă elegantă se aruncase de pe podul Saint-Michel în Sena. N-o însoțea nimeni. N-o văzuse nimeni dîndu-se jos din vreun automobil.

Scenă de film misterios. Dar o scenă reală, cu urmări tragice.

Cel mai neplăcut impresionat de toată această atmosferă de scandal era, bineînțeles, ambasadorul Statelor-Unite, care ar fi dat orice ca să înăbușe acele nefavorabile rumori.

Cum nu putea împiedica diversele publicații pariziene să-și mărească tirajul prin colportarea celor mai extravagante informații și ilustrații, el hotărî să creeze o diversiune în opinia publică.

Se consultă cu consilierul juridic și cu membrii biroului de presă al Ambasadei. Sullivan Henders îi propuse o contraofensivă. O campanie de presă în jurul unui eveniment de care parizienii și, cu ei, toți europenii n-aveau cunoștință: inaugurarea muzeului „Tengri" din New-York. Profitînd de prezența în metropolă a onorabilului fondator și director al acelui muzeu, Mister Leonard, diplomații Statelor-Unite cerînd, în prealabil, autorizația ilustrului mecena, puseră la cale o vastă operă de propagandă.

O convorbire telefonică cerea să se trimită cu avion special fotografia palatului și interioarele unde era instalat muzeul, vitrinele, planșele colorate reprezentînd cele cîteva sute de piese mai importante.

Pînă la sosirea lor și aranjarea în cîteva zile a unei expoziții a acestor documente, ziarele începură să pregătească terenul, vorbind despre Mister Leonard și importanta lui donație. Modestia eminentului comerciant și estet fu pusă greu la încercare. El nu se gîndise niciodată să bată monedă din această inițiativă, căreia îi consacrase activitatea unei vieți întregi și o serie de cîștiguri extraordinare, toată averea sa. Au trebuit insistențele ambasadorului și ale marchizului de Kergoual, apelul la sentimentele patriotice ale cetățeanului american, pentru ca Mister Leonard să primească a juca rolul de vedetă pariziană, înlocuind vedeta înecată în Sena. N-a trecut o săptămînă de la ingenioasa inspirație a trimisului Washingtonului și reproducerile de artă erau expuse într-o aripă a muzeului Galliera, din întîmplare liberă în acele momente. Toate legațiile, lumea politică și intelectuală a Parisului, străinii de marcă, toți cei care participă de obicei la *garden-party*-urile Elyseului fură invitați la inaugurarea acestei expoziții, în centrul căreia trona, într-o vitrină de sticlă, o statuetă autentică, pe care muzeul din New-York încă nu o poseda: imaginea de aur și sidef, cu imenși ochi de smarald, unicul chip pămîntesc atribuit divinității Tengri.

CAPITOLUL IX

Centrul acestei expoziții era, bineînțeles, statueta reprezentînd pe Tengri. Zeul sau zeița trona într-o vitrină ingenios fabricată și păzită bine zi și noapte. Nu numai valoarea simbolică a vechii opere de artă, dar, mai ales, neprețuitele smaralde puteau ispiti pe maeștrii spărgători, pe hoții de pietre nestemate.

Imaginea de mineral, cu o formă extrem de simplă, aproape informă, constituia cel mai mare triumf, cea mai prețioasă captură a lui Mister Leonard. Furat din cine știe ce templu, cumpărat de cine știe cine, în decursul secolelor, vîndut, dăruit, răscumpărat, schimbîndu-și necontenit stăpînul, chipul de aur și de fildeș ajunsese, foarte scump plătit, în mîna destoinicului negustător.

El duse la New-York, cu mare grijă, această comoară. Dar fu informat că preoți misterioși ai cultului, învestiți cu puteri sacerdotale din tată-n fiu, îl urmăreau să-i fure tezaurul, și poate să-l suprime pe el însuși.

Cu aceste explicații îi încredințase Mister Leonard marchizului de Kergoual, la plecarea din New-York a ambasadorului Franței, masiva și misterioasa operă de artă.

— Excelența voastră va putea-o transporta în toată siguranța în Europa. Într-un an-doi, cei ce o vînează îi vor pierde urma. La momentul oportun,

o vom aduce înapoi, dîndu-i locul de onoare în muzeul din metropolă. Pînă atunci, o las sub înalta protecţie a Excelenţei Voastre! Binecuvîntarea zeului să vă fie veşnic favorabilă.

Legendele din jurul magnificei imagini şi al atîtor preţioase obiecte, povestea donatorului însuşi, fotografiile grandiosului palat din New-York, o concepţie arhitectonică modernă, o stilizare a templului din Ankoor, descoperit în inima junglei indochineze, înconjurat de păduri, acoperit de bălării, toate aceste interesante preocupări făceau să se uite rumoarea creată în jurul sinuciderii Isadorei Stephenson. Foarte satisfăcut, ambasadorul Statelor-Unite îşi freca mîinile, constatînd că în locul amorului pentru fiul ei vitreg, al vedetei americane care îşi otrăveşte soţul ca să-l moştenească şi-şi trăieşte ultimele zile într-o sarabandă compromiţătoare, opinia publică pariziană află că o nouă şi nepreţuită clădire îmbogăţeşte New-York-ul şi că în această metropolă a dinamismului, un palat al artei închide infinite versiuni ale chipului marelui Budha, urne din cel mai fin porţelan, cu cele mai artistice desene colorate; păpuşi de teracotă, vechi de mii de ani, descoperite în sud-estul helenic al continentului, unde se mai ţes şi cele mai grele şi mai delicate covoare turceşti şi armeneşti, unde înfloreşte arta faianţei, această multicoloră podoabă a moscheilor. Planşele reproduceau minunile de împletituri, covoare de toate formele şi de toate desenele, covoare persane, turceşti, armeneşti, a căror splendoare nu-şi găseşte echivalenţa decît la Leningrad, în palatul Ermitage.

În loc de fotografia lui Archibald Stephenson, în smoching şi cu garoafă la butonieră, parizienii ad-

mirau acuma o serie de măşti anamite, al căror original se afla la New-York, ca şi animalele monstruoase, peştii neverosimili şi florile exotice sculptate în minereu preţios, din rocile Uralului. Icoane bizantine pe fond de aur şi de roşu datînd din vremuri depărtate, exemplare unice ale şcolii de la Nijni-Novgorod înlocuiau publicitatea făcută cutărui grup de tineri americani, care fumează, ţin cupele ridicate şi se uită rîzînd stupid în aparatul fotografic. Indiscretul reporter i-a surprins într-un cabaret din Montmartre şi deşi aceşti cheflii n-aveau nici o legătură cu sinuciderea Isadorei O'Mara, erau daţi publicităţii pentru ilustrarea unor anumite moravuri americane.

Inestimabile vase persane, amintind forma şi penele multicolore ale unui fazan, paravane chinezeşti din cele mai vechi epoci civilizate, costume de împăraţi şi de mandarini se acumulau în muzeul creat de marele vizionar, de meticulosul realizator care era Mister Leonard.

O vie curiozitate domnea în jurul acelor reproduceri tipărite, mulţi vizitatori de marcă îşi exprimară dorinţa de a contempla originalul însuşi. Toţi aşteptau ca Mister Leonard să-şi transporte colecţiile la Paris, pentru cîteva săptămîni.

O recepţie în onoarea acestui om excepţional în saloanele ambasadei Statelor Unite încorona fastuos festivităţile de artă şi ştiinţă, prelegerile ţinute de savanţii Sorbonei, bogatele informaţii scrise şi ilustrate în numere întregi din publicaţiile de specialitate, relatările postului de radio şi conferinţele ţinute chiar de cel sărbătorit, un vorbitor agreabil, bine documentat.

Mister Leonard se strecura vădit jenat printre

grupurile de invitați, căutînd să scape atenției generale și, poate, unor obositoare interogatorii și complimente.

Un reporter indiscret reuși, totuși, să-l urmărească, să-i surprindă unele atitudini, unele observații.

— Am atins această vîrstă înaintată, simplificînd la maximum și reducînd la minimum cerințele corpului. Cîteva felii de pîine și o ceașcă de lapte acru au fost hrana mea obișnuită, esențială, voluptatea mea supremă. În schimb, am dat spiritului și sufletului meu cele mai suculente ospățuri. Am căutat să mă instruiesc necontenit. Un grec antic a spus: „Nu-mi pare rău că mor, dar, trăind, învețil"

Mister Leonard era foarte mișcat, foarte onorat de primirea ce i se făcuse.

— M-a mișcat și m-a onorat de asemenea, foarte mult, dorința pe care și-au exprimat-o cîteva distinse persoane să fie puse în fața capodoperelor originale. Dacă marele zeu mi-o va îngădui, am să ofer parizienilor prilejul de-a admira obiectele însești ale muzeului din New-York, nu numai reproducerea lor fotografică. Am să aduc, pe un vapor special, în Europa, pentru o lună-două și am să expun la Paris și la Londra piesele autentice, pe care nu le posedă nimeni, exemplarele unice adunate de mine în decursul deceniilor, din țară-n țară, din continent în continent, din insulă în insulă. Știi dumneata că am găsit pînă și-n Australia, la particulari și la anticari, bucăți pe care le-am urmărit din cumpărător în cumpărător? Dacă aș avea șapte vieți, tot n-aș putea aduna minunile risipite pe tot globull Sper să găsesc urmași. Am creat o școală întreagă la New-

York. Acum sînt în căutarea unui succesor al meu, a unui șef!

Mister Leonard îi cucerise pe toți prin cunoștințele, pasiunea și modestia sa. Nu se așteptase niciodată la asemenea onoruri. Guvernul francez îl decretă Comandor al Legiunii de Onoare. Cu acest prilej, fu sărbătorit din nou de Municipalitatea Parisului, căreia îi dărui o replică autentică a statuii cu nenumărate brațe a lui Budha, una dintre cele mai caracteristice, reprodusă în planșele expuse. Această replică, al cărei original se afla în Muzeul de la New-York, el o păstra în locuința lui particulară, intenționînd de mult s-o ofere acelui frumos și ospitalier Paris.

Din nou vorbiră și-l lăudară ziarele.

Mister Leonard devenea celebritate mondială. Ambasadorul Statelor-Unite își freca mîinile, extrem de satisfăcut.

CAPITOLUL X

Dar, vai, lucrurile nu merg perfect, după voia şi aranjamentele noastre. Un demon isteţ se amestecă în acţiunile noastre şi ne dă peste cap cele mai bune intenţii. Toată publicitatea făcută în jurul expoziţiei de la muzeul Galliera şi a onorabilului Mister Leonard acoperise, incontestabil, zgomotul provocat de sinuciderea Isadorei Stephenson, cunoscută sub numele de Dorys O'Mara. Dar această publicitate n-a putut împiedica un nou scandal: o altă actriţă americană, celebra Norma Inkonen, se aruncase în Sena, după ce-şi petrecuse noaptea în „Taverna Dragonului" de la spatele Catedralei Notre Dame. Exact ca rivala ei dispărută!

De rîndul acesta, ziarele fură mai puţin lecvace: prea se asemăna cariera şi sfîrşitul celor două vedete, pentru ca să se repete publicului, avid de noutate, aceleaşi reportaje senzaţionale. Ca şi Dorys, Norma Inkonen îşi părăsise tovarăşii de masă şi se rătăcise în saloanele de sus, unde a fost văzută în „Templul Brahman", fumînd opium, apoi asistase la dansurile animate, executate de cîteva din sclavele regelui Sisovath, apoi, cu alt grup amestecase paharele, de *wisky* şi cupa de şampanie, în „Cabaretul Andaluz", ca să părăsească apoi localul şi să plece singură, pe jos, s-o ia pe cheiul Senei şi să escaladeze parapetul fluviului, găsindu-şi moartea în

apele întunecate. Cadavrul ei a fost pescuit a doua zi, tocmai lîngă unul din stîlpii podului de la Passy.

Să fi avut sinuciderea ei vreo legătură cu cea a rivalei sale Dorys O'Mara?

În ziua care precedase aruncarea ei în Sena, Norma Inkonen vizitase pe Sullivan Henders. I se spovedise.

— Cînd m-ai chemat la dumneata, la ambasadă, a doua zi după moartea Isadorei, nu ţi-am spus tot. Mai tîrziu, mi-am dat seama că rău am făcut. De cînd a murit biata Dorys sînt mereu neliniştită. Am impresia că aversiunea pe care i-o purtam a contribuit mult la dispariţia ei. Trebuie să-ţi mărturisesc că ai avut perfectă dreptate, la dineul marchizului de Kergoual, cînd m-ai suspectat de invidie, de ură, cînd ai afirmat că laurii ei mă împiedicau să dorm şi că aş fi fericită dacă Dorys n-ar mai exista. Ai avut dreptate. Dar trebuia să mă înţelegi şi pe mine. Prea puţini cunosc tragedia artistei detronate. Să n-ai încă treizeci de ani şi să te pomeneşti într-o bună zi dată la o parte, înlocuită de alta, mai tînără, pe care publicul o răsfaţă, pe care producătorii de filme se întrec s-o angajeze! E drept, sînt şi eu de vină. Eram prea capricioasă, celebritatea mă ameţise. Dacă n-aş fi ridicat atîtea pretenţii ca să turnez filmul „Vraja depărtării", O'Mara n-ar fi fost angajată în locul meu. Aş mai fi deţinut cîţiva ani întîietatea ecranului. Dorys n-ar fi ajuns celebră. Nefiind bogată şi invidiată, ar fi trăit şi azi, sărmanal Sînt vinovată. Orice greşeală se plăteşte scump. Eu nu-mi lămurisem precis sentimentele, gîndurile, remuşcările, perspectivele de viitor. Ştiu numai atît că eram contrariată, eram tristă, nu mai vedeam ce

va fi mîine, mă simțeam sfîrșită ca femeie și ca artistă. Îmi pierdusem rangul, eram dezorientată. Pînă cînd într-o zi cineva, un străin, mi-a lămurit, cu o luciditate diabolică, propriile mele preocupări, motivele melancoliei mele. Un necunoscut, un demon. Nu-l văzusem niciodată. Nu mi-aș fi închipuit niciodată că există cineva care să gîndească despre mine ca mine. Eram la Holywood. Mă duceam să tratez un nou angajament pentru un film. De rîndul acesta, nu mai eram eu aceea care puneam condițiile. Trebuia să primesc ceea ce mi se oferea, nimic mai mult. Oamenii pe care, pîn-atunci, îi făceam s-aștepte în anticameră, pentru care n-aveam niciodată destulă vreme, industriașii de filme, bancherii, regizorii, partenerii îmi vorbeau acum de la înălțime, ca și cum n-aș mai fi fost celebra Norman Inkonen, ci o simplă debutantă. N-aveam încotro. Trebuia să le primesc condițiile și să surîd cu aerul cuiva care nu-și simte inferioritatea și continuă să calce pe roze. Îmi dădeam seama că sînt o declasată. Atunci, acel om care mi s-a ivit în cale, ca și cum m-ar fi pîndit înadins, cînd ieșeam, mai îndurerată decît oricînd, din biroul directorului casei cinematografice de la Holywood, acel străin cu părul cărunt se apropie respectuos de mine, își ceru iertare că mă inoportunează, dar că o face în propriul meu interes, că este un mare admirator al meu și că are să-mi facă o propunere foarte ademenitoare. M-a rugat să trec pe la biroul său. Acest birou era o vagă agenție de cumpărat și vîndut antichități. Directorul — așa părea să fie acel om — îmi arătă niște frumoase costume vechi și-mi spuse că dacă voi avea nevoie vreodată de tot ceea ce-mi tre-

buie într-un film, îmi va pune la dispoziție mobilierul și decorațiunile necesare. M-a asigurat că toate erau autentice și foarte rare. Apoi trecu la motivul pentru care mă invitase:

— Doamna mea, sînt profund revoltat de nedreptatea care vi se face! E la mijloc o impostoare. Nu se poate înlocui cu atîta brutalitate o actriță consacrată, o stea de întîia mărime, ca să pui în locul ei pe beneficiara unei neînțelegeri. Alta e calitatea talentului dumneavoastră și altceva e surîsul. Această Dorys O'Mara a avut un noroc excepțional, care nu este în aceeași proporție cu modestele ei merite artistice. A călcat multă lume în picioare. Deține mai multe monopoluri, incompatibile cu vremurile pe care le străbatem. Și-a făcut mari dușmani în toate cercurile. Atîta prosperitate tulbură echilibrul universal și e menită pieirii. Nimeni nu trebuie să fie prea fericit. Doamnei O'Mara nu-i ajung cîștigurile fabuloase pe care i le-a lăsat Stephenson. Și aici e un mare semn de întrebare: această moarte prematură a soțului, după ce i-a făcut un testament prin care îi lasă toată averea, nu este, cel puțin, curioasă?

Neconsolata văduvă lansează afaceri proprii, reviste de modă, parfumuri, institute de frumusețe, ba și o nouă limonadă de fructe — siropul „Dorys"! Alifii, băuturi, siropuri, cosmeticuri, toate purtîndu-i numele, pentru reclamă. Nu e prea mult? Nu sînt prea multe avantaje pentru o singură persoană, în detrimentul atîtora și atîtora altele? Mai presus de noi, onorată doamnă, repet, este justiția divină, acea universală nevoie de echilibru, care pune ordine în toate domeniile materiei și ale spiritului. În curînd se va face ordine, se va face

dreptate şi în cazul acestei doamne prea mult privilegiate. Aţi avea ceva împotriva dispariţiei ei din circulaţie? mă întrebă el, scurt, după acea captivantă teorie. I-am răspuns prosteşte:

— Nu... desigur că nu...

— Recunoaşteţi că aţi fi persoana cea mai avantajată în eventualitatea acestui obstacol?

— Desigur! m-am grăbit eu să afirm, fără să-mi dau seama în ce dans periculos intrasem.

E drept că, în momentul acela, mă aflam într-o stare sufletească atît de agitată, atît de deprimată, încît nu mai ştiam unde mi-e capul.

— Pentru această operă de justiţie, continuă omul, e nevoie nu numai de vigilenţă, de discreţie, dar şi de fondurile necesare, pe care bineînţeles că le vom avansa noi.

Dumneavoastră n-aveţi nici un amestec. Nu vă luaţi nici un angajament, nu vă preocupaţi de nici o răspundere. Vom lucra numai noi, cu mari precauţii. Sper că între dumneavoastră şi noi nu se va ivi nici o neînţelegere, că fiecare vom fi mulţumiţi de această colaborare.

— Şi ce doriţi de la mine? I-am întrebat.

— Nimic. Ca admirator, am vrut să vă anunţ această hotărîre luată de asociaţia noastră şi să vă dau din vreme vestea cea bună, ca să vă ridic moralul, să vă redau încrederea în viaţă. Nu va trece mult şi veţi fi din nou Norma Inkonen. Producătorii de filme se vor îmbulzi în anticamera dumneavoastră. Nu veţi mai fi expusă umilirii pe care aţi încercat-o în convorbirea de azi în biroul lui Walter Smidts... Filme noi cu chipul dumneavoastră vor străbate oceanele, vor încînta continentele. Un viitor strălucit vă aşteaptă!

— Trebuie să înțelegeți, domnule Henders, starea mea de atunci, lupta mea sufletească, uzura nervilor mei, depresiunea mea, ca să justificați simpatia cu care primeam tot ce-mi spunea acel vrăjitor. Abia mai tîrziu mi-am dat seama că participam (e drept, numai cu gîndul, dar, totuși, participam) la un complot criminal. Individul, ca să-mi înlăture orice mustrări de conștiință, adăugă:

— Să nu vă gîndiți un moment că e vorba de un asasinat; oamenii pot muri într-un accident... Uneori se sinucid în culmea gloriei, ca să nu cunoască reversul medaliei... din motive inexplicabile pentru unii, dar foarte limpezi pentru ei înșiși... Cum se va produce moartea Isadorei Stephenson numai zeii favorabili știul

— La plecare, ciudatul meu admirator și răzbunător îmi spuse că s-a hotărît contribuția mea la suma modestă de 500.000 dolari, pe care îi voi plăti în decurs de o lună după dispariția O'Marei. Vă mărturisesc, spre marea mea rușine, că n-am protestat nici împotriva acestui tîrg. Suma era colosală, dar nu puteam refuza. Aveam impresia că e ceva neverosimil, un joc fantezist, ceva care nu se va întîmpla niciodată, și am acceptat.

— Ați dat vreun înscris? o întrerupse Sullivan Henders.

— Nu.

— Nici vreun angajament verbal?

— Negustorul de antichități m-a dus în fața unei măști cu gura căscată, o mască pusă într-un cui pe perete și mi-a dictat obligația pe care o luam în fața acelui zeu care — spunea el — protejează întreprinderile casei, le duce la bun sfîrșit și păstrează taina mormîntului.

— Şi ce-aţi declarat acelei măşti?

— Ceea ce mi-a ordonat negustorul de antichităţi.

„Eu, Norma Inkonen, mă oblig a vă achita cinci sute de mii de dolari în maximum o lună de la încetarea din viaţă a rivalei mele Dorys O'Mara!"

— Ce imprudenţă! Nici un copil n-ar fi putut cădea în asemenea cursă!

— Recunosc, o mare imprudenţă! Dar, cum v-am spus, n-am avut nici un moment impresia că toate aceste dialoguri bizare erau reale. Trăind mereu în lumea ficţiunii, aveam senzaţia că repet o scenă dintr-un film, că totul nu era decît un joc de laborator. Plătesc scump, acum, acest joc periculos. Plătesc cu remuşcările cele mai dureroase... Omul de la Holywood mi-a apărut apoi în cale la Paris şi mi-a cerut să-mi respect contractul. Vrea nici mai mult nici mai puţin cinci sute de mii de dolari. Partea complicităţii mele!... Partea crimei mele!

Şi Norma Inkonen izbucni într-un hohot de plîns, care-i zguduia umerii. Lacrimi mari se topeau şi se prelungeau pe degetele ei frumoase, încărcate de inele. Sullivan Henders se uita lung la acele bijuterii şi, clătinînd capul, îşi spunea:

„Cîte nu faceţi, nefericitelor, pentru cîteva fire de platină încovoiate, pentru cîteva pietre colorate pe care le purtaţi pe mîini, la gît, în urechi! Rămîne să vă mai petreceţi un inel de aur prin nas, ca sălbaticii, să vă străpungeţi aripa nării cu o perlă, ca nevestele maharajahilor! Bijuterii! Aur! Glorie! V-ajunge atît! Mătasea şi diamantele!... Pielea de şarpe să vă înfăşoare laba piciorului... pana de pasăre exotică s-o înfigeţi în păr... Pen-

tru asta vă jertfiți și propria viață și viața altora!"

Cînd socoti că Norma Inkonen a plîns destul și că el însuși și-a plătit îndeajuns tributul consacrat filozofiei și revoltei sociale, Sullivan Henders o întrebă:

— Și... cunoașteți numele acelui individ?

— Nu mi l-a spus niciodată. Se anunța la telefon sub porecla „Masca". A început să mă amenințe...

— Ați putea să-mi spuneți adresa biroului în care ați fost primită la Holywood?

— N-o mai știu, dar aș recunoaște imobilul.

— V-a vizitat la hotel?

— Nu. Mi-a dat întîlnire prin parcuri, pe o bancă, la o statuie. L-am văzut de trei ori pîn-acum. I-am spus că n-am atîția bani. Mi-a răspuns că trebuia să mă gîndesc la asta cînd mi-am luat angajamentul. I-am obiectat că nu văd nici o legătură între convorbirea noastră de la Holywood și sinuciderea, tocmai la Paris, a Doryei. Mi-a răspuns că lucrul acesta îl privește pe el și pe zeul care-i ocrotește întreprinderile și care știe să se răzbune cînd oamenii nu-și respectă obligațiile. Mi-a aruncat priviri cumplite. Mi-e frică. Sînt terorizată. Am venit la dumneavoastră să mă spovedesc, să vă cer sfatul, ajutorul. Apărați-mă, vă rog! Scăpați-mă!

— Spuneți-mi, vă rog, cînd ați avut ultima întîlnire cu omul acesta?

— Azi-dimineață. Mă așteaptă mîine la ora cinci, lîngă statuia lui Saint-Saens, din parcul Monceau. Trebuie să discutăm modalitatea de plată. E dispus să-mi facă oarecari înlesniri...

— Foarte bine. Mîine la ora cinci, fiți punctuală

la întîlnire. Arătați-vă înțelegătoare. Țineți-l cît mai mult de vorbă. De rest mă îngrijesc eu!

Dar biata Norma Inkonen n-a mai avut prilejul să se ducă a doua zi în parcul Monceau.

Agitată, neputînd dormi, căutînd să se distreze cît mai intens și să uite, a făcut o nouă imprudență: s-a dus, la miezul nopții, cu un grup de compatrioți la cabaretul balaurului dintre oglinzi, a petrecut nervoasă, agitată, ca într-o halucinație și, cu capul plin de fumul opiumului și al șampaniei, a luat-o la fugă, ca o dementă, pe cheiul Senei și s-a aruncat de pe primul pod care i-a ieșit în cale. Un stîlp de beton, înfipt în apele negre și tulburi, i-a oprit trupul fără viață, întrerupîndu-i călătoria spre marea pe care nu avea s-o mai vadă niciodată.

Sullivan Henders era foarte intrigat, foarte contrariat de această nouă afacere care-i cădea pe cap. Colegii săi parizieni clasară și această sinucidere. Erau atît de blazați de aruncările în Sena Unul găsi de cuviință să facă și spirite:

— Să mai primească apele Senei și ofranda unei cărni de miliardarel S-au săturat să mănînce atîtea biete midinete înfometate, s-au săturat de toate nefericitele pariziene care își înecă amarul unei existențe ticăloase, mizerie, trădarea amantului, mînia părinților, singurătatea . . .

Sullivan Henders trebuia să rezolve singur misterul acestei noi sinucideri, care înceta să mai păstreze aspectul unei morți voluntare: acel om care se deplasase tocmai de la Holywood și se afla în Franța la momentul oportun al unor dispariții preconizate introducea o notă suspectă de asasinat, în

formele exterioare ale unei autodistrugeri. „Sinucideri camuflate", caracterizează polițistul cele două înecuri. Găsi inutil să se mai ducă la ora 17 în parcul Monceau și să-l aresteze pe individul cu păr cărunt, care dăduse întîlnire Normei Inkonen la statuia compozitorului Saint-Saens. Probabil că acesta o urmărise pe Norma Inkonen, o văzuse intrînd la polițist, poate că-i mai vorbise o dată și, convingîndu-se că actrița nu vrea să-și respecte obligațiile, ba, încă, îl mai și denunță, o atrăsese în cabaretul dragonului verde și o suprimase.

CAPITOLUL XI

În dimineața descoperirii cadavrului Doryei, Sullivan Henders se informase cu promptitudine de numărul și de numele invitaților marchizului Yves de Kergoual. Se prezentase și el la hotelul din Faubourg Saint-Honoré oarecum forțînd ușa și se făcu invitat la masă, ca să beneficieze de avantajul surprinderii, în folosul anchetei care urma. Interogase pe Norma Inkonen, pe Edith Guildbransonn, pe tînărul Archibald Stephenson și, din tulburarea lor, înțelesese că nu erau străini de crimă. Dar a venit acel telefon blestemat, care anunțase o sinucidere și tot eșafodajul ridicat de polițist căzuse. Petrecuse cîteva penibile sferturi de oră, simțind privirile ironice, triumfătoare ale celor trei pe care îi anchetase și care, acum, îl sfidau cu nevinovăția lor arogantă.

Moartea misterioasă a Normei Inkonen, precedată de spovedania ei, în ajun, confirma primele lui bănuieli: complotul. Ca să întărească anumite certitudini pe care le schiță numai, el se gîndi că trebuie interogat din nou Archibald Stephenson și Edith Guildbransonn. În biroul de la ambasadă, detectivul ținea în evidență deplasările concetățenilor săi. Cu neplăcută surprindere află că tînărul moștenitor al averii Stephenson se îmbarcase de cîteva zile pe pachebotul „Queen Mary" cu desti-

naţia New-York. Era şi firesc. Proprietar al atîtor uzine şi al atîtor instituţii producătoare de venituri, el era grăbit să intre în posesia averii considerabile a tatălui său, plus averea nouă a Isadorei, care crease anexe înglobate în restul averii, subvenţionate, cufundate în această avere.

Se interesă pe la diferitele bănci, ca să afle ce bani ridicase, ce ordine de plată lansase Archibald Stephenson, dar nu află nimic concludent.

Din fericire, Edith Guildbransonn se afla încă la Paris. O căută şi o găsi la hotelul Maurice, unde locuia de obicei proprietara institutului de frumuseţe „Cleopatra".

O sucursală la Paris a acestui institut, zguduit de concurenţa institutului similar „Dorys", care deschisese şi el o sucursală în capitala Franţei, oferea doamnei Guildbransonn prilejul de-a trece de cîteva ori pe an Atlanticul.

Planturoasa doamnă îl primi în apartamentul cu vederea peste *rue de Rivoli,* a grădinii Tuileriilor şi a Luvrului. Edith Guildbransonn era vădit emoţionată de disparaţia Normei Inkonen, pe care o cunoştea de la New-York şi cu care se împrietenise la Paris, după dispariţia Isadorei.

Poliţistul atacă brusc, intrînd direct în subiect.

— Norma Inkonen a fost suprimată de complicii ei. Nu şi-a respectat angajamentul, n-a achitat cei 500.000 dolari pe care se obligase să-i verse după moartea văduvei Stephenson. Dumneata ai plătit?

Edith Guildbransonn păli şi îngăimă:

— Nu înţeleg...

— Trebuie să înţelegeţi, că eu sînt pus să vă apăr, nu să vă acuz. Aţi făcut o mare imprudenţă luîndu-vă acea obligaţie şi vorbind în faţa unui

aparat care v-a înregistrat frazele... Acea mască, acea divinitate căreia v-aţi adresat ascunde o vulgară placă de patefon, pe care s-a imprimat vocea. O mărturie mai compromiţătoare decît un înscris. Dacă dumneata continui să negi, n-am decît să-mi iau pălăria şi să plec, să te las prada individului sau indivizilor care te şantajează.

Sullivan Henders nimerise bine, deşi nu toate amănuntele atacului său de mitralieră îşi găsiseră ţinta exactă.

— Nu mă şantajează nimenil răspunse, calm, fosta vedetă. Apoi, aproape cu cinism: Am plătit de cîteva zile.

— Cît?

— Tot cinci sute de mii de dolari...

— Prin cec telegrafic?

— Nu. La o bancă pariziană, nu departe de aici. Am depozite importante în Franţa.

— Banii i-a încasat un individ cu părul cărunt, nu-i aşa?

— Nu. O femeie.

— Franceză?

— O americană. Vorbea cu accent italienesc. O femeie brună, foarte elegantă, care mi-a fost indicată.

— V-a fost indicată în biroul de la Holywood?

— Nu înţeleg. Care Hollywood?

— Aţi fost atrasă în magazinul de antichităţi al unui individ care v-a pus să vorbiţi în faţa unei măşti, nu-i aşa? V-a obligat faţă de acea divinitate...

— Nicidecuml întrerupse Edith. Învoiala am făcut-o la New-York, nu la Holywood. Biroul era la o bancă, directorul un american. Obligaţia mi-am

luat-o la receptorul unui telefon. Am confirmat directorului general că primesc afacerea pe care mi-o propunea procuristul său.

— În ce termeni ați formulat acel angajament?

— L-am citit pe o foaie întinsă de procurist.

— Cum era redactat?

— „Aici este Edith Guildbransonn, proprietara institutului «Cleopatra». Mă oblig să plătesc 500.000 dolari în decurs de o lună de la moartea doamnei Isadora Stephenson cunoscută pe ecran sub numele Dorys O'Maral"

— Sînt lămurit. Procedeul e același. Diferă amănuntele. Ați mai văzut-o pe acea doamnă cu accent italienesc?

— Nu. Mi-a spus că se reîntoarce la New-York. Mi-a cerut discreție. M-a asigurat să n-am nici o grijă, că nu cunoaște nimeni învoiala noastră. Și că n-am nici un motiv să mă tem. Vă dau aceste lămuriri, fiindcă văd că sînteți în curent cu acest gen de afaceri. Credeam că numai eu, dar văd că și Norma a căzut în cursă. Am vorbit deschis, fiindcă n-are de ce să-mi fie frică, nu mă simt vinovată cu nimic. Sinuciderea Doryei e vădită. Nu — de ce nu aș mărturisi? — am achitat cu bucurie acea sumă importantă, fiindcă eram în pragul falimentului, iar acum văd din nou prosperitatea casei mele. Această coincidență favorabilă mie merita o răsplată. Sînt obișnuită, în comerțul meu, să mă țin de cuvînt. Nu-mi pare rău că m-am ținut și de rîndul acesta, deși sînt sigură că nu era nevoie să plătesc atîția bani, cînd lucrurile s-ar fi desfășurat de la sine... Dar, din moment ce mi-am luat o obligație, am respectat-o. Dacă n-aș

fi respectat-o, poate că mă pescuiau și pe mine în Sena, ca pe Norma și pe Dorys...

— Cu Dorys lucrurile nu s-au desfășurat de la sine, cum crezi. Eu rămîn la convingerea pe care mi-am exprimat-o și în casa marchizului de Kergoual! A fost asasinată de cei care aveau interes ca O'Mara să dispară. Printre aceștia, văd din nou cu regret că erai și dumneata. Incontestabil, n-ai participat efectiv la omorîrea ei. S-au îngrijit alții de lucrul acesta. Sistemul e ingenios, recunosc. Aș vrea să-ți mai pun o întrebare.

— Mă rog...

— Între convorbirea pe care ai avut-o cu directorul acelei bănci din New-York și întîlnirea cu femeia brună, căreia i-ai vărsat deunăzi banii la Paris, ai mai avut contact cu cineva în această chestiune?

— Nu. Dar de ce mă întrebi?

— Aș vrea să știu dacă ai fost întrebată cînd pleci în Franța sau cînd pleacă O'Mara, dacă veți călători pe același vapor, dacă veți locui la același hotel.

— Mă întrebi acestea ca să vezi dacă am avut vreo complicitate efectivă, dacă am colaborat sub o formă sau alta cu cei pe care îi crezi asasinii Doryei. Îți răspund deschis: Nu! Nu le-am dat și nu mi-au cerut nici o informație. Chiar dacă la mijloc a fost o crimă, eu n-am participat la ea. Toate răspunderile le poartă banda care crezi că a organizat asasinatul.

— Ai fi dispusă ca la New-York să-mi arăți casa unde se află acea bancă, să-mi indici biroul, ca să dau de urma omului care te-a atras în cursă?

— Nu.

— De ce?

— Mi-e frică de represalii. Înseamnă că am trădat pe cei care au avut încredere în mine. M-ar suprima şi pe mine ca pe Norma Inkonen.

— Prea bine. Refuzi?

— Desigur că refuz. Eu nu sînt o agentă a poliţiei. Fiecare cu îndeletnicirea lui!

— Numai să nu te căieşti.

— N-am de ce să mă căiesc, fiindcă nu mă simt vinovată cu nimic. Fapta mea nu cade sub rigorile nici unei legi. Nu există articol în codul penal care să prevadă pedeapsa unui gînd, a unei intenţii, dacă vreil

— Mandatele de arestare n-au nevoie de justificări!

— Mă ameninţi? N-ai decît să mă arestezi!

Sullivan Henders era dezarmat în faţa siguranţei cu care vorbea Edith Guildbransonn, a nepăsării ei. Era o femeie cu multă experienţă. Nu mai încape nici o îndoială că fiul lui Mack Stephenson fusese solicitat şi el şi că plătise o sumă îndoită, fiind cel mai important beneficiar al dispariţiei mamei sale vitrege. Acest tînăr uşuratic s-ar fi trădat mai uşor decît experimentata patroană a institutului „Cleopatra", care nu-şi ascundea, prin toată atitudinea ei, satisfacţia că a rămas din nou pe primul plan al industriei ei, că prin absenţa definitivă a stelei de cinematograf, institutul Dorys nu-i mai face zdrobitoarea concurenţă din ultimii ani. Siguranţa, optimismul negustoresei de cosmetice, triumful ei luau aere de insolenţă. Sullivan Henders nu găsea prudent să o aresteze, să dea drumul unui nou scandal, în care erau să fie amestecaţi compatrioţi de-ai săi.

Consilierul juridic al ambasadei americane părăsi foarte contrariat hotelul „Maurice". Rareori în cariera lui se simţise atît de neputincios, atît de dezarmat, atît de dezorientat. Făcea parte de douăzeci de ani din direcţia poliţiei New-Yorkului, fusese amestecat în afaceri foarte delicate, dar le lămurise pe toate, fiindcă se simţea călcînd pe un teren solid. Acum i se părea că umblă pe nisip. Pavajul trotuarului, sub arcade, îi luneca sub picioare. Obiectele din vitrine — majoritatea mici podoabe ale cochetăriei femeieşti — luau forme imprecise, vibrau neliniştit: pudriere, coliere de mărgean, creioane de roşu, tabachere de argint, cutiuţe de ivoriu, cercei de jad, perisagii pariziene colorate, lipite sub un oval, un rond sau un pătrat de cristal.

Pe acel asfinţit de iunie, cînd vegetaţia Parisului e în splendoare şi cînd metropola îşi trăieşte intens ultimele zile înainte de plecarea în vacanţă, Sullivan Henders străbătea parcul Tuileriilor sub ramurile protectoare ale platanilor şi ale castanilor, în irizările roze ale amurgului.

Muşcatele puneau violente tonuri roşii pe verdele peluzelor. În umbra statuilor şi a urnelor, se jucau copii. Dar unde e îmblînzitorul de vrăbii? Probabil, a fost aruncat în Sena de un rival. Cel care peste cîteva zile va împărţi fărămituri de pîine păsărelelor din vechiul parc regal va fi un impostor. Trebuie arestat. Dar bătrînul acesta care meditează pe banca de colea nu pune la cale suprimarea unui vecin care tuşeşte şi nu-l lasă să doarmă? Cîţi prinţi şi înalţi demnitari ce străbăteau pe vremuri sălile palatului Luvru n-au ajuns regi şi mi-

niștri, prin intrigi și prin asasinate nedescoperite încă?

Polițistul se simțea singur și halucinat în imensa forfoteală a Parisului. Ieși din parc, trecu pe cheiul Senei, contemplînd de pe parapet apa grasă pe care pluteau cîțiva peștișori morți.

O ambarcațiune a Armatei Salutului staționa lîngă podul gării d'Orsey... Un gînd omenesc, o legiune a salvării omului ancora ca un surîs optimist în fluviul asasin. Sullivan Henders salută cu respect acest azil plutitor. Își privi pălăria din mîna ridicată și, cu un gest necugetat, o azvîrli în apă. Fetrul cenușiu căzu ca un fulg și porni să plutească în josul fluviului. Polițistului i se păru că trece el însuși apa Styxului, pălăria fiind aceeași care se pune pe coșciugul unui om dus la groapa de veci.

Gestul acesta, fiind dictat de subconștient, avea totuși un rost. Făcea parte din anchetă. Controla viteza aproximativă a apei, rapiditatea cu care poate duce spre Turnul Eifel o pălărie sau un cadavru omenesc.

Pare-se că pantofii uzați plutesc mai multă vreme; cei noi e normal să cadă repede la fund, materialul lor fiind mai dens.

„M-am abrutizat! constată Sullivan Henders. Sînt deprimat. E momentul să iau un aperitiv, să revin la normal..."

Cele două coctailuri tari, pe care Sullivan Henders le luă, unul după altul, într-un bar de la rue Boisay d'Arglas, nu departe de Ambasada Americană, îl mai înviorară puțin. Dar se simțea tot singur. Ar fi dorit să-și petreacă seara în tovărășia cuiva. Ziua fusese toridă, noaptea se anunța la fel.

Zidurile încinse, asfaltul trotuarelor trimiteau noi emanaţii de căldură văzduhului deja încins de cuptorul solar.

O luă pe lîngă ambasadă, fără să intre, şi se pierdu printre copacii răcoroşi ai Cîmpiilor Elysee. La Rond Point se aprindeau fîntîni luminoase. Terasele cafenelelor erau pline de lume. Dar nu întîlni pe nimeni cunoscut. Se gîndi la un prieten de departe, poliţist ca şi el, un elev al său, cu cincisprezece ani mai tînăr, Johny Ring, licenţiat în drept şi filozofie, de la Boston, care se afla acum la New-York. Era un suflet de elită, inteligent şi cu o anumită timiditate, distincţie sufletească de care oamenii siguranţei se privează foarte uşor.

Lui Sullivan Henders i-ar fi plăcut mult să fie împreună cu Johny Ring în acele momente de singurătate pariziană, de incertitudine, ca la capătul unui tunel căruia nu-i cunoşti celălalt capăt. Nu o dată se sfătuiseră. împreună şi nu o dată consiliile, observaţiile, investigaţiile elevului său îl ajutaseră să descopere bandele de gangsteri specializate în desfacerea alcoolului, pe vremea prohibiţiei şi organizate, mai tîrziu, în ramificaţii din toate specialităţile crimei: cambrioleri ai băncilor, hoţi de bijuterii, hoţi de copii ... S-ar fi consultat cu prietenul şi discipolul său asupra cazurilor recente, asupra acelei mafii care inventase o nouă şi rentabilă tehnică a afacerismului interzis de legi. Ar fi fost doi în lupta cu necunoscuţii care lucrau peste continente, după metode inedite. Ar fi reuşit, poate, să le lămurească misterul. Se gîndi să-i telefoneze lui Johny Ring chiar a doua zi, invitîndu-l la Paris în interes de serviciu. Sullivan Henders

avea un grad înalt în direcția poliției și dorințele sale erau ordine.

Surîdea la gîndul că Johny va fi aici peste cîteva zile. Se vedea cu el, pe aceeași terasă, invitînd la un aperitiv și poate la masă pe cele două blonde care-i surîdeau acum de la masa vecină și în compania cărora, singur, astă-seară, n-avea nici o poftă să se afle... I se făcuse dor de prietenul său. Nu o dată, în decursul agitatelor urmăriri de bandiți, își făgăduiseră cîteva seri de repaus în Parisul îndepărtat, plin de atracțiile bătrînei Europe, de reveriile fecunde, într-un peisaj făcut din mineral, din vegetal și din suflet omenesc.

Sullivan Henders comandă două aperitive. Ciocni un pahar cu celălalt, îl ridică, surîzînd și închinînd pentru oaspetele invizibil, îl salută cu un: „Hello, Johny!"

CAPITOLUL XII

Parisul se golea. Serbările lui de 14 iulie însemnează sfîrşitul activităţii metropolei. Începea vacanţa. Americanii de marcă plecau la rîndul lor. Mister Leonard, încărcat de glorie, se îmbarcase şi el. Nu-i plăcea avionul. Cele cîteva zile petrecute pe un transatlantic erau adevărata, singura lui odihnă. Contemplînd oceanul, gusta un repaus complet, medita, făcea planuri noi, imagina noi achiziţii. Stătea de vorbă cu pasagerii, sau cu personalul vaporului, iscodindu-i, căutînd să afle dacă vreunul din ei cunoaşte obiecte vechi, stranii, piese de muzeu, raritäţi aflate la vreun anticar, la vreo desfacere de casă particulară, în ţările de unde veneau. S-ar fi dus el singur, oricît s-ar fi aflat de departe acele depozite. Avea agenţi pretutindeni, dar prezenţa lui îi stimula, ochiul său dibaci descoperea ceea ce lor le scăpa. La Paris chemase pe reprezentanţii săi din Londra, din Amsterdam, din Roma. Recolta lor, în ultima vreme, nu fusese prea importantă, nimic care să merite a fi reţinut pentru muzeu: obiecte de trafic, cumpărări şi vînzări. Îl interesau prea puţin.

Mister Leonard pleca la New-York şi nu avea să se reîntoarcă la Paris decît peste cîteva luni, ca să pregătească pe îndelete expoziţia autentică a colecţiilor sale din Statele-Unite. Plecase însoţit la

Gara Nordului de admiratori și prieteni, printre care marchizul de Kergoual, încîntat că putuse înlesni onorabilului său amic o petrecere favorabilă în capitala Franței. Amînară pentru la toamnă vizita la castelul din Bretania. Mister Leonard îi încredințase din nou statueta zeului Tengri, pe care, el personal, din precauție, poate numai dintr-o simplă superstiție, nu voia s-o ducă singur la New-York!

— N-a sosit încă vremea s-o donez muzeului. Nu trebuie să se afle acolo cît mai trăiesc eu. Va fi instalată la locul de onoare după moartea mea. Moartea este o purificare. Vreau să-i dau lui Tengri un tron purificat!

Marchizul de Kergoual era obișnuit cu tonul poetic, încărcat de metafore al bătrînului său prieten. Nu prea înțelegea mare lucru, dar îi făcea plăcere stilul acesta oriental, politețea și imaginile omului. Mișter Leonard știa să-l îndatoreze oferindu-i din cînd în cînd obiecte prețioase care, nu atît de importante ca să figureze într-un muzeu select, erau, totuși, foarte rare, foarte frumoase și foarte scumpe.

Acest negustor rapace știa să fie și generos. El cerea prețuri mari, deși plătea prea puțin pentru obiectele pe care le negocia. Îi trebuiau bani mulți ca să-și procure pasărea rară a muzeului. Trebuia să vîndă douăzeci sau treizeci de obiecte de artă, ca să cumpere unul singur, demn să treacă în patrimoniul colectivității. Ciudat bătrîn, dar numai prin acest fel de ciudățenii se pot aduna marile comori! Era avar ca toți acei porniți să se îmbogățească, dar avariția, cupiditatea lui erau scuzate, erau admirate de toți cei ce știau în slujba cărui nobil scop le folosește.

Ambasadorul Statelor Unite, ca și consilierul său juridic, Sullivan Henders, erau încîntați de trecerea fecundă prin Paris a lui Mister Leonard. Le fusese de mare folos în opera lor de propagandă națională, în momentele dificile cînd toată presa de pe cheiurile Senei relata numai lucruri menite să micșoreze prestigiul yankeu.

Dar parcă un blestem urmărea această operă de bună cunoaștere a americanilor în Europa.

Parcă cineva voia cu tot dinadinsul să provoace accidente ostile, să inventeze noi scandaluri, împrejurări cu sfîrșituri tragice, foarte neplăcute ambasadei de lîngă Piața Concordiei.

Iată, de pildă, în acest sfîrșit de iulie liniștit, cînd evenimentele internaționale stagnează, iar viața metropolelor se perindă în stațiuni climaterice, pe plajele celebre, în umbra pădurilor de munte, iată, din nou, Parisul zguduit de o sinucidere dublă, de aruncarea în Sena, tîrziu, după miezul nopții, a unei perechi americane, care nu era nici măcar o pereche legitimă. Acest lucru sporea latura scandaloasă a tragediei.

În lipsa estivală de subiecte, ziarele găsiră materialul cu care să alimenteze și să atîțe curiozitatea cititorilor.

Pe o noapte senină și răcoroasă care urmase unei zile de furtună și de ploi torențiale, trecătorii întîrziați pe cheiul Pieței de Flori fuseseră intrigați de cearta dintre un domn cu joben și pelerină de mătase peste frac și tînăra lui parteneră, o femeie foarte elegantă, care se despărțeau, apoi alergau unul după celălalt, ca să se reîntîlnească lîngă parapetul fluviului. La un moment dat, se încăierară. Pînă să prindă de veste o negustoreasă de

flori și cu soțul ei, care descărcau ghivece dintr-un camion, domnul prinsese doamna în brațe și se căznea s-o arunce peste parapet. Tot atît de îndîrjită, escaladînd forțat zidul de piatră, partenera acestei neînțelegeri nocturne își înfipsese mîinile sub brațele însoțitorului ei, îl trăsese după ea și-l tîrîse în prăpastia neagră a fluviului.

Cei doi florari, împreună cu un al treilea, alergară spre locul dramei, dar era prea tîrziu: corpurile cheflilor întîrziați pieriseră sub valuri. Numai pelerina și jobenul domnului, numai mantila doamnei se mai vedeau pe apă, lunecînd domol la vale. Alarma dată de martorii acestei curioase și tragice scene fu inutilă. Cine-ar fi putut să le dea ajutor în acea noapte tîrzie, pe cheiurile pustii, cine să se arunce în fluviu și să-i scape de la înec?... Poliția fu înștiințată numaidecît, postul de salvare pus în funcțiune, dar cadavrele nu au putut fi găsite decît dimineața: unul în apropierea cheiului Voltaire, altul, mult mai departe, sub podul Alexandru III, dincolo de Piața Concordiei.

Printr-o bizară și supărătoare coincidență, cei doi înecați erau tot cetățeni ai Statelor Unite, veniți la Paris numai de-o săptămînă. Locuiau în apartamente separate, dar la același etaj, la hotelul Ritz, din Place Vendome. Numai oamenii foarte bogați își pot permite asemenea lux. Și erau, într-adevăr, foarte bogate aceste victime noi ale fatalității. Faptul că se aflaseră împreună atît de tîrziu, într-un cartier excentric al Parisului, disputa lor terminată atît de dramatic indicau o anumită familiaritate care nu putea decît să dăuneze reputației lor.

Doamna era soția unui cunoscut industriaș din

Chicago, Artur Klinger, supranumit Regele Plutei, care avea monopolul dopurilor de plută, întreaga recoltă spaniolă destinată Americii. Venise în Europa singură. Pe acelaşi vapor sosise şi un cunoscut actor de cinematograf, Harold Christens, care trebuia să joace „în carne şi în oase" la Paris, în timpul desfăşurării unui film.

Era al treilea actor american de cinematograf care se îneca în Sena într-un răstimp atît de scurt. Acum nu mai putea fi vorba de o sinucidere.

Dacă ziarele relatară faptele, aducînd în fiecare zi noi amănunte asupra vieţii celor doi eroi, autorităţile pariziene, plictisite, lichidară repede acest fapt divers, care, în definitiv, privea opinia publică şi moravurile de peste Ocean. Concluziile acestea nu erau de loc făcute să înveselească pe ambasadorul Statelor-Unite. Iarăşi legături tainice între soţia unui rege al New-Yorkului şi o vedetă a ecranului, iarăşi biografia lor, insinuări la caracterul raporturilor dintre cele două victime, raporturi care nu puteau fi decît vinovate. O mare afluenţă de public la filmul cu Harold Christens, în care spectatorii, decepţionaţi, credeau că vor vedea apărînd şi pe doamna Laura Klinger, eroina dramei de pe cheiul Pieţei de Flori, redată cu ingeniozitatea şi realismul specific regizorilor de la Holywood.

Cel mai intrigat şi în acelaşi timp cel mai plictisit de această afacere fu inspectorul de poliţie Sullivan Henders, care era însărcinat, oarecum, cu paza compatrioţilor săi, în orice caz cu urmărirea lor în misteriosul dedal al Parisului.

Îl contraria faptul că nu mai era vorba de un înec voluntar. Ar fi trecut şi această poveste în rîndul

„sinuciderilor camuflate", considerînd-o o nouă ediție a expedierii pe lumea cealaltă, practicată atît de abil de banda care „sinucisese" pe Dorys O'Mara, pe Norma Inkonen. Dar nu era tocmai așa. Cei doi nefericiți, în urma unei neînțelegeri violente, căutaseră să se suprime reciproc, murind în același timp.

Ceea ce i se păru straniu detectivului era faptul că asemenea Isadorei Stephenson și rivalei ei, perechea Christens — Laura Klinger petrecuse noaptea la „Taverna Dragonului". Ca și cele două nefericite actrițe, această pereche luase masa în sala de jos a localului și după două sticle de șampanie urcase, colindînd saloanele superioare, consumînd aceleași băuturi și stupefiante, asistînd la aceleași distracții cu caracter licențios și care atrăgeau pe străini în goana după senzații tari.

Șeful misiunii Statelor Unite îl invită la el pe consilierul juridic al ambasadei.

— E foarte plictisitor, mister Henders, ce se întîmplă.

— Neobișnuit! răspunse Sullivan, care, în toată afacerea asta, avea senzația unei culpe personale.

— Ce crezi? îl mai întrebă ambasadorul.

— Nu e lucru curat. Asasinatele acestea îmi dau de gîndit.

—Ai fost pe la hotel Ritz, te-ai interesat de raporturile dintre doamna Klinger și Harold Christens?

— Duceau o viață foarte corectă. Nu ieșeau niciodată împreună. N-a avut nimeni impresia că între acești doi pasageri existau raporturi strînse. Cu atît mai puțin motivele unor neînțelegeri.

— Această blestemată tavernă a dragonului poartă nenoroc compatrioților noștri...

— Nu numai lor. Am cercetat la poliție cazurile de înec în Sena, în ultimii ani. Un bancher londonez, un fabricant de lame de ras din Stockholm, un pretendent la tronul Persiei și moștenitoarea unui prinț indian au murit în aceleași condiții misterioase, aruncîndu-se în fluviu, în aceeași noapte în care au vizitat cabinetul magic, așa numitul dragon dintre oglinzi. Două din cadavre nu s-au mai găsit. Celelalte două au fost pescuite la diferite distanțe.

— E curios cum poliția franceză n-a cercetat mai de aproape.

— Asemănarea dintre aceste dispariții ne-a impresionat pe noi, care sîntem oarecum în cauză. Dar, petrecute la interval de cîteva luni, de cîțiva ani, s-au pierdut printre alte cazuri, mai numeroase. Rutina administrativă n-a mers mai departe cu cercetarea lor. Le-a clasat cu ușurință. Sinuciderea era vădită. Fiecare e stăpîn pe propriul destin.

— În orice caz, poliția Parisului ar fi putut da mai multă atenție acestei suspecte taverne.

— Lucrurile se petrec acolo foarte regulat. Patronii sînt oameni corecți. Dragonul verde atrage foarte mulți clienți de marcă. Se cheltuiesc în fiecare noapte sume fantastice. Fiscul realizează venituri frumoase. Industriile acestea, care practică amuzamentul străinilor și dau vieții nocturne a Parisului atîta farmec, sînt foarte rentabile. Nu există nici un motiv să fie neliniștite de birourile polițienești, mai ales dacă sînt în regulă cu perceptorii...

— Mister Henders, dumneata ai vizitat cabinetul dragonului?

— Nu încă. Am o repulsie instinctivă împotriva exhibiţiilor licenţioase.

— Rău faci. Un poliţist trebuie să ştie totul.

— Desigur. Dar nu mi s-a propus, n-am fost îndemnat, ispitit. Calitatea mea oficială se pare că a intimidat pe cei ce ar fi încercat să mă invite. Dar am să mă duc cît de curînd. Vreau să cercetez mai de aproape localul. Îmi pare bine că n-am prea fost văzut pe-acolo, aş fi fost, poate, luat la ochi. Aşa, ancheta îmi va fi mai uşoară.

— Ai ceva aprehensiuni speciale, crezi într-un echivoc, într-o vinovăţie a patronilor acelui stabiliment?

Henders nu răspunse.

— Te întreb aceasta ca prieten! reluă ambasadorul. Eşti liber să nu-mi răspunzi. Interesul profesiunii dumitale cere o discreţie totală.

— Vă mulţumesc că nu insistaţi, domnule ambasador! răspunse Sullivan Henders, care, din principiu, nu dezvăluia nimănui rezultatele investigaţiilor sale. Dar nu văd ce prejudiciu ar aduce anchetei mele dacă aş mărturisi convingerea pe care o am că aceşti oameni nu s-au sinucis din propria lor iniţiativă. Cred că escaladările parapetului le sînt ordonate prin sugestiile unui fachir. Sînt atraşi la „Taverna Dragonului", ameţiţi de băutură şi convocaţi apoi, spre citirea norocului sau alte atracţii ispititoare, într-un cabinet special. Sînt condamnaţi la moarte dinainte. Una sau mai multe persoane au interes ca ei să dispară. O bandă bine organizată regizează această moarte. Dar nu printr-un asasinat vizibil. Trebuie să se evite amestecul

autorităţilor, anchetele, bănuielile. Sinuciderea pare mai simplă. Cei condamnaţi la moarte, hipnotizaţi, primesc ordinul de a se autosuprima şi pleacă sub imperiul acestui ordin, executîndu-l cu precizie în mai puţin de o oră. Sînt încredinţat că atît cele două actriţe, cît şi perechea care s-a aruncat ieri-noapte în Sena au făcut-o dintr-o poruncă misterioasă irezistibilă. Am indicii că banda de care v-am vorbit funcţionează atît la Paris, cît şi la New-York, de comun acord, cei de aici executînd aici ceea ce s-a hotărît acolo. Beneficiarii acestor dispariţii sînt rivali de aceeaşi profesie, sau rude care profită de golurile omeneşti umplîndu-le cu prezenţa lor. Cer voie Excelenţei Voastre să nu intru în amănunte, dar cînd voi şti ceva care să vă intereseze, îmi va face o deosebită plăcere să vă ţin în curent.

— Îţi mulţumesc şi mă bizui pe dumneata să lămureşti aceste taine. Nu-ţi cere nimeni să faci pe mentorul compatrioţilor noştri, dar dacă ei înşişi nu evită acel suspect stabiliment, e de datoria noastră să-i avertizăm că ambasadorului nu-i face nici o plăcere să afle că vizitatorii din Statele Unite îşi petrec nopţile tocmai în acel local echivoc. Există altele la Paris, unde se pot distra tot atît de bine şi de unde ajung în patul lor, acasă, nu în împărăţia peştilor!

Ieşind de la şeful misiunii, Sullivan Henders întîlni pe culoar pe al doilea secretar, care se ducea să transmită ambasadorului conţinutul a două telegrame sosite în acelaşi timp. Una de la Trouville, prin care Legaţia era înştiinţată că domnişoara Judith Meredith, unica moştenitoare a mi-

liardarului bine cunoscut, înotînd în larg, a fost prinsă de curenți și s-a înecat. Cadavrul a fost aruncat de valuri pe plajă.

A doua telegramă, sosită de la New-York, anunța dispariția de pe bordul transatlanticului „Queen Mary" a tînărului Archibald Stephenson, care, în a patra dimineață a călătoriei, n-a mai fost găsit în cabină. Obișnuia să se plimbe pe covertă noaptea tîrziu, în compania unei tinere argentiniene pe care o cunoscuse pe vapor și care declarase că, în acea a treia noapte, marea fiind agitată, ea s-a retras, lăsîndu-și companionul singur. Archibald Stephenson a căzut, probabil, în ocean. Cadavrul n-a fost găsit. Erau prea puține speranțe ca valurile să-l arunce pe vreo plajă, așa cum se petrecuse la Trouville cu tînăra și imprudenta Judith.

CAPITOLUL XIII

Noapte de iulie pe Atlantic. Iar pe transatlantic, bal mascat. E a treia zi de călătorie spre America. Pasagerii au epuizat atracțiile luxosului vas „Queen Mary". Încep să se plictisească. Tinerii vor să danseze, bătrînii să se amuze privind, doamnele între două vîrste să cocheteze la adăpostul măștii. Deghizamentele sînt cele de rigoare: dominouri de toate culorile, Pierrot, Colombina, Arlechinul, Gitane, călugări ... Apoi, fanteziile personale.

Costumele se închiriază la garderobă. S-au deschis hubloanele sălii de dans. Aerul nopții suge fumul și aburii calzi răcorind vasta încăpere în care sute de pasageri, în sunetul jazului, în pocnetul dopurilor sticlelor de șampanie, se distrează dansînd, urmărindu-se, întrebînd, atîțînd curiozitatea, continuînd cu mai multă îndrăzneală flirturi începute cu timiditate, cînd erau în costum de bord sau în smoching și rochie de seară.

Archibald Stephenson a cunoscut, din prima zi a călătoriei, o fermecătoare argentiniană, Francitta Perez, o copilă de optsprezece ani, micuță, brună, cu ochii negri, plini de foc, cu dinții albi, strălucitori, cu buzele roșii, cu pielea albă și mată, cu o voce prea puternică pentru vîrsta ei, vorbind franțuzește cu un pronunțat accent spaniol.

E o încîntare ciocnirea aceasta de accente, care

scapără în conversația dintre Citta și Archi. N-au un vocabular prea bogat în franceza pe care o vorbesc. Dar se înțeleg prin limba universală a tinereții, prin elocvența sau maliția privirii, prin fluturările surîsului, prin încruntarea și descruntarea sprîncenelor, prin gesturile instinctive, prin atragerile firești și respingerile voite, prin toate acele jocuri primăvăratice, care, de mii de ani, preludează simfonia dragostei.

În această noapte de bal, Citta a fost destul de stranie. Aripa unei migrene, nemulțumirea unui amănunt de costum și, mai ales, aerul greu al nopții și tangajul ușor al vaporului, vestind apropierea unei furtuni, îi stricară buna dispoziție obișnuită.

Archibald a invitat-o sus, în singurătatea bordului, unde vor putea vorbi în voie. Francitta s-a lăsat greu. El a insistat. A convins-o. Un arlechin zvelt și o mlădioasă Carmen se strecoară, noaptea tîrziu, pe scările care duc pe covertă. Mai sînt cîteva persoane în căutarea problematică a unei adieri răcoroase. Dar marea respiră greu, cu plămîni înăbușiți.

Transatlanticul se leagănă.

— Nu mai stau aici! protestează Citta.

— Eu rămîn, fiindcă numai aici am să-ți spun ce voiam să-ți spun! insistă Archibald, tiranic, plin de el, irezistibil.

Sîngele autoritar al ascendenților săi materni s-a trezit în fiul lui Mack Stephenson. Francitta seamănă mult cu o verișoară a lui, o grecoaică tot atît de brună și cu ochii de foc.

El avea șapte ani, verișoara patrusprezece. Prima neliniște, prima vibrație a inimii, prima tulburare a sufletului, prima obsesie. Apoi venise

Norma Inkonen. Acum e îndrăgostit de Francitta Perez. Dacă fetişcana ar fi cît de cît abilă ar deveni soţia unuia dintre cei mai bogaţi tineri din America de Nord. Probabil, însă, că-n America de Sud Francitta Perez a lăsat aşteptări, promisiuni, afecţiuni. Sau, poate, îşi închipuie că numai în felul acesta, ar putea cuceri pe Archibald Stephenson. Sau, poate, nu se gîndeşte nici la una nici la alta şi se lasă în voia tinereţii, a zburdălniciei de copilă unică, răsfăţată. Archi a aşteptat-o un sfert de oră, rezemat de parapetul vaporului, cu ochii ţintă la ieşirea scării. Dar mica argentiniană nu s-a mai întors. Tînărul porneşte să coboare. Cineva i se pune în cale. Un bărbat scund. De unde a ieşit? Adineauri nu era acolo. Vîntul şi legănările vaporului au gonit ultimii pasageri întîrziaţi pe covertă. Archibald vrea să treacă.

— Un moment! îl opreşte omul mascat, care i se adresează în limba engleză.

— Ce doriţi? întreabă Stephenson, contrariat.

— Ai fost cam dur cu Francitta... Dacă vrei s-ajungi la inima ei, nu aşa trebuie să te porţi...

Vorbind, îl atrăgea spre parapetul vaporului, în colţul cel mai singuratic, cel mai întunecat.

Archibald era şi interesat, dar şi neliniştit de apariţia acestui străin, care avea o manieră ciudată de a-l ţintui locului, de a nu-l lăsa să treacă...

— De altfel, eşti dur şi cu alţii, continuă oaspele nepoftit, nu numai cu Francitta... Eşti prea tînăr, nu ştii cum să te porţi în societate. Nu eşti exact la întîlniri... nu te ţii de vorbă...

— De unde ştii dumneata?

— Trebuia să te afli într-o noapte, la o anumită

oră, pe terasa cafenelei Weber din Paris. De ce nu te-ai dus?

Un fior rece trecu prin șira spinării lui Archibald Stephenson. El încercă să treacă, dar bărbatul se apropiase strîns de el, îl acoperea. Îi simțea genunchiul între genunchi, imobilizîndu-l.

— Mesagerul nostru ți-a vorbit... Era în seara cînd dorințele ți se împliniseră. Noi ne-am ținut de vorbă: de ce l-ai ocolit pe mesagerul nostru? De ce nu i-ai mai dat nici un semn de viață?

— Dar cine ești dumneata? bîigui Archibald, cu gîtlejul strîns de spaimă.

Acesta își scoase masca și-și arătă ochii.

— Mă cunoști, nu?

— Cred că te cunosc! zise Stephenson tremurînd.

Avea în fața lui pe omul din New-York, care-i propusese dispariția mamei sale vitrege.

— Adu-ți aminte. Ai venit la biroul meu... Neam înțeles să o omorîm pe Dorys O'Maral

— Nu-i adevărat! Eu n-am făcut asemenea tîrg! protestă Archibald.

— Mesagerul nostru ți-a spus la Paris că-ți poate pune la dispoziție placa în care-ai depus jurămîntul...

— N-am făcut nici un jurămînt!

— Adu-ți aminte! Cu mine-ai vorbit, nu cu altul!

— E o infamie! M-ați atras în cursă!

— Ai de gînd să plătești?

— Niciodată... ar însemna să-mi recunosc complicitatea... crima...

— Mesagerul nostru ți-a propus să ne înțelegem. Nici n-ai vrut să discuți. Alții însă se vor ține de vorbă! Dacă tu ai vrut o moarte, ca să moștenești, mai sînt și alții care te vor moșteni pe tine și care

vor plăti mai mult ca tine, şi la vremel Acolo unde pleci acum învaţă-te să te ţii de vorbă!

Repezi o lovitură puternică în esofagul lui Archibald Stephenson, concomitent cu alt pumn, al mîinii stîngi, în maxilarul drept.

Tînărul şovăi. Omul mascat îi apucă picioarele, sub genunchi, îl ridică şi-i făcu vînt în mare. Valurile care începeau să crească primiră-n braţele lor de întuneric şi de uitare Arlechinul zvelt, a cărui absenţă din bal n-o remarcase decît Francitta Perez.

CAPITOLUL XIV

Vestea dispariției lui Archibald Stephenson ajunse în același timp la Paris și la New-York.

Sullivan Henders era năucit. Al cincilea american — cu Judith Meredith șase — murea, prin înec, într-un răstimp atît de scurt. Ce însemnau toate acestea? Înclinat spre filozofie, detectivul se lăsă pradă meditațiilor. Prin acest ocol care-l odihnea și-n același timp îi stimula imaginația, el spera s-ajungă la limanul căutat, acolo unde putea găsi lumina adevărului, măcar un început de lumină.

„Iată, își spunea el, iată doi tineri, care, dacă s-ar fi întîlnit la Paris, s-ar fi îndrăgostit, poate, unul de altul, ar fi rămas acolo, s-ar fi logodit, ar fi făcut o pereche potrivită, fericită. Dar hotărîrile destinului sînt implacabile. Desfășurarea vieții noastre atîrnă de cel mai neînsemnat amănunt. Altfel ți se va scurge existența dacă ai intrat într-un vagon de tren sau într-altul, dacă ai scăpat un avion, care s-a prăbușit, sau dacă ți s-a dat o cameră la un alt etaj al hotelului. Întîlniri neprevăzute aduc consecințe neprevăzute. Într-o singură secundă poate devia un destin.

Dacă în locul acelei tinere argentiniene, Archibald Stephenson l-ar fi cunoscut pe tatăl ei, acesta, pasionat jucător de cărți, l-ar fi antrenat la o partidă de pocher sau de bridge și tînărul milionar, în

loc să fie măturat de valuri de pe bord, așa cum i-a fost explicată dispariția, ar fi cunoscut în momentul acesta, la New-York, deliciile instalării într-o avere formidabilă, pentru a cărei prosperitate nu mișcase un deget. La toamnă, providența îi-ar fi scos, poate, în cale pe domnișoara Meredith, și-ar fi reunit averile într-una singură, ar fi avut copii, bineînțeles dacă această domnișoară Meredith în loc să se ducă să se scalde într-un anumit punct al plajei Trouville, s-ar fi aruncat în mare cu trei sute de metri mai la stînga. Neînțelese sînt jocurile fatalității!

Și totuși... Dacă nu erau simple coincidențe? Dacă recentele înecuri fuseseră organizate în prealabil?

Dacă și aceste două morți erau în legătură cu celelalte? Dacă lăcomia unei alte serii de moștenitori lucrase atît de expeditiv, transformînd în accidente două crime premeditate?"

Filozofia care la început îl înstrăina, de obicei, de obsesia lui permanentă, readuse pe detectiv la preocupările sale imediate: cercetarea „Tavernei Dragonului". Cele două telegrame sosite adineauri îl contrariau, fiindcă accidentele se petrecuseră aiurea, iar el situase numai în acea tavernă centrul complotului. Acolo trebuiau să se întîmple toate. Acolo se puneau la cale, prin hipnoză ordonată de un profesionist, alergarea dementă pe cheiurile și podurile Senei, precipitarea în undele taciturne a celor osîndiți să moară.

Sullivan își strîngea gîndurile risipite în prea multe direcții. Simțea mai mult decît oricînd nevoia colaboratorului său devotat, Johny Ring, care-l anunțase că nu poate veni atît de curînd, fiind însărcinat cu urmărirea, prin diverse mari centre ale

Americii, a unei bande rămase fără șef, asasinat de altă bandă.

Consultîndu-se cu Johny, ar fi putut deznoda firele complicate ale acestui ghem de crime. Era o precipitare de fapte senzaționale cum nu mai întîlnise în cariera lui de polițist, aproape un sfert de veac. Acea mafie de asasini se pitea, într-adevăr, fericită de abundenta recoltă. I se întîmplase lui însuși să cunoască momente de acestea ample, cînd pescuia cu undița și cînd, printr-un capriciu al soartei, prindea într-o singură zi atîția pești cîți nu prinsese altădată în zece așteptări prelungite pe malul unei ape sau pe barcă, în larg. Altădată făcea captura unei întregi asociații de răufăcători, după momente sterpe, ca acestea pe care le petrecea la Paris, neștiind cum să-și înceapă cercetările. Pași pe nisip. I se părea, din nou, că-i fuge terenul de sub picioare.

Se duse chiar în aceeași seară la restaurantul din spatele Catedralei. Ceru o sticlă de șampanie. Clienții erau bine dispuși. Muzicanții se amestecaseră cu publicul: douăzeci de violoniști în smoching cîntau aceeași melodie antrenantă, acompaniată, pe estradă, de o virtuoasă a pianului.

Era o surprinzătoare și plăcută invazie această prezență între mese a violoniștilor, care se aplecau la urechea consumatorilor, dînd fiecăruia impresia că numai pentru el cîntă, în vreme ce întreaga orchestră se adresa comunității, în semiîntunericul sălii, în deliciosul ei mister.

Sullivăn Henders se lăsă și el prins de vraja muzicii, de ambianța întregului local. Dar calitatea lui oficială îl înțepenea ca un guler tare. Nu-și putea da drumul. Ar fi vrut să se distreze zgomotos,

ar fi petrecut cu această lume nepăsătoare, a cărei singură grijă era cum să cheltuiască mai mult, cum să-şi procure senzaţii mai puternice, mai moleşitoare. Să urce singur în etajele de sus lui Sullivan Henders îi venea destul de greu, orgiile nu le poţi face de unul singur. Îţi trebuie companioni, un antren pe care nu-l poţi căpăta decît în societate. Singur nu te poţi abandona decît melancolic, ceea ce era ultima dintre intenţiile poliţistului.

Reveni a doua oară, dar fără nici un folos. Nu-l pofti nimeni să viziteze saloanele unde se fumau otrăvurile dulci, unde dansau păpuşile siameze ale regelui Sisovath, sau în cabaretul andaluz, unde spaniole planturoase schiţau legănări lascive. Nici cabinetul magic unde evolua, printre oglinzi miriadare, dragonul verde, nu i l-a oferit nimeni. Mai puţin camera fachirului, care, sub pretext că îţi ghiceşte viitorul, te hipnotizează şi te trimite la înec. Cu acest fachir ar fi vrut el să intre în contact, să se înfrunte cu el, să-l demaşte. Dar nu izbuti.

Ieşi spre ora două dimineaţa, nemulţumit şi de data aceasta. Contemplă cerul de august, străpuns de stele căzătoare. Cele mai multe, în prăbuşirea lor, urcau spre zenit, amintindu-i un vers pe care nu-l înţelesese niciodată pînă atunci:

„Iar stelele cădeau în sus".

Cheiurile erau pustii. Nici un domn în frac, nici o nobilă doamnă nu se pregătea să sară în apă. Era o noapte frumoasă ca o poveste.

După alte trei nopţi, poliţistul nostru vizitase tot ce era de vizitat în „Taverna Dragonului", culesese informaţii interesante. Avea impresia că se află pe calea cea bună. Începea să se învioreze. În curînd va da ambasadorului noutăţi senzaţionale, dacă...

După plimbarea făcută cu cîteva zile în urmă, prin parcul Tuilleries și pe podul gării d'Orsay, cînd salutase un vaporaș al Armatei Salvării și-și aruncase pălăria în Sena, acea deprimantă înserare a fost parcă vestitoare de rău.

Ce presimțire tulburase pe bietul Sullivan Henders, ce sinistră previziune îi sugerase imaginea propriului său sicriu, pe care era așezată o pălărie, acea pălărie care plutea ușor pe apele liniștite și unsuroase ale Senei?

Pentru ce peștișorii crăpați, care tremurau la suprafață, ca și cum ar fi fost vii, îi inspiraseră tot felul de reflexii lugubre?

În a șasea noapte petrecută la „Taverna Dragonului", cînd urma să facă investigația cea mai interesantă, Sullivan Henders ceru, ca de obicei, o sticlă de șampanie. Ca să fie cu mintea limpede el își umplea cupa cînd se făcea lumină în sală și o vărsa în găleata cu gheață în momentele cînd reflectoarele și becurile păleau, ca să se arunce toate snopurile de raze pe estradă, unde se produceau dansatorii sau jonglerii. Cu spiritul lucid, el urcă în saloanele superioare, se opri în fiecare, clătinîndu-se ușor, ca un om care ar fi înghițit variate alcooluri, deși băuse numai o cafea tare și o sticlă de apă minerală. Apoi ceru să viziteze singur cabinetul magic. Fu introdus de unul din directori. Un bărbat extrem de politicos și de surîzător. Balaurul verde atîrnat în plafon se învîrtea, multiplicîndu-se la infinit în numeroasele oglinzi. Era un zbor fantastic de lighioane apocaliptice. Stoluri nesfîrșite de dragoni fabuloși zburau în acel imens cer de cristal sprijinit pe orizonturi kilometrice. Sullivan Henders apăsase buton după buton. Din desfășurarea scenelor ero-

tice, fauni și nimfe alungîndu-se și înlănțuindu-se, apoi bărbați și femei cu anatomii perfecte, evoluînd cu dexteritate și grație în împerecheri plastice de mare îndrăzneală, el înțelese farmecul interzis care tulbura pe privilegiații admiși în sanctuarul interzis, începea să descifreze enigma spiritelor exaltate, bolnăvicioasa atracție a acestor imagini fantastice. Perfect lucid, el își închipuia cît efect trebuie să producă aceste viziuni neobișnuite asupra unor minți înfierbîntate de băutură, dans și haşiş. Dar admirabila stăpînire de sine pe care și-o elogia el însuși nu-l împiedică, după o jumătate de oră, să alerge și el pe cheiul Senei, halucinat și, asemenea celorlalți americani pe care îi deplîngea, a căror misterioasă moarte era însărcinat s-o descifreze, să se arunce în fluviu... Un domn în frac fusese văzut aruncîndu-se în Sena în noaptea înstelată de august, spre orele două dimineața...

Corpul lui Sullivan Henders, consilier juridic al Ambasadei Statelor Unite și unul dintre cei mai experimentați polițiști de peste ocean, a fost descoperit a doua zi, între parcul Tuileriilor și gara d'Orsay, proptit de zidul care mărginea fluviul și făcea unghi cu ambarcațiunea „Armata Salvării", ancorată acolo de cîteva săptămîni. În cele cîteva ore ale nopții, valurile liniștite ale fluviului, pline de stele, răsfrîngeau, în vreme ce Sullivan Henders luneca în neantul întunecat, fosforescente dîre de luceferi, care brăzdau văzduhul o secundă și se pulverizau ca simpla scăpărare a unui chibrit.

CAPITOLUL XV

Să părăsim, un moment, decorul armonios și nobil al Parisului, viața multiplă a celei mai întraripate metropole și să ne transportăm pe malurile Dunării, în portul bulgar Russe, numit de turci Rusciuk.

Expresul care venea din Sofia se opri în gara din apropierea fluviului. Călătorii urmau să coboare la vamă, apoi să treacă pe țărmul românesc, la Giurgiu, de unde se ajungea cu trenul, într-o oră, la București. Printre cei ce descindeau la Rusciuk erau și doi oameni de afaceri americani, Ralph Svlvester și Beniamin Sharph, supranumiți „inseparabilii". I-am întîlnit la dineul pe care marchizul de Kergoual îl dăduse la Paris în onoarea nefericitei actrițe de cinematograf Dorys O'Mara, înecată în Sena.

Beniamin Sharph și Ralph Svlvester veniseră în Balcani de cîteva săptămîni și făceau naveta Sofia-București, cheltuind mult în dreapta și în stînga, ca să desferece porțile ministerelor. Aveau și ajutorul prețios al camarilelor regale. Ei urmăreau arendarea bogățiilor de pește ale Dunării pe tot parcursul acestui fluviu, între România și Bulgaria, pînă la Deltă, plus bălțile pe care fluviul le alimentează pe malul de jos.

Pe cînd își pregăteau bagajele, fură salutați de un alt călător, un bărbat de vreo patruzeci de ani, ele-

gant și zvelt, numit Ahmed-Ilan, care le vorbea în englezește. Era și el new-yorkez și se arăta plăcut surprins să-i întîlnească.

— Ce coincidență! exclamă el. Și la ducerea spre Sofia ne-a fost dat să ne întîlnim, iar acum mergem împreună la București. Vă duceți la București, nu-i așa? Încîntat să vă stau la dispoziție... Eu sînt de prin părțile acestea ale lumii... Din Dobrogea... Am plecat de mic, acum sînt cetățean american...

— Cu ce ocazie pe-aici? întrebă unul din cei doi.

— Afaceri. Sînt agent al magazinului de antichități din New York... Caut obiecte de artă. În Dobrogea sînt mulți tătari și turci, care posedă monede vechi, statuete și podoabe extrase din mormintele regilor sciți. În Bulgaria de asemenea sînt multe relicve interesante. Am fost la Aboba-Plisca, la ruinele palatului Khanului Bogor, sau Boris; acolo am găsit urmele altarului marelui zeu Tengri.

La Madra, deasupra ruinelor palatului Khanului Omortag, există ceva unic pe lume: un uriaș basorelief săpat în munte și care reprezintă un șef călare... un cavaler trac. Omul, calul și cîinele. Am tratat cu guvernul bulgar să reproducem acel cavaler pentru muzeul Tengri din New York...

Ahmet-Ilan era un om foarte amabil, dar prea vorbăreț. Poate bucuria de a fi întîlnit doi concetățeni îl făcea atît de locvace. Ralph Sylvester și Benjamin Sharph profitau și ei de această împrejurare; omul fiind din partea locului, vorbind românește și bulgărește, putea să le fie de folos la expedierea micilor formalități și neplăceri prin aceste locuri.

Într-adevăr, Ahmet-Ilan îi întrebă:

— Ați cumpărat ceva țigarete la Sofia?

— Nu.

— Păcat. E păcat să părăsești Bulgaria fără o provizie. Au un tutun excelent... Țigaretele „Rhodope" întrec cele mai fine produse egiptene. Eu mă duc să-mi cumpăr cîteva pachete... E un depozitar în oraș pe care-l cunosc. Dacă v-ar interesa, vă stau la dispoziție!

— Avem vreme?

— Nici o grijă... Vaporașul de legătură pleacă abia peste o oră... Lăsăm bagajele la vamă și dăm o raită prin oraș!

„Inseparabilii" primiră propunerea lui Ahmet-Ilan. Printr-un noroc excepțional, negustorul de tutun se afla chiar la gară. Bancherii americani fură surprinși să vadă un tînăr foarte bine îmbrăcat, ca orice domn din marile centre europene sau transatlantice. El afișa cochetăria unui star de cinematograf în veșminte, în tăietura părului și a mustății subțiri, rasă deasupra și dedesubt, după cele mai moderne canoane ale eleganței. Tînărul venea de la un meci de fotbal, susținut în ajun la București. Rugă pe cei trei străini să-l urmeze. Intrară într-o prăvălioară scundă, care mirosea a tabac și a mucegai. Pe o ladă ședea ghemuită o bătrînă în port țărănesc, mama sportivului-tutungiu. Fără s-o privească, acesta îi întinse cu neglijență mîna stîngă, pe care femeia o sărută cu respect și afecție. Apoi introduse pe clienți în depozit, unde le vîndu cîte un kilogram de tutun „Rhodope" fiecăruia. Cîte o mie țigarete.

— Le putem trece la vamă întrebă unul din bancheri.

— Ne aranjăm noi! răspunse Ahmet-Ilan... Poate că e mai prudent să nu mergem cu vapora-

şul... E prea multă lume, vameşii sînt severi. Închiriem o barcă, sînt destule... Eu trec totdeauna cu barca... E mult mai plăcut...

„Inseparabilii" se învoiră. Această mică aventură le surîdea. Ajunşi la gara maritimă, constatară că vaporaşul nu mai era în port, plecase de vreo zece minute... Se vedea la cîţiva kilometri departe, în apele româneşti ale Dunării, apropiindu-se de Giurgiu.

Ajutaţi de doi hamali care le duceau bagajele revizuite sumar, cei trei americani coborîră la mal unde staţionau cîteva luntre. Ahmet-Ilan alese pe cea mai frumoasă şi începu să vorbească într-o limbă necunoscută cu barcagiul. Pare-se că nu se învoiau la preţ. Ahmet-Ilan ridicase tonul.

— Lasă, dragul meu, îi spuse rîzînd Benjamin Sharph sau Ralph Sylvester, lasă-l să ne înşele că nu e mare lucrul

— Ştiţi cît a cerut? De trei ori preţul pe care l-am plătit fără să mă fi tocmit rîndul trecut! Notaţi bine: cînd plutesti de la Giurgiu spre Rusciuk, vîslitul e mai greu, fiindcă mergi în susul apei... Acum coborîm... Sforţarea e mai mică. Nu văd nici un motiv să plătim mai mult!

„Inseparabilii" făceau haz de ieşirea lui Ahmet-Ilan, care se supărase pentru atîta lucru. Barcagiul păru că-i primeşte condiţiile, le făcu semn cu mîna să poftească.

Cei doi hamali care le aduseseră bagajele rămaseră şi ei în barcă, aranjînd bine valizele sub scîndura care ţine loc de scăunaş.

— Vin şi ei cu noi să ne ajute la coborîtul geamantanelor, la Giurgiu.

— Excelentă idee, exclamă unul din cei doi ame-

ricani, în vreme ce barca pornea pe apele liniștite.

Văzută din luntre, atît de aproape de ei, Dunărea părea imensă în lărgime. Aveau impresia că nu vor ajunge niciodată la mal. Pe măsură ce înaintau în larg, apele galbene începeau să prindă valuri, care ușurau munca vîslașului și legănau mica ambarcație. Cu cît se apropiau de țărmul românesc, cu atît curenții deveneau mai puternici.

— Ciudată și această Dunăre! exclamă Ahmet-Ilan. Acum se agită fără nici un motiv, acum e liniștită ca un lac. Mi-aduc aminte că acum doi-trei ani, am trecut-o pe o zi de martie. Erau mari inundații. Sălciile pe care le vedeți colo, pe malul românesc, erau înecate, toate, pe-o mare distanță... Treceam printre vîrfurile lor, smulgeam frunze. Mi-aduc aminte și de un șarpe de apă, care înota înaintea bărcii noastre, ca și cum ar fi vrut să ne arate drumul. Numele meu e Ahmet-Ilan. Ilan înseamnă șarpe.

Ralph și Sylvester ascultau cu o atenție distrată explicațiile. Curenții deveneau tot mai accentuați și făceau să se aplece luntrea, iar cei doi bancheri păliseră, neliniștiți, nefiind obișnuiți cu acest gen primitiv de navigație. Le era teamă de furtună, intraseră într-un vîrtej primejdios. La un moment dat Ahmet-Ilan scoase o exclamație, care părea mai mult un ordin scurt, rostit în altă limbă.

Imediat barca se aplecă mai mult decît ar fi împins-o valurile. Ahmet-Ilan se lăsă brusc pe vine, îmbrățișînd cu o mînă mijlocul luntrașului, iar cu cealaltă scîndura fixă pe care ședea acesta. În același timp, cei doi hamali se repeziră la unul din americani și-l imobilizară în fundul bărcii ca să nu

cadă. Celălalt își pierdu cumpătul și se rostogoli în fluviu.

Pare-se că nu știa să înoate, fiindcă nu mai fu văzut la suprafață. Valuri galbene, curentele submarine, cărora nu le scăpau în acel loc nici cei mai experimentați pescari, l-au dus la vale.

Cadavrul i-a fost aruncat pe mal, mai jos de Giurgiu, după cîteva zile. Asociatul său scăpă cu viață mulțumită asistenței urgente a hamalilor, care îl fixaseră cu energie în mijlocul bărcii. Le era profund recunoscător. După trecerea primelor momente de emoție, el nu mai rezistă ispitei de a-și exprima bucuria, uitînd să-și manifeste, măcar de formă, durerea de a-și fi pierdut scumpul prieten. Scăpase, iar celălalt murise, lăsîndu-și întreaga avere asociatului său.

Vechiul conflict se rezolvase cum era firesc. Dușmănia de ieri și colaborarea de azi își găseau un final tragic pentru unul și favorabil pentru celălalt, în valurile tulburi ale Dunării.

Ca prin minune, apele se liniștiră, sau poate barca părăsise vîltoarea și plutea acum departe de curenți. Milionarul își regăsi calmul și în vreme ce se apropiau de debarcaderul Giurgiului, unde o mulțime de curioși îi așteptau, făcîndu-le semne cu batistele și pălăriile, americanul găsi că e momentul să mulțumească celor care i-au scăpat viața.

Plăti suma exagerată cerută la început de barcagiu, apoi oferi luntrașului și hamalilor cîte o sută de dolari, drept recompensă.

Apoi se adresă lui Ahmet-Ilan:

— Dumitale cum ți-aș putea fi recunoscător?

— Recunoscător pentru ce? Fiindcă eram gata să te dau peste cap și pe dumneata? Trebuie, dimpo-

trivă, să-ţi cer eu scuze că te-am împiedicat să iei vaporaşul. Sînt cauza indirectă a morţii sărmanului dumitale tovarăş!

— Nu face nimic! replică celălalt, care, prin aceste cuvinte, îşi trăda satisfacţia că a scăpat pentru totdeauna, fără nici o iniţiativă proprie, de asociatul său.

Ca orice om care devine generos cînd i se realizează cel mai frumos dintre vise, el insista să-l recompenseze pe Ahmet-Ilan.

— Fă-mi plăcerea şi primeşte ceva de la mine... Ai şi dumneata multe cheltuieli... Ţi-ar ajunge cinci sute de dolari?

— E prea mult şi prea puţin! răspunse, enigmatic, Ahmet-Ilan. Prea mult pentru mine şi prea puţin pentru serviciul pe care ţi l-am făcut...

— Nu-nţeleg... Spune dumneata cît trebuie să...

— Un milion de dolari! răspunse flegmatic omul.

Celălalt tresări, gata să sară în sus şi să răstoarne barca a doua oară...

— Dar toată averea mea nu face un milion!

— Face mai mult! răspunse calm Ahmet-Ilan. Numai ceea ce moşteneşti de la asociatul dumitale valorează înzecit. De altfel, suma aceasta n-o fixez eu, ai fixat-o dumneata singur...

— Eu?

— Adu-ţi aminte!... „Dacă în răstimp de trei luni, tovarăşul meu de afaceri dispare, mă oblig să vă plătesc un milion de dolari". Am dreptate?

Bancherul înmărmuri, amuţi. Ahmet-Ilan continuă:

— Dumneata îţi închipui că acest accident, din care ai scăpat atît de uşor, a fost neprevăzut? Hamalii şi barcagiul erau acolo din întîmplare? Îţi în-

chipui că eu mă aflu prin paraginile acestea ca să transport la New-York cavalerul trac din munții lui Omortag-han? Îți închipui că întîlnirile noastre au fost simple coincidențe? Te urmăresc de mult, domnul meu, am primit însărcinarea să suprim pe dușmanul dumitale de moarte. În apele Dunării s-a consumat sentința decretată la New-York, obligația pe care ți-ai luat-o în fața unui mandarin de porțelan, care te aproba mereu, bălăbănindu-și capul. Forțează-ți puțin memoria, doar nu e mult de-atunci... Sper că ne-am înțeles și că nu e nevoie să mai intrăm în vreun vîrtej periculos. Mai avem pînă la mal, iar Dunărea e foarte capricioasă!

Bancherul simți părul zbîrlindu-i-se în cap și se grăbi să-și recunoască obligația. El ceru numai răgazul necesar ca să aranjeze această chestiune și-și dădu cuvîntul de onoare că, pînă-ntr-o lună, afacerea va fi lichidată.

— V-ați purtat foarte corect, ați lucrat prompt. Înțeleg să fiu și eu tot atît de corect.

— *All right!*

CAPITOLUL XVI

Johny Ring, prietenul pe care cu atîta duioşie îl evocase Sullivan Henders cu cîteva seri înainte, pe terasa unei cafenele de pe Champs Elysées, sosi la Paris în ziua chiar cînd se pescuise cadavrul. În locul scumpului său maestru, plin de viaţă şi planuri de viitor, tînărul detectiv găsi un sicriu, într-o capelă, cîteva coroane de flori şi, pe o draperie neagră, o placă de argint cu două litere negre: S.H.

Sub triste auspicii îşi începea Johny Ring existenţa în acel vesel Paris, de care auzise atîta şi unde călca întîia oară!

Oraşul îl primise cu ostilitate. Îl descurajase de la început. Ce putea să facă el acum, fără nici un ghid, fără nici un sprijin?

Trebuia să ia de la început investigaţiile făcute pîn-atunci de maestrul şi de camaradul său. Rapoartele pe care i le prezentară colaboratorii lui Sullivan Henders nu erau concludente. Mai interesantă i s-a părut convorbirea cu ambasadorul Statelor Unite. Relatînd ultima convorbire avută cu Henders, şeful misiunii americane sublinia convingerea detectivului defunct că acele `pseudosinucideri nu erau decît nişte crime dirijate de un fachir. Acesta sugestiona victimele, ordonîndu-le să îndeplinească o traiectorie bine determinată, la capătul căreia se afla, invariabil, saltul mortal în fluviu.

În vreme ce ambasadorul, un bărbat înalt, trecut de cincizeci de ani, vorbea, Johny Ring îi urmărea expresia feței.

Ras complet, cu tenul roz, cu tîmplele argintii, diplomatul respira un calm vecin cu indiferența. Un surîs de scepticism, poate de ironie, un dispreț imperceptibil se desprindea din jocul mușchilor acestui obraz sănătos. Mai ales față de reprezentanții poliției părea el să-și arboreze disprețul. În imaginația detectivului, fața distinsului său partener începea să se schimbe. Părul cărunt creștea... Mustățile îi creșteau în același timp cu barba, ministrul devenea un om mai vîrstnic, cu figura încadrată de plete și barbă argintie. Parcă-l mai văzuse cîndva sub acest aspect.

„De unde-l cunosc?" se întreba Johny Ring.

Dar întrebarea era de prisos, fiindcă nu-l văzuse așa niciodată. Nu-l cunoștea de nicăieri, nici așa, nici altminteri.

A eastă schimbare a fizionomiei nu era decît un joc al imaginației lui Ring, joc care trebuia întrerupt imediat, ca să nu-i distragă atenția. Detectivul era pradă unei deformațiuni profesionale. La școala din New-York, el studiase, pe lîngă criminalogie și grafologie, arta deghizamentului. Pusese mai multă pasiune în acest studiu decît în altele. Poate unde era înclinat spre pictură, îl interesau mai mult înfățișările plastice, exterioare ale vieții. În fiecare om vedea un individ deghizat. Cînd începuse să vorbească, să discute, să ancheteze pe cineva, dacă acest cineva purta părul lung, mustăți și barbă, Johny Ring începea să-l despodobească de aceste adaosuri capilare, reconstruind imaginea nudă a craniului. Cînd interlocutorul său omul de la o masă

pe care o supraveghea era tuns, ras complet, detectivul începea să-i adauge mustăţi, barbişon, favoriţi, păr, plete, de toate culorile şi formele. Îl refăcea sub diferite coafuri, îl crea din nou şi-şi fixa în minte diferitele lui aspecte, ediţiile variate ale aceluiaşi cap, ca să-l memoreze pentru mai tîrziu.

Această lăudabilă înclinare îl distrăgea însă de la alte observaţii mai importante. Îşi dădu seama, la un moment dat, vorbind cu primul reprezentant al patriei sale, că pierdea din sensul cuvintelor sale. Îşi concentră atenţia. Deşi amabil, îndatoritor, ambasadorul părea plictisit de toate afacerile acestea criminale. Avea destulă bătaie de cap cu propriile sale ocupaţii diplomatice, ca să-şi mai piardă vremea cu incursiuni în alte domenii.

După ce-şi potoli durerea pricinuită de pierderea şefului său, Johny Ring jură să se consacre total, dacă nu răzbunării violente a lui Sullivan, cel puţin descoperirii autorilor crimei şi a motivelor care îl îndemnaseră să-l suprime, atît pe el cît şi pe ceilalţi. Aceste motive, cel puţin cu privire la Henders, nu puteau fi decît necesitatea imperioasă de a scăpa de un supraveghetor inoportun, care începea să le dea de urmă. Johny Ring va fi mai prudent decît înaintaşul său. Nu va da nimănui impresia că e un detectiv şi că urmăreşte o bandă la „Taverna Dragonului". Va lucra cu mare discreţie.

Cu cincisprezece ani mai tînăr decît Sullivan Henders, pe care-l avusese profesor la şcoala de criminalogie, machiaj, deghizament şi psihologie a răufăcătorilor Johny Ring era un bărbat de statură mijlocie, lat în spate, agil, musculos. Trupul său de sportiv purta un cap de intelectual, părul castaniu

deschis era foarte lung și lins, fără totuși să dea impresia unei coame abundente. Purta ochelari cu bagaua lentilelor lată și de culoare închisă. Ochii lui erau albaștri, cu clipirile și contractările de pupile ale omului în căutarea perpetuă a unei descifrări de enigme. Gura și bărbia lui Johny Ring n-aveau nimic voluntar și era un mare contrast între mîna lui puternică, sigură și surîsul acela de nehotărîre feminină, între blîndețea meditativă a întregului său chip de intelectual sceptic, menit să trăiască între rafturile unei biblioteci și umerii săi atletici, care păreau destinați a purta povara cea mai grea.

Înotător neîntrecut, el putea sta în fundul apei vreme îndelungată. Nu o dată părinții lui Johny erau spăimîntați văzînd că nu mai iese la suprafață cînd se cufunda în gîrla ce tăia în două cuprinsul fermei lor. Același copil care ședea ore întregi contemplînd jocurile de lumină ale apei și culorile florilor din iarba cîmpiei, se cățăra ca o maimuță în copaci, agil, îndrăzneț, înaintînd pe ramurile care se încovoiau, în admirația micilor săi camarazi. Călăreț, apoi șofer și pilot de avion, cunoscînd la perfecție arta de a boxa și jiu-jitsu, ochind cu revolverul în fuga calului, ca un cow-boy, exersat în cursele de urmărire a gangsterilor rutinați, gimnast și echilibrist de forță, Johny Ring avea toate însușirile fizice ale polițistului desăvîrșit.

Spiritul său, însă, era organizat nu numai în suplețe și promptitudine, dar cunoștea și voluptatea reveriilor prelungite, contemplarea unui peisaj, cufundarea într-o meditație care n-avea nici o legătură cu realitatea imediată. Era, ca și Sullivan Henders, fiu de fermier. Născuți și crescuți în mijlocul naturii, păstrau amîndoi ceva din frăgezimea, din

poezia vieţii de la ţară. Poate şi faptul acesta îi apropiase. Se înţelegeau de minune. Purtau în ei rememorări campestre, orizonturi infinite, unduirea unor vegetaţii luxuriante. Nu o dată se avîntau în larguri pe o barcă, pescuind ore întregi şi discutînd complicate măsuri ce trebuiau luate în urmărirea unei bande. În acea placidă ocupaţie patriarhală, ei organizau planuri care le cereau a doua zi desfăşurări de dinamism, de iniţiative prompte şi fulgerătoare executări.

Paralel cu studiile sale de drept de la universitatea din New-York şi cu frecventarea şcolii de detectivi, Johny Ring lua şi lecţii particulare de pictură. Era un pasionat al acestei arte, care cere atîta putere de izolare, de concentrare în studiul unui model omenesc, al unui colţ de natură. El îşi petrecea zilele de odihnă în faţa şevaletului, beat de fantasmagoria culorilor pe care le strivea pe paletă ca să reproducă, pe pînză sau pe carton, culorile mult mai imprecise, mai subtile şi mai îmbătătoare ale obiectului sau fiinţei pe care o zugrăvea. Culorile aveau elocvenţa şi înţelepciunea lor. Şi totuşi nu el, ci un alt camarad, mai vîrstnic, Tom Sincler, licenţiat în drept şi filozofie la Boston, ca şi el, descoperise teoria obsesiei la unele persoane a anumitor culori... Tom Sincler capturase doi periculoşi gangsteri, bărbat şi femeie, care îşi schimbau sub diferite aspecte locul de operaţiuni, îi identificase din predilecţia pe care o aveau de a-şi decora în roşu şi verde locuinţa şi mobilierul.

Fugiţi din America, perfect deghizaţi şi grimaţi, bărbatul şi complicea lui au fost prinşi de către Tom Sincler tocmai la Paris, unde ţineau, în acelaşi imobil de azi al cabaretului Dragonul verde, o tavernă.

Să fi fost, oare, vreo legătură între acest cabaret şi malversaţiunile soţilor Pickleston, criminalii arestaţi datorită acelei obsesii de roşu şi verde?

Harry şi Malvina Pickleston, predaţi justiţiei americane, fuseseră executaţi pe scaunul electric şi afacerea lor de la Paris trecuse în alte mîini. Cum va putea demasca Johny Ring pe criminalii blestematei taverne? Cîte săptămîni, cîte luni de cercetări migăloase îi vor trebui ca să dea de firul ce lega atîtea crime?

Johny Ring era la prima sa mare întreprindere de acest soi. Păşea pe pragul bărbăţiei. Avea treizeci de ani şi nu era hotărît încă dacă va rămîne toată viaţa un detectiv, dacă va practica avocatura sau dacă pasiunea artei nu-l va acapara total, prefăcîndu-l într-un pictor adevărat dintr-un simplu diletant Care-i era vocaţia reală şi care diletantismul? Nu-l satisfăcea complet nici una. Renunţînd, mintal, la una, o regreta imediat pe cealaltă. Ar fi dorit să le împreune pe toate, deşi un om nu poate fi desăvîrşit decît într-o singură ramură, dacă e desăvîrşit şi acolo.

I-ar fi plăcut lui Johny Ring să se afle în capul unei întreprinderi căreia să-i ofere întreaga lui energie, multiplele-i aptitudini, să călătorească în folosul ei. Ar fi organizat, de pildă, propria-i expoziţie de tablouri şi expoziţiile altora, purtîndu-le din oraş în oraş, din ţară în ţară. În orice caz, inteligenţa, perspicacitatea lui ar fi folosit-o cu mai multă tragere de inimă în domeniul artei şi al comerţului decît în urmărirea şi descoperirea atît de primejdioasă a elementelor detractate ale societăţii. E drept că funcţiunea de poliţist îi asigura o existenţă destul de îmbelşugată. Dar nu-şi simţea sufle-

tul împăcat. Frumusețea plastică a Parisului, peisajul atît de artistic al acestui oraș unic, muzeele, expozițiile, vitrinele lui respirau numai poezie, erau o chemare intensă spre desfătările și încordările sufletului. Furat de acest farmec al metropolei, el se furișa în muzeul Luvrului unde rămînea ore întregi. În fața tablourilor celebre, putea medita la ultimele lui cercetări, la misiunea cu care plecase din New-York. Nimic nu folosește mai mult unui om decît evadarea din propriile sale preocupări, chiar în interesul preocupărilor acestora. Izolîndu-se de ceea ce obsedează în permanență, spiritul va lăsa să lucreze subconștientul, care, nu o dată, e mai harnic și mai rodnic decît facultățile noastre mintale organizate. Din întunericul odihnit al subconștientului țîșnesc uneori lumini revelatoare, fulgerul unei inspirații pe care logica meticuloasă, travaliul necontenit nu le pot furniza cu atîta strălucire și atît de fecund.

Iată că în muzeul Luxemburg, în fața unei pînze de Marquet, reprezentînd două poduri peste Sena, văzute de la etaj, Johny Ring făcu o descoperire de care nici nu visase pîn-atunci, care i-ar fi scăpat, poate, în cercetările ulterioare și care era cheia de boltă a întregului edificiu construit de el pe marginea misterului celor cinci înecați.

Cîteva zile după înmormîntarea lui Sullivan Henders, el consultase documentele poliției franceze, aflate printre hîrtiile detectivului defunct, precum și fișele predecesorului său privitoare la înecurile din vara aceea. Își luase note și despre vagabonzii parizieni, nefericitele midinete, disperații care își căutaseră, în fundul apei, dezrobirea de mizeriile existenței.

Acum, în fața peisajului lui Marquet, îl izbise acest amănunt: Cadavrul lui Harold Christens, actorul de cinematograf care se luptase pe cheiul Senei cu Laura Klinger și căzuse în fluviu o dată cu dînsa, fusese descoperit cu cîțiva zeci de metri înaintea locului de unde se aruncase, adică în susul apei, nu în josul ei, cum ar fi fost logic.

Acest fapt, în aparență neînsemnat, străfulgeră mintea lui Johny Ring, care, cuprins de o febră plăcută, de o neliniște fecundă, părăsi repede muzeul și, aruncîndu-se în primul taximetru liber din fața Senatului, ajunse în cîteva minute la hotelul Saint-James unde locuia, pe rue de Rivoli. Străbătînd parcul Tuilleriilor, avu viziunea fascinantă a urnelor, peluzelor și florilor care împodobeau această nobilă grădină, mai frumoasă ca oricînd în luna august.

Cu ochii încă plini de incandescențele solare care poleiau cu aur verdele, roșul și cenușiul Tuilleriilor, el consultă din nou dosarul celor cinci tragice accidente. Pe o hartă a Parisului erau însemnate cu precizie locurile de unde săriseră compatrioții săi în apă, precum și punctele unde fuseseră găsite cadavrele. Nepotrivirea era concludentă.

Din deducție în deducție, Johny Ring ajunse la convingerea că aceste sinucideri erau simulate, că altcineva, nu cel găsit în valuri, se aruncase de pe pod. Îmbrăcat în pardesiul sau pelerina de mătase a victimei, un înotător profesionist, complice al asasinilor făcea saltul în apă, lăsînd să plutească pelerina sau pălăria.

O femeie sau un alt bărbat îmbrăcat femeiește juca rolul sinucigașelor. Amîndoi laolaltă mimaseră neînțelegerea dintre perechea Harold Christens și Laura Klinger, în vreme ce nefericiții tineri erau

înecați aievea, în altă parte și aruncați apoi în Sena.

Cadavrul lui Christens n-apucase să ajungă și să treacă de locul unde se înscenase scena luptei și a aruncării în apă. Pornit pe această pistă, hotărî s-o urmeze și, eventual, dacă pista era greșită, să pornească pe alta. Johny Ring își însemnă, mintal, certitudinile și întrebările.

1) Ca și Sullivan Henders, era convins că locul unde se executau crimele nu putea fi decît „Taverna Dragonului".

2) Nu era de părerea lui Henders că un hipnotizator comanda victimelor să se sinucidă. Altcineva se arunca în apă în locul lor, după ce victimele fuseseră înecate, în prealabil, aiurea.

3) Asasinatul n-avea ca mobil jaful, fiindcă atît Dorys O'Mara cît și Norma Inkonen, Laura Klinger și Harold Christens fuseseră găsiți cu bijuteriile și banii asupra lor.

4) Sullivan Henders avusese dreptate mărturisind ambasadorului și colaboratorilor săi că acești oameni fuseseră suprimați ca să lase un loc gol și că moștenitorii lor subvenționaseră, dintr-un interes justificat, pe asasini.

5) Nici o urmă de violență asupra corpului victimelor. Ei căzuseră într-un bazin cu apă, muriseră acolo, apoi fuseseră aruncați fără să fie atinși cu mîna.

Acestea erau punctele care îi păreau lui Johny Ring cîștigate.

Întrebările erau mult mai numeroase și mai neliniștitoare:

1) Unde se puneau la cale aceste asasinate?

2) Cine atrăgea victimele la „Taverna Dragonului"?

3) La ce moment și în care compartiment al imobilului erau asasinați și cum ajungeau cadavrele lor în Sena, fără să poarte urmele unei violențe?

4) O singură persoană, sau mai multe chiar nu puteau executa aceste crime. O ramificație întreagă, cu rădăcinile în continentul american, urma toate aceste intrigi. Dar cine conducea biroul central și cum reușea să-și recruteze complicii într-o lume de onorabili bancheri, artiști, aristocrați ai industriei care aveau nevoie să scape de un rival, de o rudă mai favorizată, dar nu puteau intra cu gangsterii în raporturi condamnate de societate?

5) Pe cine trebuie să descopere polițistul, în primul rînd, și pînă unde putea urmări pe ceilalți vinovați? Cum îi va putea identifica?

Iată o serie de probleme pe care școala de detectivi din New-York nu și le pusese. Crimele-standard pe care le analizau profesorii săi nu conțineau nici unul din elementele componente ale cazului de acum.

A identifica banda cutare, a-i atribui crima sau jaful cutare, a porni de la un amănunt precis, a reconstitui, după cîteva date materiale, întregul eșafodaj nu era lucrul cel mai greu pentru un absolvent inteligent al numitei școli.

Amprentele digitale, marca revolverului găsit, urmele roților unui automobil la cotitura unei șosele, numărul chibriturilor aruncate în cutare loc de veghe, denunțînd cîte țigarete fumase șoferul-complice, deci cîte zeci de minute se oprise acel automobil în așteptarea patronului, toate deducțiile detectivului n-aveau ce căuta în aceste crime fanto-

matice, în care sînge nu curgea, mobilul nu era cunoscut, autorul nu putea fi bănuit. O pîclă deasă acoperea seria de dispariții misterioase, pe un pămînt străin, a unor cetățeni americani de incontestabilă notorietate.

Johny Ring își strîngea în palme tîmplele fierbinți.

Înțelegea acum nevoia pe care o simțea Sullivan Henders cînd îl chema la Paris de a lucra amîndoi, să descifreze, în comun, această indescifrabilă enigmă.

CAPITOLUL XVII

François Legrand, un flăcău din regiunea Halelor pariziene, nu învățase nimic, nu știa să ducă nimic pînă la capăt, deși trecuse de treizeci de ani. Băiat simpatic, altminteri, inteligent, vrednic, cinstit. Făcea cînd pe omul-sandwich, purtînd pe marile bulevarde anunțul unui croitor sau al unui restaurant, era cînd figurant la cinematograf, cînd ajutorul unui om-orchestră sau al unui scamator. Împărțea afișe, îndeplinea comisioane, lucra la cursele din Longchamps, găsind totdeauna o întrebuințare.

Toate aceste îndeletniciri îi ascuțeau spiritul, îi sporeau experiența. François Legrand era și expert în pescuitul cu undița. Nu se mulțumea să stea ore întregi, ca alții, pe marginea apei, ca să prindă obleții argintii și mici ale Senei. Sfoara undiței lui François era foarte lungă. El se avînta la mijlocul podului, dincolo de parapet, vînînd peștii mari care se iveau din cînd în cînd și dădeau tîrcoale pilonului ce sprijinea podul.

Într-o zi, stînd la pîndă, cu firul lung întins pînă deasupra apei, François a alunecat și a căzut în Sena de la o mare înălțime. Numeroșii trecători care îi admiraseră echilibristica pe marginea de dincolo de parapet a podului scoaseră un strigăt unanim de spaimă, chemînd ajutor. Dar François își găsi repede cumpătul și luă contact cu valurile, ca

și cum s-ar fi aruncat el însuși de pe o trambulină. Emoția curioșilor se prefăcu într-o respirație de ușurare și de admirație.

Cîțiva dintre ei alergară pe cheiul spre care se îndrepta ca să iasă înotătorul și să-l felicite. Printre aceștia era și un bătrîior cu barba căruntă. Acesta-i strînse mîna și, spre marea mirare și satisfacție a celor prezenți, îi oferi, drept premiu pentru isprava lui, o bancnotă de o mie de franci. Bătrînul așteptă să plece restul trecătorilor și îl invită pe François Legrand la o cafenea apropiată unde îi mai oferi și un ceai ca să se încălzească.

— Ar fi bine să te dezbraci, să-ți usuci hainele, să nu răcești!

— Mulțumesc, dar sînt obișnuit! răspunse flăcăul, recunoscător pentru această părintească solicitudine și încălzit de hîrtia miraculoasă.

— Ești un brav tip! îl bătu pe umeri generosul moșneag. Aș avea pentru dumneata ceva foarte interesant. Ai putea să cîștigi bune parale, fără prea multă bătaie de cap.

— Încîntat! răspunse François, dînd pe gît a doua ceașcă de tizană fierbinte.

— Cam cît cîștigi pe lună cu meseria dumitale?

— N-am nici o meserie, răspunse tînărul rîzînd.

— Ești liber? Cu atît mai bine!

— Liber ca pasărea și sănătos ca peștele...

— Să folosim această sănătate și această libertate! Ai putea cîștiga cincisprezece mii de franci pe lună, plus ceea ce mai pică pe de lături, suplimentele.

— La ordinele dumitale! Ce trebuie să fac?

— Nimic obositor. Nimic dezonorant. Douăzeci de ore pe zi din douăzeci și patru sînt ale dumitale.

Patru ore pe noapte, între unsprezece seara și trei dimineața, vei aștepta la un loc convenit. Din cînd în cînd te vei arunca în Sena, ca adineauri, dar vei primi nu o mie, ci cinci mii de franci. Merge?

— Bineînțeles că primesc! Dar aș vrea să știu și eu ce înseamnă acest joc? Ce servicii vă aduc dacă aștept patru ore și fac baie din cînd în cînd, noaptea, îmbrăcat?

— Mă privește. Recunoști și dumneata că n-ai mare lucru de făcut... Ceea ce-ți cer este o mare discreție. Nu trebuie să spui nimănui cu ce te ocupi. Ești obligat să nu lipsești un singur minut de la post. Jumătate din salariul dumitale lunar îl voi păstra la mine și-l voi reține ca amendă pentru eventualitatea unei lipse de la datorie. Vei primi leafa regulat de la mine sau de la altă persoană. Îți convine această învoială?

— De minune! Nu înțeleg nimic, dar dacă e vorba de o sumă atît de frumoasă, nu mai întreb!

— Bine. Deseară la ora 11 precis, așteaptă-mă pe podul Arhiepiscopiei, la capătul stîng, dacă stai cu fața spre nord.

Se despărțiră strîngîndu-și mîna. François Legrand, care în general nu se mira de nimic, avu totuși impresia că nu e lucru curat la mijloc. Dar cîștigul neașteptat pe care ciudatul moșneag i-l vînturase pe dinaintea ochilor îl ispitea din cale-afară și-l hotăra să-și respecte cu strictețe obligațiile. Dacă, la un moment dat, va remarca ceva suspect, care i-ar tulbura conștiința, va avea toată vremea să iasă din combinație. Ținea la liniștea și la bunul său renume. Nu voia în ruptul capului să aibă a face cu autoritățile, mai ales că se știa fără nici o profesiune.

Seara, la ora fixată, îl găsi pe bătrîn aşteptîndu-l la locul convenit.

— Urmează-mă!

Monsieur Albalet — aşa se recomandase — îl duse într-o străduţă vecină şi-l introduse într-o odăiţă modest mobilată.

— Poftim cheia. Ai să te afli aici în fiecare noapte, la orele pe care ţi le-am indicat. Poftim încă cinci mii de franci, salariul dumitale pe zece zile. Peste zi, n-ai ce să cauţi aici. La trei dimineaţa pleci şi te reîntorci noaptea, la 11. Îţi merge?

— Ca o mănuşă!

François Legrand îşi petrecu zece nopţi în odăiţa aceea, fără să-l mai vadă pe monsieur Albalet. A zecea noapte, bătrînul îi bătu în uşă.

— Bună seara, scumpul meu François! Te văd la datorie! N-a prea fost greu, nu-i aşa? Te-ai plictisit?

— Nu prea mult! Am fumat, am citit, am moţăit... N-aş putea aduce vreun prieten, să mai stăm de vorbă?

— Nu. Asta nu! protestă bătrînul cu vehemenţă. Ţi-am recomandat discreţie absolută...

— Bine. Am să fiu foarte discret.

— Bravo! Poftim încă două mii cinci sute de franci, pînă la sfîrşitul lunii. Jumătate din salariu îl păstrez la mine, cum ne-am învoit, ca amendă dacă nu te voi găsi.

François Legrand primi şi acest tîrg. Încă o lună trecu şi nu şi-a mai văzut binefăcătorul. Dar la termenul fix, iată că monsieur Albalet îi aduce cincisprezece mii de franci.

— Iată drepturile dumitale pe luna care vine. Cei şapte mii cinci sute de franci îi păstrez la mine, în permanenţă! încheie bătrînul rîzînd.

După două zile, monsieur Albalet veni să-l controleze. François Legrand era la datorie. Întins pe un divan, el citea un roman de aventuri, fumînd.

A doua noapte, se pomeni iar cu domnul acela misterios. Trecuse de ora două dimineața.

— Pune această pelerină pe dumneata și jobenul acesta în cap, aleargă pe cheiul Senei, intră pe podul Arhiepiscopiei și aruncă-te în Sena, pe partea dinspre nord a podului. Lasă pelerina și pălăria să plutească pe apă, iar dumneata înoată în susul apei, ieși la mal și vino de mă caută aici. Înainte de a sări, caută să fii văzut, atrage atenția trecătorilor, iar după ce te-ai aruncat ieși cît mai departe, cît mai discret, să nu te remarce nimeni.

— Am înțeles!

François Legrand execută cu fidelitate și precizie ceea ce i se ceruse. Ud leoarcă, reveni în odăița lui, se dezbrăcă și se întinse pe divan. Bătrînul era acolo. Îi dădu să bea o sticlă întreagă de rom, îl bătu pe umeri.

— Bravo! Ești un tip formidabil! Apoi îi întinse cinci hîrtii de cîte o mie de franci. Poftim răsplata dumitale! Au fost bine cîștigați!

Monsieur Albalet îi strînse mîna. A doua noapte reveni. Au stat de vorbă, apoi îl întrebă ce mai este nou prin ziare.

— Nu citesc gazetele... M-am săturat de minciunile lor... Aceleași și aceleași, mereu... Îmi ajung romanele și cărțile de călătorie. Mă instruiesc! mărturisi el. Nu citesc decît revistele de sport...

Întreaga vară trecu fără ca înotătorul să mai fie obligat să se arunce mai mult decît de două ori în Sena, îmbrăcat cu pardesiuri, vestoane și pălării pe care i le aducea amabilul moșneag.

Într-o zi, îl întrebă pe acesta în glumă:

— Patroane, nu mai e rost de vreo baie, cumva?

Se gîndea la cele cinci mii de franci.

— Cînd va fi nevoie, cu cea mai mare plăcere, dragul meu!

Așa petrecu François Legrand lunile verii, ale toamnei, ale primăverii. Cele cincisprezece mii de franci îi permiteau să ducă o viață liberă și liniștită. Prietenilor săi le spunea că a găsit un post de paznic de noapte, la niște depozite de lîngă biserica Notre-Dame. Nu-și abandonase numeroasele mici îndeletniciri, care îi mai aduceau cîte o sută de franci din cînd în cînd și-i înfrumusețau viața. Nu voia să piardă contactul cu lumea care-l făcuse să trăiască pînă atunci.

Pe la începutul lui iunie, abia intrase în camera pe care o ocupa fără să plătească chirie, și se pomeni cu o femeie, care-l informă că monsieur Albalet a murit.

— Bietul om! Ce gentil era, ce om cumsecade! exclamă François Legrand, surprins, sincer îndurerat... Eu ce mă fac?!

— Nici o grijă! Lucrurile vor merge ca și pînacum!

Într-adevăr, la momentul potrivit, acea femeie îi aduse gajul, iar după trei zile năvăli agitată, purtînd pe braț o capă de mătase, un clac și o mantilă elegantă, pe care i-o puse pe umeri.

— Îmbracă-te și vino după mine. O să alergăm pe cheiul Senei, certîndu-ne. Știi englezește?

— Nici o limbă!

— Nu e nimic. Bolborosește și tu cîteva cuvinte, răsucește-ți limba. Am să vorbesc eu mai mult. Cînd vom ajunge pe podul indicat, ne luăm la bătaie.

Încerci să mă arunci în Sena, eu te iau de gît şi ne rostogolim amîndoi. Pe urmă ne vedem aici, să-ţi aduc baniil

— *All right!* rîse François, strivind pe cerul gurii cîteva expresii englezeşti, amestecate cu cuvinte franţuzeşti deformate.

Lucrurile se petrecură exact după indicaţiile femeii.

François Legrand primi alţi cinci mii de franci. După cîteva zile, mai bine zis după cîteva nopţi, se mai zvîrli o dată în apă, tot în hainele altuia. Apoi, cîteva luni, mimic.

Pe la sfîrşitul lui noiembrie, femeia care înlocuise pe monsieur Albalet veni să-l înştiinţeze că „societatea" nu mai are nevoie de serviciile lui. Îi dădu salariul reglementar, plus cei şapte mii cinci sute de franci reţinuţi pentru o eventuală amendă. Îşi strînseră mîna şi se despărţiră cu destulă melancolie.

— Ştiţi, îi spuse el, dacă mai aveţi nevoie de mine, vă stau la dispoziţie. Locuiesc în...

— Îmi pare foarte rău, prietene, dar cred că n-o să mai avem nevoie de dumneata. Societatea a lichidat... M-au concediat şi pe mine... Eu jucam roluri de femei... Păcatl

François îşi luă cele cîteva cărţi pe care le adusese cu el şi aruncă un cerc de priviri odăiţei în care petrecuse atîtea ore plăcute, o vacanţă atît de lungă şi atît de bine plătită... Trăise mulţumit în centrul unei enigme pe care nu ţinea s-o descifreze.

Va trebui să se reîntoarcă la ocupaţiile de odinioară, mediocrele lui ocupaţii.

CAPITOLUL XVIII

Singur într-un oraș necunoscut, polițistul american Johny Ring avea momente de mare descurajare. Îi venea uneori să renunțe, să-și ia șevaletul și să picteze peisaje pariziene, cum făceau atîția pictori în Cartierul Latin, pe înălțimile lui Montmartre. Îi invidia. Iată niște oameni care își trăiau viața în liniștea și satisfacția artei lor. Cum i-ar fi imitat și el! Dar nu se putea. Venise la Paris cu o misiune, era delegat de către poliția patriei sale. Cauza însă îl interesa. De cîte ori, în cariera lui, un inspector al siguranței putea găsi un prilej mai nimerit să se valorifice? Ce captură mai senzațională, ce labirint mai complicat și mai tenebros putea visa un dezlegător de taine, un profesionist care vrea să se afirme în cariera lui, să învingă, să ajungă cît mai sus?

Această ambiție îi dădea puteri noi, îl făcea să-și încordeze toate forțele spirituale. Va trebui, în primul rînd, să supraveghez cabinetul dragonului. Își închiriase, nu departe, un mic apartament, pe care-l locuia sub alt nume.

Închiriase o penișă, una din acele vase plate plutitoare pe Sena și două bărci. Alese patru dintre colaboratorii lui Sullivan Henders, se îmbrăcară cîteșipatru ca lucrători-marinari.

Penișa staționa pe fluviu, în apropierea „Tavernei Dragonului".

După miezul nopții, cei cinci detectivi supravegheau cu rîndul împrejurimile. Unul se plimba lîngă intrarea localului, altul lîngă podul cel mai apropiat, doi rămîneau pe apă. Johny Ring circula de la unii la ceilalți. Rostul penișei era să culeagă un eventual cadavru aruncat prin gura de canal pe care o descoperiseră, sub nivelul apei, canal de care Johny Ring era sigur că leagă subsolul imobilului cu Sena.

Detectivul intrase de cîteva ori în restaurantul semiobscur, observase pe patroni, pe directori, pe garsoni, femeile de la vestiar, artiștii care se produceau pe estradă, pe cei din etajele superioare, clienții care petreceau în saloanele unde ardeau miresme și se serveau consumații exotice.

Personalul de serviciu era un curios amestec de chelneri în frac. Pași mărunți, catifelați, o politețe excesivă, un serviciu ireproșabil. Fiecăruia Johny Ring îi schimba fizionomia, machiindu-l, demachiindu-l. Toate se petreceau în cea mai perfectă ordine la stabilimentul exotico-parizian de la spatele catedralei. Automobile luxoase se opreau și staționau în fața localului. O lume elegantă sosea, de asemenea, în taximetre de piață. Supeul și consumarea buteliei de șampanie decurgeau exact ca în celelalte localuri destinate străinilor bogați, iar în renumitele încăperi despre care se vorbea cu atîta risipă de fantezie, lucrurile se desfășurau foarte agreabil și tot atît de decent.

Johny Ring nu explorase încă faimosul cabinet al dragonului dintre oglinzi. Era încredințat că de acolo va veni mult așteptata lumină. Voia, însă, să fie bine documentat în privința restului imobilului, a oamenilor de serviciu, a clienților.

Dar tînărul detectiv făcuse aceeași greșeală ca și

maestrul său Sullivan Henders: venea acolo singur, taciturn, în loc să năvălească în bandă, cu companioni veseli, să se strecoare printre ei, nebăgat în seamă. Ochii vigilenți ai oamenilor din tavernă erau fixați asupra tuturor clienților. Acest oaspete singuratic, care mai mult observa decît consuma, le atrase repede atenția.

Într-o noapte, tînărul cu părul blond-închis și cu lentilele ochelarilor foarte groase primi de la unul din giranți mult așteptata invitație:

— Domnul e singur... domnul se plictisește... Astă-seară prin excepție, îi putem pune la dispoziție, pentru un sfert de oră, cabinetul dragonului... E un spectacol de divertisment... Dacă doriți...

— Cu plăcere! răspunse Johny Ring.

— Urmați-mă! îi spuse acesta mieros.

Detectivul se sculă fără să atragă atenția și, de la o anumită distanță, urmări pe amabilul girant, care îl conduse pe un culoar îngust, luminat ușor de becuri roșii, disimulate, în vestibulul care preceda intrarea în sanctuar.

Ca și culoarul, acest vestibul era luminat slab, în tonuri roșii, iar pereții erau tapetați cu procesiuni de nimfe verzi, urmărite de fauni, o prefață a viziunilor animate din cabinetul magic.

Totul era misterios aici. O liniște deplină. Girantul vorbea șoptind, iar pantofii de pîslă lunecau moale pe parchet. Nu se mai aflau acum în localul animat de unde veneau, ca dintr-un vis, ecourile depărtate ale orchestrei. Johny Ring avea impresia că se găsește în cine știe ce templu abandonat.

Mai mult decît oricînd, avu senzația misterului de nepătruns; totul i se părea o ninsoare de vată, într-o nesfîrșită noapte, strecurări de umbre, plutiri de

fantome care se destrămau, nimic precis. Pragul neantului...

Însoțitorul său descuie o ușă capitonată. Intrară într-o încăpere rotundă, care n-avea nimic special. Pereții, tapetați cu atlas roșu, nu purtau nici un desen. Un dragon verde atîrna în mijlocul plafonului. Acest plafon era brăzdat de linii regulate, descriind pătrate.

— Instalați-vă în acest fotoliu... Apăsați pe acest buton, apoi, dacă vreți să se schimbe peisajul, apăsați unul după altul celelalte șase butoane. La sfîrșitul spectacolului, plafonul se închide de la sine... N-aveți decît să ieșiți, să vă reluați locul în restaurant sau să vizitați saloanele de la etaj... Vă urez petrecere bună!

Cu mîinile împreunate pe piept, girantul se înclină adînc și ieși fără să-i întoarcă nobilului client spatele. Apoi se strecură pe pantofii de pîslă, trăgînd ușa după el. Polițistul, ușor emoționat, avu impresia că a fost arestat. Se repezi la ușa pe care o credea încuiată, dar ușa se deschise, vestibulul era liber, culoarul tot așa.

Se reîntoarse în cabinet și se cufundă în fotoliu, lîngă care erau instalate butoanele de sidef, șapte la număr, ca la ascensor. Johny Ring vru să ia o poziție mai comodă, dar nu putu mișca fotoliul care era fixat de podea.

„Scaunul electric!"... se gîndi el, jumătate rîzînd, jumătate neliniștit.

Apăsă primul buton. Lumina se stinse, în schimb fu luminat puternic plafonul, care începu să-și miște pătratele marcate cu linii. Aceste pătrate se întorceau total și arătau luciul neted al unei oglinzi. Jocul oglinzilor începea. Balaurul atîrnat de plafon

prinse să se învîrtească și să se răsfrîngă, diformat, în cele cîteva zeci de bucăți de cristal, care, reflectîndu-se una într-alta, deveneau sute, mii, înmiind și imaginea dragonului.

Polițistul găsea într-adevăr amuzantă această procesiune de animale fabuloase. Dacă ar fi văzut același spectacol la vreun panopticum, în copilărie, i s-ar fi părut extrem de interesant, nu l-ar fi uitat niciodată. Dar gîndul de a se amuza era cel din urmă al detectivului. El apăsă pe al doilea buton, apoi pe al treilea, fără să dea mare atenție scenelor erotice. Aștepta altceva. Aștepta momentul dramatic pe care-l intuise mereu în ultimele zile. Într-adevăr, la un moment dat, avu o senzație de groază, acea senzație pe care o simți cînd începe un cutremur de pămînt. Fotoliul porni să se încline, întregul parchet se înclina, din ce în ce mai repede. Johny Ring se prinse cu mîinile de brațele scaunului, dar mișcarea dușumelei deveni precipitată: podeaua era acum verticală, apăru un abis întunecat, în care polițistul se rostogoli. Căzu într-un bazin cu apă. Parchetul își reluă locul, deveni tavanul acelei închisori lichide, în care nu se vedea nimic. Se auzi un vuiet de ape care cădeau vertiginos, sporind volumul lichidului, urcîndu-se necontenit. La un moment dat, Johny Ring simți lemnul acelui tavan, care, în curînd, va fi atins de nivelul apelor. Respiră adînc, de cîteva ori, umplîndu-și plămînii.

„Totul este să nu mă asfixiez!" gîndi polițistul, care începea să se deprindă cu întunericul și, înotînd la suprafața apei, căuta vidul ca să poată respira. Dar apa înghițea mereu aerul și Johny începea să înghită apă.

Precum știm, el era învățat din copilărie să stea

cufundat în gîrlă mult timp. Nu-l întrecea nimeni în performanța aceasta. De multe ori, în rîul care tăia domeniul părintesc, și mai tîrziu sub valurile mării, rămînea vreme îndelungată; toți îl credeau pierdut, îl căutau îngrijorați. Micul Johny ieșea la suprafață la o mare distanță și rîdea scuturîndu-și părul bogat și aspirînd cu nesaț.

Dar aici nu avea unde să iasă, nici cum să-și scuture coama.

„În momentul acesta, un individ care mi-a luat pălăria și pardesiul de la vestibulul tavernei se aruncă în Sena. Pardesiul și pălăria mea plutesc pe apă. Trecătorii se reped la partea de nord a podului, să-l vadă pe înecat. Sergentul de post dă alarma. Se sparge geamul aparatului de salvare lipit de parapet, se aruncă în fluviu colacul de salvare. Dar tipul a luat-o sub pod și iese pe partea sudică, acolo unde nu s-a gîndit nimeni să-l caute, fiindcă e logic ca omul sau cadavrul să lunece la vale în direcția nord... Cred că au fost asasinați în felul acesta și alții, nu numai cei cinci clienți ai mei... Alții, al căror cadavru nu s-a mai găsit... au fost rostogoliți, ca mine, în acest bazin! N-are toată lumea norocul să se împiedice de un pilastru, de o penișă, cum au fost găsiți compatrioții mei!"

Toate aceste gînduri se rostogoleau în mintea lui Johny Ring, care începea să-și piardă cunoștința. La un moment dat, i se păru că unul din cele patru ziduri ale bazinului începe să se ridice, fiindcă se simți împins, dus pe ape, proiectat în alte ape.

A doua zi, presa pariziană anunța sinuciderea polițistului american Johny Ring, care se aruncase de pe un pod în Sena și a cărui pălărie și pardesiu fuseseră pescuite. Cadavrul nu fusese găsit încă.

Valurile îl vor scoate la iveală în două-trei zile, dacă sondajele începute imediat n-au dat rezultatele scontate. Dar, cu toate cercetările făcute de oameni exersaţi în genul acesta de investigaţii, corpul regretatului inspector de poliţie n-a fost descoperit. Nu era primul caz cînd cineva aruncat în fluviu era înecat de-a binelea. Articole elogioase îi fură consacrate. Nu lipsea şi puţină ironie la adresa lui Johny Ring, care, asemenea prietenului şi profesorului său Sullivan Henders, se încăpăţîna să dea o interpretare fantezistă, să vadă crime misterioase acolo unde nu erau decît sinucideri; constatate şi clasate ca atare de încercata poliţie pariziană.

Cadavrul detectivului american n-a fost găsit pentru simplul motiv că la gura canalului care-şi vărsa apele în Sena erau postaţi, în două bărci şi pe o penişă, cei patru colaboratori ai lui Johny Ring. Ei îl prinseră la precipitarea în fluviu, îl duseră pe vasul plutitor, îl ţinură cu capul în jos ca să verse apa pe care o îngurgitase, îi făcură respiraţie artificială, îl treziră, îl masară, îi dădură să bea ceai fierbinte şi-l înfăşurară în pături groase, readucîndu-l la viaţă.

CAPITOLUL XIX

Ambasadorul Statelor Unite răsfoia foarte impresionat, foarte plictisit ziarele de seară care relatau moartea tragică a detectivului.

Era al şaselea accident de felul acesta, petrecut într-un răstimp atît de scurt, printre cetăţenii americani, şi nu ştia dacă lucrurile se vor opri aici. Bietul Ringl Era un tînăr simpatic, inteligent, oarecum candid, surprins de oraşul pe care nu-l cunoştea şi a cărui experienţă nu o avea. O dată cu dispariţia acestui detectiv avea să se lase noaptea uitării peste acele sinucideri misterioase, pe care, pe drept cuvînt, Sullivan Henders le socotea crime organizate. Căci cine va mai avea curajul să reînceapă experienţa şi să-şi riste viaţa, asemenea celor doi poliţişti căzuţi la datorie?

În vreme ce, întorcînd paginile ziarelor, contempla fotografia camerei de la hotelul Saint-James, unde locuise detectivul dispărut, ambasadorul auzi zbîrnîitul telefonului. Fu surprins că nu auzi vocea familiară a telefonistei, care nu-l punea în contact decît după ce persoana de la celălalt capăt al firului îşi spunea numele.

— Vă rog să mă iertaţi, domnule ambasador, că am forţat consemnul şi că vă vorbesc direct. Dar nu puteam să-mi dau numele domnişoarei telefoniste...

Vocea necunoscutului îi amintea ceva, un glas auzit recent. Vorbea englezește cu accentul yankeu.

— Ce doriți? îl întrebă ambasadorul.

— Aș dori să vă comunic ceva foarte important, în chestiunea Johny Ring...

Și necunoscutul repetă numele detectivului, subliniind, accentuînd, ca să-i atragă atenția ministrului că este el însuși, dar că nu poate mărturisi.

— De unde telefonezi?

— Dintr-o cabină publică, la cîțiva pași de ambasadă.

— Vino în zece minute la monumentul lui Alphonse Daudet.

— Nu știu unde e... nu prea cunosc Parisul, sînt venit de curînd... în ziua morții lui Sullivan Henders... M-ați primit imediat și am vorbit despre...

Ambasadorul păli. Avea impresia că o fantomă a năvălit pe fereastra deschisă. Nu mai încăpea îndoială. Acel necunoscut care-i cerea o întrevedere nu era altul decît omul ale cărui fotografii ilustrau ziarele de seară, despre a cărui moarte vorbeau cu atîta precizie... E adevărat, cadavrul nu fusese găsit, dar detectivul se înecase, incontestabil, pardesiul și pălăria îi fuseseră pescuite. Aceste veșminte indicaseră poliției numele persoanei care se aruncase în Sena în văzul mai multor noctambuli. Ce însemna misterul acesta? Ambasadorul își dădea seama că Ring se ascundea, că nu era prudent să-i ceară prea multe explicații prin telefon sau să-l cheme la legație, unde ar fi fost recunoscut.

— Vino în fața ambasadei, printre arborii cei mai apropiați!

— *All right!* răspunse prompt vocea americanului, care închise aparatul.

Ambasadorul își părăsi biroul și, spre mirarea secretarului său, care-l vedea plecînd înainte de vreme și refuzînd să fie chemat șoferul, se strecură, protejat de umbrele înnoptării, printre copacii de pe Champs Elysées, din imediata apropiere.

Nu trecură decît trei minute și Johny Ring era în fața lui.

— Dumneata! exclamă ambasadorul, a cărui puternică surpriză era amestecată cu expresia unei vizibile satisfacții.

— Eu sînt și, încă o dată, vă cer scuzele mele că v-am deranjat. Iată cum s-au petrecut lucrurile...

Și-i povesti ce i se întîmplase, cum scăpase ca prin minune de-o moarte sigură.

— Jocurile copilăriei mi-au prins bine de rîndul acesta. Dacă n-aș fi știut de mic să-mi umplu plămînii cu aer, să stau sub apă vreme îndelungată, în momentul de față cadavrul meu ar fi fost bătut în cuie, într-un sicriu, ca al bietului Henders.

Ambasadorul îi strînse mîna cu efuziune și-l trase într-un colț și mai întunecat al parcului. Se așezară amîndoi pe două fotolii de fier.

— Ce-ai de gînd?

— Am venit să vă cer sfatul. O parte a misterului e dezvăluit. „Taverna Dragonului" e un cuib de criminali. Ei introduc în cabinetul dragonului pe cei ce vor să-i suprime, îi înecă în bazin, apoi îi precipită în fluviu, după ce omul care a jucat scena sinuciderilor, pe un pod, vine să-i anunțe că se poate da drumul zăgazului. Cu mine s-au grăbit... M-au aruncat în fluviu prea devreme. Am trecut prin momente grele, dar sînt edificat.

Începe partea a doua. Poliţistul şi-a făcut datoria, e luminat. Acum e rîndul diplomatului să dispună.

— Nu înţeleg! îl întrerupse ambasadorul.

— Înainte de a mă prezenta poliţiei pariziene, denunţînd tentativa de asasinat comisă asupra mea, precum şi rostul acelui asasin dragon dintre oglinzi, am vrut să vă întreb dacă interesele legaţiei n-ar fi lezate prin dezlănţuirea scandalului?

— Te rog să mă ierţi, dar tot nu-nţeleg!

— Ajunge oare denunţul meu ca să punem ordine? Mă vor crede? Patronii tavernei nu şi-au luat măsuri pentru o asemenea eventualitate şi n-au protecţii puternice? Izbucnind scandalul, vor cădea pradă numai asasinii? Nu se va întinde ancheta şi asupra atîtor compatrioţi de-ai noştri, complici sau numai instrumente ale criminalilor? Unde începe şi unde sfîrşeşte lista tuturor americanilor interesaţi, implicaţi în aceste sinucideri camuflate? Este oare momentul să se facă un asemenea zgomot, să se dea la iveală o atît de formidabilă şi compromiţătoare afacere? Personal n-am decît de cîştigat din acest succes al poliţistului. Pot să fiu trimis şi pe lumea cealaltă, e drept, dar pîn-atunci am ajuns celebru, mi-am făcut o situaţie strălucită. Mă tem, însă, că tot scandalul acesta se va răsfrînge asupra noastră şi nu e momentul s-avem asemenea publicitate.

Ambasadorul îi strînse mîna din nou, foarte emoţionat.

— Îţi mulţumesc! Ai avut mai multă pătrundere decît mine! Îţi mulţumesc c-ai venit să mă consulţi, să-mi încredinţezi mie destinul dumitale. Mă întreb numai — cu toate că înţeleg foarte bine reticenţele dumitale — mă întreb dacă avem dreptul să

tăcem, să acoperim aceste crime, oricare ar fi autorii sau beneficiarii lor?!

— Aceeași întrebare mi-am pus-o și eu, excelență...

— Ce soluții ai?

— O tăcere totală cîtăva vreme. Știindu-se debarasați de mine, ucigașii se vor crede în siguranță. Îi voi putea urmări mai ușor, sub altă înfățișare. Cînd voi mai ști ceva precis, am să vă consult din nou. Poate atunci va fi momentul să-i demascăm. În orice caz, eu am murit pentru toată lumea. Cei patru agenți ai mei și cu dumneavoastră sînteți singurii care știți că Johny Ring trăiește. Să nu vă mirați dacă o vreme nu voi mai da semne de viață... Cînd mă voi anunța la telefon, ne vedem tot în locul acesta, nu-i așa?

— Foarte bine. Spune-mi, ai destui bani?

— Pentru moment, da. Parte îi țin asupra mea, parte-i am într-o altă locuință pe care o ocup lîngă „Taverna Dragonului". Am și eu un carnet de cecuri.

— Stau la dispoziția dumitale ori de cîte ori vei avea nevoie.

— Vă mulțumesc... Dar sper că lucrurile vor merge mai repede ca pîn-acum.

Cei doi oameni își strînseră mîna pentru despărțire. Ambasadorul îl mai opri o clipă:

— Dă-mi voie să-ți mai mulțumesc o dată pentru încrederea pe care mi-ai arătat-o. Devotamentul dumitale mă mișcă, mă onorează. Aceasta însă nu înseamnă că ești legat de mine, că mi-ești dator, cu orice chip, să-mi dai permanente explicații. Dacă socotești că un scandal ne-ar fi nefavorabil, nu-i da drumul. Dacă socotești că interesul dumitale

îți dictează cutare soluție, nu pregeta. În orice caz, nu te simți obligat, sub nici o formă, să mă ții în curent cu investigațiile și rezultatele dumitale. Văd că ai destul tact, pe lîngă perspicacitate. Fă tot ce vei crede de cuviință, și contează pe discreția mea și pe concursul meu neprecupețit. Dar, încă o dată, consideră-te liber, posesorul integral al acestui domeniu misterios...

Johny Ring îi fu recunoscător.

Aprinse o havană uriașă, liberatoare. Depărtîndu-se ușurat, el respiră, în fumul albastru și aromat, o dată cu aerul plăcut al nopții de august.

Tînărul polițist se depărtă printre arborii din care începeau să cadă frunze îngălbenite.

În orașul care se golea și se făcea mai frumos decît în orice moment al anului, Johny Ring se simțea singur, melancolic și anonim.

CAPITOLUL XX

Oamenii care puseseră la cale asasinatul lui Johny Ring respirară uşuraţi cîteva zile. Faptul că nu s-a găsit cadavrul îi puse însă pe gînduri. La rîndul său, detectivul îşi dădu seama că are de a face cu o bandă organizată altfel decît vulgarele asociaţii de gangsteri. Abilităţii lor trebuia să opună o şiretenie egală... Încă din noaptea salvării sale miraculoase îşi luă toate măsurile. Nu se mai reîntoarse la hotelul Saint-James de pe rue de Rivoli unde locuia şi unde-şi lăsase lucrurile desfăcute prin apartament, ca un om care trebuia să se reîntoarcă şi nu s-a mai reîntors. Principalele obiecte, cele strict necesare existenţei sale pariziene, le ţinea la un alt hotel, nu departe de „Taverna Dragonului", unde locuia sub un nume fals şi unde, în calitatea lui de comisvoiajor, putea să lipsească fără să dea de bănuit. Avea un mic apartament, închiriat cu luna. Plecările şi sosirile acestui locatar de treabă, om liniştit, care-şi plătea chiria anticipat, nu intrigau pe nimeni. Chiar a doua zi după tentativa de asasinat, îşi luă valiza şi se mută într-o casă mobilată de pe lîngă Montrouge, unde şezu ascuns cîteva zile. Ieşea numai noaptea, schimbîndu-şi îmbrăcămintea, şapca, ochelarii negri, gulerul hainei ridicat. Îşi lăsă barba să crească, fiindcă i se părea că deghizamentul

clasic, machiajul actoricesc pot să meargă pe scenă, dar în viaţa de toate zilele se face remarcat.

Din acest anonimat, el continua să-i supravegheze pe americanii sosiţi la Paris, pe cei ce plecau, pe cei ce vizitau taverna. În forfoteala metropolei, în discreţia parizienilor, care nu se ocupă de ce fac oamenii care locuiesc în acelaşi oraş, în aceeaşi casă, chiar la acelaşi etaj, oricine poate trăi liniştit, netulburat de nimeni. Nu o dată, scriitorii celebri, care voiau să fie lăsaţi în pace, se izolau într-un alt cartier al metropolei, locuiau acolo săptămîni întregi, fără prea mari precauţii şi puteau lucra nestingheriţi de nimeni.

Johny Ring aştepta să poată relua investigaţiile, să poată descifra enigma dragonului dintre oglinzi. Dar lucrurile mergeau destul de greu. Nu vedea de unde să reînceapă.

Nu-şi luase nici un ajutor care să-l informeze de cele ce se petreceau pe cheiul Senei. Chiar agenţii săi nu mai trebuiau să-i mai ştie de urmă. În sfîrşit, cînd socoti că au trecut cele trei luni necesare ca să-şi facă un cap de pictor olandez — barba castanie, plete lungi, haină de catifea, lavalieră — el îşi luă cutia de vopsele, paleta, pensulele, şevaletul şi începu să lucreze în grădina Luxemburg, schiţînd cutare regină de piatră, pictînd cutare peisaj. Cu vremea se împrieteni cu doi pictori francezi, tineri, în costumul clasic, care îi vorbiră şi ei de faimoasa tavernă. Prefăcîndu-se că-i ignorează total existenţa, el se lăsă ispitit. Îi rugă să-l ducă şi pe el acolo.

— Cred că putem schiţa tipuri şi decoruri exotice! se bucură el.

Trecu unuia dintre colegii de breaslă o mie

de franci pentru plata consumației. Emoționat, pe-o seară friguroasă de noiembrie, intră împreună cu cei doi în restaurantul de la parter, unde nu erau ocupate decît cîteva mese; restul clientelei, adevărata clientelă, sosea abia după miezul nopții. Nimic nu se schimbase din aspectul sălii, din felul de a servi al chelnerilor.

A doua zi după această primă vizită la „Taverna Dragonului" el era instalat pe un scaun de fier din grădina Luxemburg și picta pe uriașul Polifem care ornează fîntîna Medicis.

Curioșii care contemplă travaliul unui pictor în aer liber nu sînt rari. Ei nu incomodează pe artist, care, nu o dată, schimbă păreri cu acești amabili admiratori. Observațiile lor sînt binevenite. Printre ei sînt eventuali cumpărători. Iată, de pildă, acest domn care stă acum la spatele lui Johny Ring și a cărui prezență detectivul o simte fără să întoarcă privirea, o prezență intensă, care face să-i treacă un fior prin șira spinării.

— Excelente aceste tonuri de bronz înverzit! îi spuse domnul de la spate, a cărui voce detectivul avu impresia că a mai auzit-o odată.

Întoarce capul. Îl recunoaște. E Mister Leonard, celebrul negustor de antichități. Nu o dată, la New-York, și chiar la Boston, a ascultat documentatele conferințe despre arta popoarelor din vechiul continent.

Ce căuta Mister Leonard la Paris, tocmai în grădina Luxemburg, și de ce s-a oprit tocmai lîngă șevaletul lui?

Desigur, în viață există asemenea coincidențe curioase. Dar prezența prestigiosului străin nu i se părea a fi o simplă coincidență. Acest om îl cău-

tase, îl urmărise, îi descoperise secretul. Dar cum? Şi de ce atît de repede? Oare Johny Ring nu comisese o imprudenţă ducîndu-se iar chiar sub o altă înfăţişare la taverna blestemată?

— Dacă domnul pictor e dispus să vîndă acest frumos grup, eu aş fi fericit să-l achiziţionez. Preţul nu mă interesează. Vreau să duc la mine acasă o operă atît de inspirată a unui artist atît de talentat!

Mister Leonard vorbea calm, extrem de politicos. Frazele-i domoale se desfăşurau cuceritor. Îşi ţinea, sacerdotal, o mînă peste alta, iar privirile magnetice, din dosul ochelarilor, căutau ochii pictorului amator care evitau aceste priviri străpungătoare.

— Tabloul nu e încă gata!... răspunse el, căutînd să-şi echilibreze emoţiile şi să-şi creeze o stare sufletească normală, nealterată.

— Am putea, totuşi, să-l angajăm de pe acum! surîse omul. Aţi putea să mă primiţi în decursul după-amiezii de azi? Cunosc adresa dumneavoastră. Sînt liber la orice oră. V-aş putea spune lucruri foarte interesante în chestiunea care ne interesează.

Poliţistul găsi de cuviinţă să nu se demaşte atît de uşor.

— Nu văd ce chestiune ne poate interesa pe noi doi?

— Dar bine, tabloul despre care am vorbit, acest frumos peisaj din Luxemburg! îi răspunse tot atît de calm, privindu-l pe sub ochelari, celebrul colecţionar. Numele meu e Mister Leonard din New-York. Sînt directorul muzeului „Tengri" despre care cred c-aţi auzit. Presa pariziană a vorbit foarte mult despre el în vara aceasta. Am venit de la

New-York ca să pregătesc transportul unei părți din muzeul meu la Paris.

— Bine, dar pînza mea n-are nici o legătură cu muzeull răspunse Johny Ring.

— Are legătură cu mine și cu o chestiune care mă interesează într-o mare măsură. Această chestiune este preocuparea dumitale capitală. O vom rezolva în cel mai bun acord, cred că vom fi mulțumiți amîndoi, dumneata în primul rînd. Să nu-ți închipui că acest excelent deghizament te va putea face să scapi de cei care au încercat să te suprime și care îți vor veni de hac în cîteva zilel E atît de ușorl Un pictor anonim... Un glonte tras noaptea cînd se întoarce din oraș acasă, în Montrouge... Un pictor cu nume flamand sau olandez... care ascunde un detectiv american, ce materie senzațională pentru gazetele Parisuluil După cum te-am descoperit eu, tot așa de ușor te vor putea descoperi cei cărora le-ai făcut vizita aseară. Ce imprudențăl Era să fii suprimat imediat după plecarea din local... Dar m-am opus eu, te-am salvat. Am mare nevoie de viața dumitale, de dumneata. La ce oră mă primești? Vreau să-ți aduc ceva... Vreau să-ți încredințez ceva foarte importantl

Omul își părăsi către sfîrșitul tiradei tonul echivoc, aproape astenic cu care începuse convorbirea, ca să devină rugător, aproape patetic.

În vreme ce străinul vorbea, Johny Ring nu putea scăpa de obsesia lui, nevoia de a schimba capul partenerului, de a-l deghiza în imaginație. Mustața și barba lui Mister Leonard începeau să crească. Această icoană se suprapunea mereu imaginii reale a omului care-i vorbea. Detectivul făcea mari sforțări ca să alunge imaginea suprapusă și să

asculte cu atenţia cuvenită pe misteriorul străin. Un mare accent de sinceritate făcea să vibreze glasul lui Mister Leonard. Johny Ring, deşi tînăr, cunoştea oamenii îndeajuns. Ştia să prindă caracterul unei confesiuni, tonalitatea unei voci, se pricepea să-i descifreze intenţiile. Demascat de curiosul moşneag, el îşi dădea seama că era inutil să se mai ascundă, să se mai apere. Devenise curios. Un gînd tainic îi spunea că poate din această întrevedere va scăpăra lumina pe care o tot urmărea printre norii lui noiembrie, în frunzişul îngălbenit al platanilor, în acest nostalgic peisaj parizian, în care se simţea atît de singur.

De această convorbire cu misteriosul străin atîrna poate întregul său viitor. Va afla, poate, prin el, taina dragonului dintre oglinzi, cheia atîtor morţi identice, rostul acestor sinucideri camuflate, mobilul acestor asasinate în serie. El singur n-ar fi putut să le dea de urmă. Prea erau complicate toate.

— Vă aştept la ora patru, vă convine?

— Da.

— Cunoaşteţi adresa mea?

— Desigur.

— Vă aştept!

— Atunci, la revedere, azi la ora patrul încheie Mister Leonard, depărtîndu-se încet, cu mîinile la spate, cu ochii pierduţi în contemplarea culmilor marilor arbori, înfiorați de vîntul toamnei.

CAPITOLUL XXI

La ora patru precis, un domn mărunțel, purtînd în brațe un obiect lunguеț, care părea foarte greu în învelișul de hîrtie groasă, suna la ușa domnului Hjalmar van Dooren, pictor, locatarul apartamentului din stînga, etajul III.

Cu un surîs de ușurare, oaspetele depuse pe masă, în picioare, acel obiect. Apoi se înclină adînc. Începu să desfășoare sfoara și hîrtia înaltului pachet. Johny Ring avea în fața lui acum celebra statuetă a zeului Tengri, ai cărei ochi de smarald valorau sume incalculabile.

— O păzesc de ani întregi ca pe comoara cea mai de preț a pămîntului! spuse Mister Leonard. Am ajuns la capătul sforțărilor... Mi-e greu să mai duc lupta... Vine o vreme cînd natura își cere drepturile. Nu mai am mult. Mă cunoști, nu-i așa?

— Cine nu vă cunoaște? V-am citit articolele, v-am ascultat conferințele, v-am vizitat muzeul. E o operă unică, sînteți un personaj excepțional...

— Nu-i așa? exclamă Mister Leonard fără vanitate, ca o simplă constatare privind o altă persoană. Și dumneata ești un tînăr aparte. Ai studiat dreptul, filozofia. Ai și aptitudini artistice. Dar te-ai făcut detectiv. Un detectiv modern, cunoscător al psihologiei omenești, nu un simplu polițist de modă veche, cu deducții abracadabrante dintr-un amă-

nunt care n-are nici o legătură cu crima. Ai și multă fantezie. Ai și mult curaj. Ai sentimentul devotamentului. Crezi în ceva. Ai și noroc. Felul cum ai scăpat din capcană, cum ai presimțit că vei fi înecat, bărbăția cu care ai rezistat presiunii apelor, prevederea cu care ți-ai așezat oamenii la gura canalului dau dovadă că ești foarte bine înzestrat pentru această frumoasă și grea meserie, plină de pericole.

— De unde știți toate acestea? Vă rog să luați loc și să-mi expuneți motivele acestei vizite.

Mister Leonard se instală în fotoliul oferit.

— Înainte de a începe, aș dori să am cuvîntul dumitale că, în orice caz, ne înțelegem sau nu, nu vei folosi cele ce-ți voi încredința, nu vei vorbi nimănui despre această vizită.

— Aveți cuvîntul meu.

— Iată despre ce este vorba. Dumneata, Johny Ring, ai venit în Europa să afli misterul morții cîtorva compatrioți. Vrei să continui opera începută de regretatul dumitale prieten și maestru, Sullivan Henders. Ca și el, ai avut impresia, la un moment dat, că ții în mînă capătul hățurilor. Dar caii v-au scăpat. Henders a fost lichidat, dumneata era cît p-aci să fii suprimat și ai putea fi suprimat în curînd. Banda cu care aveți a face e mult mai puternică, mai numeroasă, mai rafinată decît îți închipui. Are multe ramificații. Organizația ei e diabolică. Nici unul din membrii acestei bande nu-și cunoaște șeful, afiliații. Ei execută orbește ordinele primite.

Arestați, n-ar putea furniza poliției mai multe amănunte decît cele ce cunosc despre propriile lor crime. Urzeala întregului aparat le scapă. „Taverna

Dragonului" există, multiplicată sub diferite forme, în marile metropole. Acestei taverne îi aparţine numai sistemul asasinatului prin înec, începînd prin capcana dragonului dintre oglinzi. Un şef suprem, necunoscut de nimeni, conduce toată această organizaţie, posedînd el şi numai el cheia tuturor misterelor. Acest şef sînt eu . . .

— Poftim?! întrebă Ring, căruia i se păru că n-a auzit bine.

— Repet, şeful acestei bande sînt eu!

Detectivului tot nu-i venea să-şi creadă urechilor. Bătea cu degetul în masă, tamburinînd. Detectivului i se părea că omul din faţa lui e un mistificator sau un nebun.

— Te miri că-ţi vorbesc atît de limpede, atît de calm? Sînt foarte bătrîn. Un om în pragul mormîntului nu mai are vreme şi nici poftă să se prefacă. Eu sînt şeful suprem al unei bande, care, de cîteva decenii, a suprimat o sumedenie de oameni. Oameni bogaţi, oameni invidiaţi de alţii, oameni ipotecaţi. Acesta e cuvîntul: oameni ipotecaţi, aleşi din sferele cele mai înalte ale societăţii. Lumea capitalului e o junglă în care fiarele se adulmecă, se pîndesc, se vînează unii pe alţii. Şeful cutărui trust vrea să-şi suprime rivalul, ca să rămînă el atotputernic. Cutare bogătaş vînează un înalt post politic. Dar are un contracandidat cu mai multe şanse.

Dumneata, de pildă, tînărul meu domn, te-ai făcut poliţist. N-ai să rămîi toată viaţa un simplu detectiv. Rîvneşti un inspectorat general, dacă nu cumva mai mult. Nu ţi-ar face plăcere să-ţi vezi suprimat concurentul, fără nici un risc din partea dumitale?

— Nu m-am gîndit niciodată la așa ceva... Voi ajunge, dacă voi ajunge, dar prin propriile mele merite.

— Incontestabil! Dar nu e vorba de dumneata. Ești un tînăr plin de calități. Regretatul dumitale prieten și maestru, Sullivan Henders, cu o intuiție genială, a pus diagnosticul cînd a pierit O'Mara: cuiva trebuie să-i folosească această dispariție. Cineva a avut interes ca Dorys O'Mara să moară. O persoană, dacă nu mai multe, și-ar vedea realizate cele mai acute aspirații, dacă ar fi îndepărtate din calea lor alte persoane. Știam că sînt mulți invidioși, ambițioși, pe toate terenurile de activitate. Au rămas multe crime nedescoperite.

Eu n-am trimis pe lumea cealaltă atîția oameni ca să-i moștenesc. Îmi trebuiau bani, bani mulți, averi colosale, ca să-mi realizez visul. Și am cîștigat acești bani. Și am adunat cu ei comori de artă, pe care le-am orînduit în muzeul de la New-York.

Sînt mîndru de opera mea și, dac-ar trebui s-o reîncep, aș face-o.

— Dar e o ticăloșie!

— Cît am fost de prolix pîn-acum, am să fiu foarte scurt și cît se poate de precis acum. Precum ți-am spus la începutul convorbirii noastre, am venit să-ți cer un lucru important pentru mine.

— Vă rog!

— Să încetezi orice anchetă. Să renunți la cercetarea acestui labirint în care te vei rătăci, te asigur.

— O tăinuire, o complicitate? izbucni Johny Ring enervat la culme.

— Mă așteptam la acest răspuns. Un om onest, ireproșabil nu poate decît să se revolte la aseme-

nea gînd. Dar să privim lucrurile în față. Ce-mi pretinzi? întrebă Mister Leonard.

— Ceea ce este logic: ispășirea. Un criminal de talia dumitale trebuie să plătească societății. Legile se cer respectate.

— Vrei să trimiți scaunului electric un moșneag care nu mai are mult de trăit. Ei și? Ce-ai rezolvat cu asta? Ce-ai cîștigat?

— Tributul datorat societății.

— Moartea mea, vrei să spui, nu e așa? Cît mai am de trăit? Ce satisfacții mai pot avea? Visul meu s-a împlinit. Am creat muzeul fără pereche. În urmărirea acestui țel sublim voiam s-adun milioane, zeci de milioane, sute de milioane de dolari...

— Dolari însîngerații comentă Ring cu amărăciune.

— Dar ne pierdem în comentarii și nu ți-am spus esențialul. Am vorbit prea multe lucruri în același timp. Risc să nu fiu înțeles! Să procedăm metodic.

— Dumneavoastră, Mister Leonard, mi-ați mărturisit că aveți multe asasinate. Această povară nu vă apasă? Aș vrea să știu cum vă simțiți, ce poate să simtă un om care are conștiința atît de încărcată?

— Curios! N-am avut niciodată impresia că sînt un criminal. Cînd nu ucizi cu propria ta mînă, cînd n-ai consumat tu însuți faptul material, nu-i vezi brutalitatea, cruzimea. Călăul e cel mai nevinovat dintre oameni, fiindcă execută o sentință de care nu e responsabil. Eu, personal, n-aș ucide o muscă. Am ordonat multe execuții, dar n-am participat la nici una.

— E îngrozitor, domnule Leonard... Oribil! V-aș ruga să ne reîntoarcem la preocupările noastre imediate...

— Mă rog... Ce-ai dori să știi în primul rînd?

— Mă interesează în special asasinatele din „Taverna Dragonului".

— Vrei să spui sinuciderile? Foarte simplu. Cum majoritatea clienților americani ai acestui local erau ipotecați, pîndeam pe cel mai favorizat de soartă, adică pe-acela a cărui dispariție interesa mai multă lume, deci îmi producea mie însumi venituri mai mari. Erau atrași la tavernă și ispitiți să bea. Cînd fumul șampaniei îi transporta în cele mai roze paradise, cineva, de obicei patronul, îi șoptea că în acea noapte, în mod excepțional, se putea vizita cabinetul magic și că este o ocazie unică să admire evoluțiile dragonului dintre oglinzi. În vînătoarea de senzații tari, nepermise, cel interesat își părăsea masa, urca cele cîteva trepte, se închidea în încăperea lubrică și apăsa un buton, două, abandonîndu-se unor delicii interzise profanilor, în vreme ce tavanul se deschidea și balaurul fermecat își începea exhibițiile, podeaua se clătina, se înclina și spectatorul transportat cădea într-un bazin cu apă. Parchetul revenea la locul său, apa din bazin începea să crească, să urce, pînă ajungea la nivelul tavanului subteran. De altfel, n-am nevoie să-ți descriu cabinetul magic, fiindcă i-ai încercat și dumneata însuți deliciile, inclusiv înecul.

— În vremea aceasta, întrerupse Johny Ring, un agent al dumneavoastră, femeie sau bărbat, lua de la vestiar pardesiul, pălăria sau mantia tipului care se asfixia în bazinul tavernei, ieșea în stradă, aler-

gînd agitat. Atrăgea atenţia şi se arunca în văzul trecătorilor, de pe podul cel mai apropiat, în apa Senei, lăsînd să plutească pe valuri pălăria sau pardesiul. Omul dumneavoastră, actorul însărcinat să joace scena sinuciderii, înota împotriva apei, urca şi ieşea la suprafaţă într-un colţ întunecat al malului, apoi se prezenta la tavernă, anunţînd că ritualul fusese îndeplinit.

— Exact! aprobă Mister Leonard.

— Prin ridicarea unui zăgaz, apele bazinului de sub cabinetul magic se scurgeau impetuos, cu cadavru cu tot, şi năvăleau în fluviul taciturn, care ducea clientul la vale, rostogolindu-l pînă la punctul unde se oprea şi unde defunctul era descoperit a doua zi. Este sau nu exact?

— Perfect exact. Eu însumi nu ţi-aş fi putut da explicaţii mai clare! Ai nimerit just cînd ai descoperit eroarea cu acel corp găsit în susul apei, în vreme ce înotătorul casei se aruncase de pe un pod situat mai jos decît era logic. A greşit el, sau cadavrul? N-are importanţă! E importantă perspicacitatea dumitale! Ţi-am dat aceste amănunte ca să-ţi arăt, încă o dată, sinceritatea cu care-ţi vorbesc.

— Vă repet: societatea cere pedeapsa criminaluluil

— Ai nevoie de viaţa mea? Ţi-o dăruiesc! Dar nu provoca un scandal public. Te întreb, întreabă-te şi dumneata: „Va mai putea exista această comoară fără preţ, această mîndrie a naturii dumitale, dacă s-ar şti prin ce mijloace a fost înfăptuită?“ Lovind în omul care în ţara tuturor trusturilor a mai practicat un trust, acela al crimei, nu loveşti în însăşi fiinţa operei mele? Cum va mai

putea accepta orașul New-York donația unui asasin fără pereche în istorie? Și-apoi, ești sigur că mă ai în mînă? Lupta abia începe! De unde vei începe și pînă unde vei merge? Cine-ți va da vreo indicație? Mi-ai făgăduit că nu vei destănui nimic din ceea ce am vorbit noi doi. Altă mărturie n-ai, decît pe a mea. Ca să dai singur de iței acestui păienjeniș, îți vor trebui ani și ani. Poate că vei reuși. Dar eu am să fiu mort de mult. Vei provoca scandalul. Vei cunoaște succesul, gloria. Bineînțeles, dacă vei putea dovedi toate aceste crime, dacă vei prinde vreun culpabil.

Johny Ring nu răspunse. Își ținea fruntea în palme, cu coatele pe masă, în seara care se lăsa, în penumbra ce înfășura odaia. Ochii verzi ai lui Tengri deveniseră luminoși, ca și cum i-ar fi animat două invizibile becuri interioare.

Mister Leonard tăcea și el.

După cîteva minute de meditație, detectivul se ridică de la birou și începu să se plimbe prin cameră. Era prada unei agitații pe care n-o cunoscuse niciodată.

— Îmi dai voie să-ți spun la ce te gîndești? Te-aș putea ajutal îi vorbi, din fundul fotoliului unde aștepta sentința, Mister Leonard.

Polițistul nu-i răspunse. Își continua micile ocoluri în jurul măsuței din mijlocul odăii.

— Aș fi nedrept, aș fi absurd, începu Mister Leonard, dacă ți-aș pretinde să nu te gîndești în primul rînd la cariera dumitale. Descoperirea pe care ai făcut-o la cabinetul dragonului îți stă pe limbă ca un bob de jeratic. Ai vrea să-l arunci, să scapi de el. Ai răbdat trei luni. Trei luni te-ai gîndit că ai descoperit ceva și ai văzut că, în fond, n-ai des-

coperit nimic. Te vei prezenta la poliție și vei declara că în acea tavernă blestemată e un bazin în care sînt înecați clienții de marcă. Vei fi întrebat de ce ai tăcut atîta vreme, vei fi suspectat de complicitate. Vei fi întrebat cine a ucis atîtea persoane, cu ce scop, în folosul cui? Și vei vedea că n-ai nici un răspuns. Patronii vor fi arestați, vor fi supuși la interogatoriu. Dar ei nu știu mare lucru. Au primit ordinul să execute pe cutare individ, își îndeplinesc misiunea, dar mai mult n-ar putea răspunde. Pe autorii morali, pe marele autor moral nu-l știe nimeni, afară de dumneata, bineînțeles. Cred că ți-am vorbit destul. Ești un om de inimă. M-am adresat nu numai judecății, dar și inimii dumitale. Te rog să-ți dai verdictul, fiindcă vremea trece, hotărîrea mea e luată...

— Care hotărîre?

— A morții mele! Eu mă voi pedepsi singur, dacă nu astă-seară, cel mai tîrziu pînă mîine seară mă voi suprima singur. Asta e favoarea pe care ți-o cer.

Johny Ring socotise că stătuse destul pe gînduri.

— Bine. Viața dumitale e terminată și o dată cu asta tot șirul de asasinate.

— Îți mulțumesc! îi răspunse bătrînul. Mîine toată presa pariziană va face cunoscută dispariția lui Mister Leonard.

Patruzeci și opt de ore după convorbirea dintre Mister Leonard și Johny Ring, presa pariziană și mondială anunța, cu litere mari, moartea, prin asa-

sinat, a celebrului negustor de antichităţi şi director al muzeului „Tengri" din New-York.

Un pumnal prin piept, al doilea prin spate îi străpunseseră inima. Crima s-a întîmplat în apartamentul pe care-l ocupa în Champs-Elysées, pe strada Victor Emanuel III.

Din declaraţiile vagi ale portăresei imobilului reieşea că doi indivizi veniţi cu Mister Leonard, pe înserate, erau autorii crimei, al cărei mobil nu se cunoştea.

În jurul morţii venerabilului estet plutea acelaşi mister care învăluia înecul celor cinci americani, pescuiţi în Sena cu cîteva luni în urmă.

colecţia aventura

VICTOR EFTIMIU

N-a trecut o săptămînă de la ingenioasa inspiraţie . . . şi reproducerile de artă erau expuse intr-o aripă a muzeului Galliera, din intimplare liberă in acele momente . . . Toţi cei care participă de obicei la gardenparty-urile Elyseului fură invitaţi la inaugurarea acestei expoziţii, in centrul căreia trona intr-o vitrină de sticlă o statuetă autentică, pe care muzeul din New York incă nu o poseda: imaginea de aur şi sidef, cu imenşi ochi de smarald, unicul chip pămintesc atribuit divinităţii Tengri.

TENGRI

Legendele din jurul magnificei imagini şi a atitor preţioase obiecte, povestea donatorului insuşi, fotografiile grandiosului palat din New York, o concepţie arhitectonică modernă, o stilizare a templului din Ankoor, descoperit in inima junglei indochineze, inconjurat de păduri, acoperit de bălării, toate aceste interesante preocupări făceau să se uite rumoarea creată in jurul sinuciderei Isadorei Stephenson.

Lei 4,—